

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

važno je imati:
podršku

Klasa: 007-01/11-03/01-2
Urbroj: 07578-11-01
Zagreb, 20. travnja 2011.

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 24-05-2011	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
HRVATSKI SABOR n/p Predsjednika g. Luka Bebić	021-12/11-09/18 65
Uredbeni broj:	Pril. Vrij.
363-11-01	1 -

Predmet: *Godišnji izvještaj o radu Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za 2010. godinu - dostavlja se*

Poštovani gospodine Bebić,

u prilogu Vam dostavljamo *Godišnji izvještaj o radu Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za 2010. godinu* kojeg je Upravni odbor Nacionalne zaklade usvojio 17. veljače 2011. godine.

Sa zadovoljstvom Vas možemo izvijestiti da smo uspješno završili svoju sedmu godinu rada koja je bila u znaku neprekinute sustavne podrške razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj kroz raznovrsne oblike potpore dostupne na svim razinama zahvaljujući našem Decentraliziranom modelu financiranja razvoja civilnoga društva i Programu regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva na lokalnoj i regionalnoj razini.

2010. godinu obilježilo je nekoliko važnih prekretnica i postignuća:

- inicirano je osnivanje dva specijalizirana programa kojima se u vrijeme recesije i krize uvela važna razvojna komponenta kojom je omogućena daljnja sustavna podrška razvoju civilnoga društva, i to:
  - Program "Europa plus" koji pruža podršku organizacijama civilnoga društva koje uspješno privlače sredstva iz fondova EU kroz sufinanciranje, predfinanciranje i međufinanciranje europskih projekata
  - Program "Za Dobro.BIT!" koji je namijenjen financiranju razvoja filantropije i kulture davanja, modela financiranja djelovanja za opće dobro te projekata razvoja suradnje, društvenog kapitala i sudioničke demokracije u lokalnim zajednicama;
- provedena je izobrazba o samoodrživosti udruga kojom su osnaženi njihovi ljudski potencijali kroz stjecanje novih znanja o pokretanju samofinancirajućih aktivnosti i projekata u području društvenog poduzetništva odnosno poduzetništva u službi lokalne zajednice;
- obnovljen je postojeći natječaj "Demokratizacija i razvoj civilnoga društva" uvođenjem novih tema natječaja kojima se dodatno podržano umreženo, povezano i aktivno građanstvo na razini Republike Hrvatske i Europske Unije;
- računalni program "Potpora_Plus" kojeg je izradila Nacionalna zaklada, a koji predstavlja prvi specijalizirani hrvatski program namijenjen donatorima i davateljima financijskih sredstava projektima i programima organizacija civilnoga društva, osposobljen je za

višekorisništvo. Na taj način Nacionalna zaklada će u suradnji s Vladinim Uredom za udruge staviti na raspolaganje i korištenje Potporu_Plus svim tijelima državne uprave, a nakon toga i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave čime će se programi dodjele financijskih sredstava udrugama učiniti dodatno transparentnijima;

- elektroničke novine *Civilno društvo* predstavljaju uspješan iskorak u području informiranja koji je Nacionalna zaklada poduzela kako bi pravovremeno diseminirala informacije i stručna znanja o cjelokupnom djelovanju organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj, na jednostavan, brz i pregledan način.

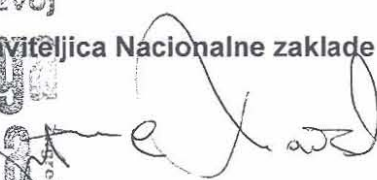
Nacionalna je zaklada u 2010. godini utjecala na društvene promjene i razvoj civilnoga društva u našoj zemlji kroz sustavnost i raznolikost svojih oblika podrške: od financiranja kratkoročnih građanskih inicijativa kojima se rješavaju problemi u zajednici, preko projekata kojima se doprinosi demokratizaciji i razvoju civilnoga društva, jača institucionalni i organizacijski razvoj udruga, omogućuje povezivanje među organizacijama civilnoga društva, nagrađuje djecu i mlade za volontiranje, a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za primjere dobre prakse u razvoju sudioničke demokracije, podržava istraživačke projekte o razvoju civilnoga društva, otvara prostor javnosti kroz neprofitne medijske projekte, podržava međunarodnu suradnju i razvojnu pomoć koju pružaju organizacije civilnoga društva, doprinosi prijenosu znanja i iskustva iz Hrvatske u međunarodnu zajednicu, ujednačava regionalni razvoj civilnoga društva u Republici Hrvatskoj, otvara kanale izravnog utjecaja organizacija civilnoga društva iz Hrvatske na donošenje javnih politika na europskoj razini kroz IMPACT ured u Bruxellesu te podržava programe kojima se u organizacije civilnoga društva uvodi sustav kvalitete djelovanja.

Ulaganja Nacionalne zaklade u projekte i održivost organizacija civilnoga društva imalo je u 2010. godini višestruko značenje, a jedno od najvažnijih je i to da su podržane organizacije uspjele privući četiri puta više sredstava iz EU i drugih međunarodnih fondova od iznosa koji je uložila Nacionalna zaklada. Na uloženi 10 milijuna kuna Nacionalne zaklade, podržane organizacije privukle su dodatnih 6 milijuna eura te se i iz ovog primjera potvrđuje činjenica da su organizacije civilnoga društva u gotovo 100%-tnom iznosu iskoristile osigurana sredstva iz EU fondova.

U vremenima recesije i financijske krize važno je napomenuti da je zahvaljujući ulaganjima Nacionalne zaklade u podršku organizacijama civilnoga društva omogućeno zapošljavanje odnosno radni odnos za ukupno **584** osobe odnosno uključivanje više od **950** volonterki i volontera.

Vjerujemo da ćete čitajući Godišnji izvještaj o radu Nacionalne zaklade za 2010. godinu dobiti sve potrebne informacije o podršci koju je Nacionalna zaklada pružila u području razvoja civilnoga društva u Republici Hrvatskoj i njenim rezultatima.

S poštovanjem,

zaklada za razvoj
nacionalna **Civilnoga društva** upraviteljica Nacionalne zaklade

Cvjetana Plavša-Matić, dipl.oec.

Prilog
- kao u tekstu

2010.

Važno je imati: PODRŠKU!

 Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

GODIŠNJI
IZVJEŠTAJ
2010.

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

Jedna od glavnih uloga organizacija civilnoga društva je dati pravo glasa onim ljudima koji su u većini slučajeva lišeni mogućnosti da ih se čuje u društvu ili da utječu na javne odluke. U desetljećima koja dolaze bilo bi sjajno kad se čovječanstvo ne bi ocjenjivalo na temelju uspjeha onih koji su uspješni i moćni, nego na temelju postignuća i položaja onih koji su najranjiviji.

I. UVODNI DIO	
Uvodni tekst predsjednika Upravnoga odbora	4
Uvodni tekst upraviteljice Nacionalne zaklade	5
O Nacionalni zakladi	6
Misijska vizija, ciljevi, vrijednosti	7
II. POSTIGNUĆA U 2010. GODINI	8
Ulaganje u održivost udruga	9
Program Za Dobro.BIT	9
Fond „Europa plus“ – pomoć u privlačenju sredstava iz EU	10
Potpora plus spremna na višekorisništvo	10
Za umreženo, povezano i aktivno europsko građanstvo	11
Ukorak s vremenom u informiranju	11
III. ORGANIZACIJE CIVILNOGA DRUŠTVA	
PRIMJER DOBRE PRAKSE	14
Udruge povukle 4 puta više novca iz EU	
i međunarodnih fondova	15
IV. PROGRAMI PODRŠKE RAZVOJU CIVILNOGA DRUŠTVA	
U REPUBLICI HRVATSKOJ	22
A. PODRŠKA KROZ DODJELU	
FINANCIJSKIH SREDSTAVA I NAGRADA	24
Demokratizacija i razvoj civilnoga društva	26
Institucionalna podrška stabilizaciji i/ili razvoju udruge	29
Provedba projekata i institucionalne podrške u 2010. godini	30
Podrška priznanjima i nagradama	32
B. PODRŠKA KROZ SURADNJU I RAZVOJ	38
Inicijalna suradnja	39
Programska suradnja	43
Provedba inicijalne, programske i razvojne suradnje	
u 2010. godini	44
C. PODRŠKA KROZ PARTNERSTVO	50
Decentralizirani model financiranja razvoja civilnoga društva	51
Program regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti	
organizacija civilnoga društva	59
D. PODRŠKA KROZ SUFINANCIRANJE EUROPSKIH PROJEKATA	68
„Europa za građane“	69
„Suradnja na Euro-Mediteranu“	69
E. PODRŠKA RAZVOJU MEĐUSEKTORSKE	
I MEĐUNARODNE SURADNJE	72
IMPACT – Europski centar za međusektorsku suradnju	73
Međunarodna suradnja	74
F. PODRŠKA KROZ INFORMIRANJE I IZDAVAŠTVO	78
V. FINANCIJSKI POKAZATELJI – Tablični prikazi	86
Prikaz odobrenih podrški razvrstanih prema županijama	88
Financijski izvještaj za 2010. godinu	90
Odobreno u 2010. godini: natječaj, pozivi na suradnju, nagrade	92
Višegodišnje podrške, partnerstvo i Programska suradnja	110
Sufinanciranje europskih projekata	119

USPJEŠNI I PRODUKTIVNI UNATOČ KRIZI

Pozdravljam Vas na početku još jednog godišnjeg izvještaja za godinu koja nije bila laka ni jednoj djelatnosti: od gospodarstva, kulture, poljoprivrede pa sve do djelovanja organizacija civilnoga društva. Zapravo, moramo čestitati svima koji su o(p)stali na svojim radnim mjestima ili nastavili s volonterskim aktivnostima i unatoč krizi idu dalje. Možda s malo gorčine, težim iskustvima, ali ipak s nadom u bolje i ipak drugačije sutra. U teškim vremenima rad svih nas postaje još važniji, vredniji i značajniji za sve one kojima je namijenjen ili one koji čak i ovise o našoj pomoći.

Unatoč svemu, nama je u Upravnom odboru Nacionalne zaklade 2010. godina brzo protekla, vjerojatno zato što je bila dinamična i prepuna aktivnosti usmjerenih na iznalaženje novih oblika podrške organizacijama civilnoga društva. No, uz to pred nama se našao i najveći izazov prilagodbe krizi, a vezan uz novi financijski okvir koji je postavljen za provedbu aktivnosti Nacionalne zaklade. Taj je financijski okvir, nažalost, od prošle godine manji i mi se nadamo da smo iznašli najbolja rješenja da se to smanjenje najmanje osjeti u vrijednom radu organizacija civilnoga društva u Hrvatskoj.

Međutim, unatoč preprekama i poteškoćama s kojima smo se svi susretali, moram ponoviti i ove godine da unatoč i usprkos krizi, možemo biti zadovoljni. Vjerujem, ponovno, da smo svi dali sve od sebe kako bi se gospodarska kriza što manje odrazila na naše aktivnosti. Zato je važno sagledati ono što je pred nama, budućnost. A za nju se nadamo da će biti bolja, bez događaja na koje ne možemo utjecati. Nadajmo se da će uslijediti godine napretka, novih tehnologija i izuma, i da ćemo se svi tome, sa zadovoljstvom, moći prilagoditi.

Nacionalna će zaklada u godinama koje slijede nastojati biti u korak s vremenom koje dolazi, i u području pripreme adekvatnih oblika financiranja, privlačenja sredstava i korištenja novih tehnoloških komunikacijskih alata kako bi se približila onima koji već sada jesu ili će uskoro postati važni dionici razvoja civilnoga društva u Republici Hrvatskoj, od lokalne, regionalne do nacionalne razine.

Kvalitetnim upravljanjem zakladnom imovinom i drugim prihodima Nacionalna zaklada i dalje nastavlja razvijati i financirati programe za razvoj civilnoga društva, bez kojih bi brojni i vrijedni projekti organizacija civilnoga društva bili teže ostvarivi.

U ime svih članica i članova Upravnog odbora zahvaljujem djelatnicima i djelatnicama Nacionalne zaklade još jednu uspješnu i produktivnu godinu, a Vama zahvaljujem na podršci i želim Vam ugodno čitanje ovog Izvještaja – podsjetnika na proteklu godinu, u nadi da će nam sljedeće godine biti bolje u svakom pogledu.

mr.sc. Boris Hajoš
PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA

Živimo u svijetu koju se stalno mijenja. Mijenjaju se društva i vrijednosti, mijenja se klima i okoliš, tehnologija se mijenja, ravnoteže se mijenjaju, mijenjaju se i navike... No, te promjene vode nas prema novom modelu ljudske egzistencije koji se temelji na modernizaciji, inteligentnom pristupu i dijeljenju. Te su promjene ujedno i pozivnica svima nama da se promijenimo u zajedničkom radu za bolje sutra. U ovom Godišnjem izvještaju o radu Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva u 2010. godini sažet je pregled svih onih manjih i većih postignuća brojnih ljudi koji u Republici Hrvatskoj rade na tim promjenama u cilju daljnje demokratizacije i razvoja hrvatskog društva.

2010. godinu obilježilo je nekoliko važnih postignuća: pokrenut je program „Za dobro.BIT“ kojim će se financirati razvoj filantropije i kulture davanja u općekorisne svrhe, inicirano je osnivanje jamstvenog Fonda „Europa Plus“ za sufinanciranje, predfinanciranje i međufinanciranje europskih projekata a održan je i ciklus seminara o samofinanciranju i društvenom poduzetništvu za organizacije civilnoga društva.

Nacionalna je zaklada i u 2010. godini utjecala na društvene promjene i razvoj civilnoga društva u našoj zemlji kroz sustavnost i raznolikost svojih oblika podrške: od financiranja kratkoročnih građanskih inicijativa kojima se rješavaju problemi u zajednici, preko projekata kojima se doprinosi demokratizaciji i razvoju civilnoga društva, jača institucionalni i organizacijski razvoj udruga, omogućuje povezivanje među organizacijama civilnoga društva, nagrađuje djecu i mlade za volontiranje, a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za primjere dobre prakse u razvoju sudioničke demokracije, podržava istraživačke projekte o razvoju civilnoga društva, otvara prostor javnosti kroz neprofitne medijske projekte, podržava međunarodnu suradnju i razvojnu pomoć koju pružaju organizacije civilnoga društva, doprinosi prijenosu znanja i iskustva iz Hrvatske u međunarodnu zajednicu, ujednačava regionalni razvoj civilnoga društva u Republici Hrvatskoj, otvara kanale izravnog utjecaja organizacija civilnoga društva iz Hrvatske na donošenje javnih politika na europskoj razini kroz IMPACT ured u Bruxellesu te podržava programe kojima se u organizacije civilnoga društva uvodi sustav kvalitete djelovanja.

Pokretanjem razvojnih inicijativa, u vrijeme recesije i krize, Nacionalna zaklada je unijela dodatni čimbenik stabilnosti u održivost organizacija civilnoga društva i to kroz dva specijalizirana programa „Europa plus“ i „Za Dobro.BIT!“, a nastavila je i trend podržavanja zapošljavanja u organizacijama civilnoga društva. Na taj je način, zahvaljujući ulaganjima Nacionalne zaklade u podršku organizacijama civilnoga društva, omogućeno zapošljavanje odnosno radni odnos za ukupno 584 osobe odnosno uključivanje ukupno 950 volontera i volontera.

Ulaganja Nacionalne zaklade u projekte i održivost organizacija civilnoga društva imalo je u 2010. godini višestruko značenje, a jedno od najvažnijih je to da su podržane organizacije uspjele privući četiri puta više sredstava iz EU i drugih međunarodnih fondova od iznosa koji je uložila Nacionalna zaklada. Računica je vrlo jednostavna: Nacionalna zaklada je uložila 10 milijuna kuna, a podržane organizacije su privukle dodatnih 6 milijuna eura. I na temelju ovog primjera potvrđuje se činjenica da su organizacije civilnoga društva gotovo u 100%-tnom iznosu iskoristile osigurana sredstava iz EU fondova.

Nacionalna zaklada osigurala je podršku ne samo za već uspješne organizacije civilnoga društva već kroz razvojne programe dugoročno ulaže u civilno društvo kako bi se kvalitetno pripremila za novi financijski okvir s više razvojnih mogućnosti kroz korištenje strukturnih i drugih fondova EU kada Republika Hrvatska postane njena punopravna članica. U tom kontekstu važan je kontinuitet provođenja *Programa regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva na lokalnoj i regionalnoj razini i Decentraliziranog modela financiranja razvoja civilnoga društva u Republici Hrvatskoj* kroz koje je Nacionalna zaklada izgradila cijelu infrastrukturu pridruženih partnera s kojima utječe na ujednačavanje regionalnog razvoja civilnoga društva uz adekvatnu financijsku podršku dostupnu na lokalnoj i regionalnoj razini. Na taj način uspješno je ostvarena sinergija između društvenog i financijskog kapitala u lokalnoj zajednici čime se povezivanjem i aktivnim doprinosom građanki i građana utječe na održivost razvoja lokalnih zajednica i razinu kvalitete življenja.

U 2010. godini Nacionalnoj je zakladi po četvrti put potvrđen certifikat za provođenje sustava kvalitete djelovanja po međunarodnom standardu ISO 9001:2008 u području upravljanja procesom financiranja projekata organizacija civilnoga društva.

Vjerujem da ćete čitajući Godišnji izvještaj o radu Nacionalne zaklade za 2010. godinu koji je pred Vama dobiti sve potrebne informacije o svim manjim i većim postignućima brojnih ljudi i organizacija civilnoga društva koji rade na promjenama u cilju daljnje demokratizacije i razvoja hrvatskog društva. Bilo bi sjajno kada bi se u desetljećima koja dolaze uspješnost društva ocjenjivala ne na temelju uspjeha onih koji su uspješni i moćni, nego na temelju postignuća i položaja onih koji su najranjiviji. A u tome možemo uspeti samo ako radimo: ZAJEDNO ZA BOLJE.

ZAJEDNO ZA BOLJE

Cvjetana Plavša-Matić
UPRAVITELJICA
NACIONALNE ZAKLADE

O NACIONALNOJ ZAKLADI

Nacionalnu zakladu za razvoj civilnoga društva osnovala je Republika Hrvatska posebnim zakonom, Zakonom o Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnoga društva, usvojenim u Hrvatskom saboru 16. listopada 2003. godine, kao javnu zakladu s osnovnom svrhom promicanja i potpore razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj.

Nacionalna zaklada registrirana je 24. studenoga 2003. godine, s osnivačkim ulogom od dva milijuna kuna i kontinuiranim priljevom sredstava od dijela prihoda od igara na sreću i sredstava državnoga proračuna, s ciljem pružanja stručne i financijske potpore programima koji potiču održivost neprofitnog sektora, međusektorsku suradnju, građanske inicijative, filantropiju, volonterstvo te unaprjeđuju demokratske institucije društva.

Prema europskoj i svjetskoj klasifikaciji, Nacionalna zaklada svrstava se u kategoriju javnih mješovitih zaklada koje u svom djelovanju provode programe dodjele financijskih potpora (Grant Giving Foundations), a u operativnom dijelu provode aktivnosti u suradnji s drugim organizacijama (Operative Foundations).

OSOBNNA ISKAZNICA:

NAZIV:
NACIONALNA ZAKLADA ZA
RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA

VRSTA:
Javna zaklada
mješovitog tipa aktivnosti

SJEDIŠTE:
Zagreb, Štrigina 1a

ZAKLADNA IMOVINA:
45 mil. kuna

BROJ ZAPOSLENIH:
13

Nacionalna zaklada od početka svojega djelovanja koristi operativni sustav Linux, temeljen na otvorenom kodu.

MISIJA

Misija Nacionalne zaklade je promicanje i potpora razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj.

VIZIJA

Nacionalna zaklada svojim djelovanjem teži ostvarivanju aktivnoga građanstva u razvoju modernoga, demokratskog i uključivog društva u Republici Hrvatskoj.

CILJEVI

Ciljevi koje Nacionalna zaklada želi postići svojim djelovanjem su:

- poticanje građanstva na aktiviranje, uključivanje i sudjelovanje u razvoju lokalne zajednice
- izgradnja kapaciteta civilnoga društva
- razvoj međusektorske suradnje i suradnje između organizacija civilnoga društva
- povećanje javnog utjecaja i vidljivosti aktivnosti organizacija civilnoga društva
- razvoj društvenog poduzetništva i zapošljavanja u neprofitnom sektoru
- povećanje utjecaja civilnoga društva u procesima donošenja raznih oblika javne politike

VRIJEDNOSTI

Vrijednosti na kojima počiva vizija Nacionalne zaklade i njenih ciljeva su: poštivanje ljudskih prava, javnost djelovanja, odgovornost, suradnja i dijalog svih (su)dionika razvoja zajednice, informiranost, tolerancija i uvažavanje različitosti te nenasilje.

Nacionalna zaklada četvrtu godinu zaredom provodi aktivnosti uz međunarodni certifikat HRN ISO 9001:2008 za sustav kvalitete djelovanja u upravljanju procesom financiranja projekata organizacija civilnoga društva.

POSTIGNUĆA U 2010. GODINI

||.

ULAGANJE U ODRŽIVOST UDRUGA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva kontinuirano unapređuje modele podrške razvoju civilnog društva u Republici Hrvatskoj. S ciljem usvajanja znanja i vještina u provedbi samofinancirajućih aktivnosti udruga, u suradnji s British Council-om, Nacionalna zaklada je organizirala ciklus seminara o samofinanciranju i društvenom poduzetništvu za organizacije korisnice institucionalne podrške Nacionalne zaklade te za predstavnike regionalnih mreža – partnera na Programu regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva na lokalnoj i regionalnoj razini.

Društveno poduzetništvo

Cilj je interaktivnog ciklusa seminara za praktičare i trenere kroz tri dvodnevna seminara o provođenju programa samofinanciranja i razvoja društvenog poduzetništva bio podići razumijevanje o važnosti provođenja programa samofinanciranja te obučiti tim vještinama sve organizacije koje započinju projekte samofinanciranja.

Prijenos znanja

Nadalje, predstavljeni su primjeri dobre prakse te su razmotrene mogućnosti uspješne provedbe programa samofinanciranja u organizacijama korisnicama institucionalne podrške. Predstavicima regionalnih mreža omogućeno je usvajanje znanja i vještina kako bi kao treneri i trenerice u Programu regionalnog razvoja mogli kvalitetno prenositi stečena znanja udrugama na lokalnoj i regionalnoj razini.

Izobrazba je održana u IMPACT-u – Europskom centru za međusektorsku suradnju u Zadru i u Britanskom kulturnom centru u Zagrebu.

PROGRAM ZA DOBRO.BIT

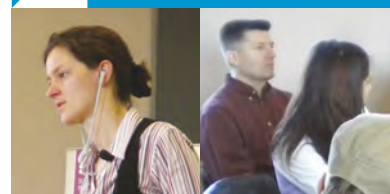
Nacionalna zaklada je u 2010. godini pokrenula program *Za dobro.BIT* kojim će se financirati:

- razvoj filantropije i kulture davanja u općekorisne svrhe;
- modeli samoodrživosti udruga;
- modeli financiranja djelovanja za opće dobro;
- projekti razvoja suradnje, društvenog kapitala i sudioničke demokracije lokalnih zajednicama.

Program će započeti kampanjom i savjetovanjima o učinkovitim oblicima podrške navedenim aktivnostima tako da se prvi rezultati programa očekuju početkom 2011. godine.

Nacionalna zaklada je predstavila rezultate svoga ispitivanja među udrugama korisnicama institucionalne podrške o provođenju projekata samofinanciranja koji su pokazali kako tek 6 udruga, od 41 ispitane, ima model samofinanciranja svojih aktivnosti, a 28 ih je započelo s tim aktivnostima. Razlozi zbog kojih se udruge ne bave ovim aktivnostima su: nedostatak ljudskih i finansijskih resursa te znanja, nepoticažno okruženje (zakoni, porezi) te raskorak između misije organizacije i zakona tržišta.

28 udruga započelo sa samofinancirajućim aktivnostima
6 ih provodi
7 ne provodi

FOND „EUROPA PLUS“ – POMOĆ ZA PRIVLAČENJE SREDSTAVA IZ EU

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva inicirala je u 2010. godini osnivanje jamstvenog Fonda „Europa Plus“ za sufinanciranje, predfinanciranje i međufinanciranje europskih projekata.

inicijativom o osnivanju Fonda „Europa Plus“ osigurat će se sufinanciranje, predfinanciranje, međufinanciranje za organizacije civilnoga društva kojima je odobrena finacijska podrška Europske komisije za projekte iz pretpristupnih fondova Europske unije.

Nacionalna zaklada je u tu svrhu u suradnji s Vladinim Uredom za udruge i Savjetom za razvoj civilnoga društva razmotrila mogućnosti uključivanja u ovaj projekt Hrvatske banke za obnovu i razvoj (HBOR) kako bi se osigurali zajmovi za organizacije koje su ostvarile finacijska sredstva Europske komisije i potpisale ugovor, pri čemu bi Fond „Europa Plus“ bio jamstveni fond za odobravanje navedenih zajmova s povlaštenim kamatnim stopama, za sufinanciranje, predfinanciranje i međufinanciranje tih projekata. Očekuje se da bi aktivnosti ovoga programa s jamstvenim Fondom „Europa plus“ mogao zaživjeti odnosno započeti s provedbom u 2011. godini.

POTPORA PLUS SPREMNA ZA VIŠEKORISNIŠTVO

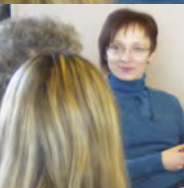
Računalni program Potpora_plus prvi je specijalizirani hrvatski program namijenjen donatorima i davateljima finacijskih sredstava projektima i programima organizacija civilnoga društva koji Nacionalna zaklada razvija još od 2008. godine.

Pomoću toga Programa prate se svi financirani projekti/programi od dana za primanja prijave na natječaj, komisijskog otvaranja prijave, procjena prijave, unosa svih bitnih informacija vezanih uz praćenje podrške pa sve do konačne provedbe projekta/programa (prikupljanje i analiza izvješća) te vrednovanja rezultata njihove provedbe.

Iako je program prvotno pokrenut za potrebe Nacionalne zaklade, usavršavanje i doradama na temelju iskustvenoga korištenja, on je pripremljen za višekorisništvo. Na taj način Nacionalna zaklada će u suradnji s Uredom za udruge staviti na raspolaganje i korištenje Potporu_Plus svim tijelima državne uprave i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugim ustanovama i donatorskim organizacijama u Republici Hrvatskoj čime će ispuniti mjere iz Antikorupcijskog programa Vlade Republike Hrvatske.

Cilj je Fonda „Europa Plus“ dati podršku organizacijama civilnoga društva da lakše dođu do sredstava iz fondova EU te u ključnim trenucima osiguraju likvidnost svog djelovanja.

jamstveni fond od 2 milijuna kuna

Praćenje financiranih projekata jednostavnije, transparentnije, brže i ažurnije.

Procjena projekata se obavlja na daljinu.

Jednostavna izrada izvješća, statistika i ostalih pomoćnih programa.

ZA UMREŽENO, POVEZANO I AKTIVNO EUROPSKO GRAĐANSTVO

Nacionalna zaklada od svoga osnutka raspisuje i provodi natječaj *Demokratizacija i razvoj civilnoga društva* kojim se podržavaju projekti razvoja demokratskog građanstva i njegovog sudjelovanja u društvenim procesima u Republici Hrvatskoj i Europi kroz projekte zagovaranja, sudjelovanja u oblikovanju i praćenju javne politike, umrežavanju, neformalnom obrazovanju i prijenosu znanja te razvoju volonterstva i društvenog kapitala kroz održivi razvoj lokalnih zajednica.

U 2010. godini Nacionalna je zaklada na temelju višegodišnjeg praćenja provedbe projekata demokratizacije te uvida u potrebe razvoja ovoga područja, podijelila natječaj u tri teme:

- **Aktivno sudjelovanje u društvenim procesima**
Cilj je potaći udruge i zaklade na povezivanje i zajedničko djelovanje kroz prijenos znanja i vještina, unaprjeđenje metoda podizanja svijesti javnog mnijenja i uključivanja građana kroz javno zagovaranje te neformalno obrazovanje i kampanje za učinkovitiju provedbu javnih politika i unaprjeđenje demokratskih institucija društva i vladavine prava.
- **Jačanje utjecaja kroz umrežavanje**
Cilj je potaći prijavu projekata novoosnovanih mreža udruga kojima se potiče osnaživanje organizacijske strukture mreže (institucionalni i ljudski resursi), vidljivost i prepoznatljivost mreže, provedba aktivnosti utvrđenih platformom/programom zajedničkog djelovanja te strateško planiranje za iduće 3 do 5-godišnje razdoblje djelovanja mreže.
- **Ulaganje u lokalno djelovanje**
Cilj je potaći na prijavu projekte udruga na lokalnoj razini koje kroz volonterski angažman potiču na razvoj aktivnog građanstva i društvenog kapitala u lokalnoj zajednici te razvoj međusektorske suradnje i lokalnih potencijala za održivi razvoj lokalne zajednice.

UKORAK S VREMENOM U INFORMIRANJU

U području informiranja javnosti i organizacija civilnoga društva Nacionalna zaklada je razvijala više projekata kojima je bio cilj diseminirati informacije i stručna znanja o svome radu i o cjelokupnom području djelovanja organizacija civilnoga društva.

Tako je u svoja sredstva informiranja u 2010. Nacionalna zaklada uvrstila i elektroničke novine *Civilno društvo*. U dvotjednim izdanjima na jednostavan, brz i pregledan način ciljana javnost je informirana o aktualnim događanjima vezanim u civilno društvo u Republici Hrvatskoj. Tako su se elektroničkom biltenu *Civilno društvo.eu*, koji je unazad nekoliko godina informirao javnost o civilnome društvu u Europskoj uniji, pridružile novine s aktualnostima iz istoga područja, ali ovaj put vezane uz Republiku Hrvatsku.

Demokratizacija
i razvoj civilnoga
društva

2000
primatelja
e-pošte

Donose pregled aktualnosti
vezanih uz građanske inicijative,
projekte i programe civilnoga
društva, medije i događanja
koja prate rad ili koja
uređuju i vode udruge.

Novine izlaze dvotjedno,
diseminiraju se elektroničkim
putem i objavljuju na portalu
www.civilnodrustvo.hr.

Oživljavaju antički Colentum

'Zajedno oživljavamo rimsku priču antičkog grada Colentuma' - građanska je inicijativa murterske Udruge Argonauta, s ciljem jačanja svijesti lokalne zajednice o važnosti očuvanja kulturne baštine.

Inicijativa je pokrenuta zbog spoznaje kako u

Murteru postoji skriveno kulturno blago.

Colentum

U Murteru postoji antički grad Colentum koji je bio istraživani 40-tih i 50-tih godina prošloga stoljeća, no istražene zidine te bazen-cisterne danas je prekrilo raslinje, a ostaci su utonuli u zaborav. Kako veliki broj mjesta nema spoznaju

o vrijednosti ovog arheološkog lokaliteta, Udruga je nakon razgovora s njima, te arheolozima Muzeja grada Šibenika, pokrenula prvu akciju sanacije villae rusticae. Odaziv djece i mladih bio je velik, pa su očišćeni zidovi ville od raslinja, a u sklopu filmske radionice snimljen je i dokumentarni video.

Akcija čišćenja

Budući da i dalje postoji potreba da se inici-

jativa nastavi na drugim nalazištima antičkog grada Colentuma, Udruga će u sklopu inicijative održati akciju čišćenja zajedno sa osnovnoškolcima, studentima arheologije i ekološkom sekcijom Argonauta.

Za učenike OŠ Murterski školi na arheološkom će se lokalitetu održati terenska nastava, a djeca će izrađivati i crteže antičke cisterne i antičke ville.

VIŠE: <http://www.argonauta.hr/>

Cilj nam je da ova aktivnost potakne učenike i učitelje, te bližu i širu društvenu zajednicu na aktivno sudjelovanje na uređenju, očuvanju i prezentaciji kulturne baštine koja je godinama bila zapuštena."

UDRUGA ARGONAUTA

Najaktivniji volonter je
Darko Juraga (13 godina)

Iz drugih medija H-Alter

Multimedija

VIŠE: <http://omg.hr/>

Dokumentarac 'Tata Mata od formata'

Dokumentarni serijal kojem je cilj promocija odgovornog roditeljstva i jačanje društvene svijesti o važnosti uloge oca u odgoju djeteta.

S emitiranjem kreće od jeseni u produkciji Otvorene medijske grupacije OMG. Cilj je osvješćivanje javnosti o pravu djece na kvalitetno i pozitivno odrastanje, a poseban naglasak stavljen je na ulogu oca, važnost njegove prisutnosti za odgoj djeteta i očevo snalaženje u toj ulozi. Serijal obuhvaća različite očeve u različitim obiteljskim prilikama i tzv. pozitivno očinstvo, a u svakoj epizodi poseban dio je posvećen udrugama koje se bave promocijom pozitivnog roditeljstva.

SRBAN

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 1

7. RUJNA 2010.

Naš doprinos

Idem i ja

VIŠE: www.zdravo.hr

Učionica aktivnog građanstva

Međunarodna ljetna škola 'Učionica aktivnog građanstva' okupila je ovog kolovoza 20 mladih lidera u zajednici iz Srbije, BiH i Hrvatske u Velom Lošinjju.

Ovaj program razmjenjuje mladih iz regije i stje-

canja znanja i vještina za civilnu kulturu organizirao je Centar za zdravo odrastanje 'IDEM i ja' iz Malog Lošinja. Središnja tema bili su audiovizualni mediji, pa su sudionici gledali filmove, učili o filmu, sami

snimali filmove i na kraju pred punom salom lokalnog kina prikazali svoja kratka četiri angažirana filma o buci, upotrebi plastičnih vrećica, napuštanju životinja i ravnopravnosti spolova kroz prizmu zanimanja.

Deset dana kreativnih radionica

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 2

21. RUJNA 2010.

Terensko iskustvo **DOKKICA, Osijek**

Kreativna kuća

Ovdje se uči engleski ili kineski jezik, novinarske vještine, kuhanje, šivanje, krojenje, debata i ples, prave se prirodni sapuni, svijeće...

Primarno je Dječja kreativna kuća DOKKICA u Osijeku zamišljena kao preventivni program rada s djecom i mladima kroz različite aktivnosti.

Taj projekt Udruge za rad s mladima 'Breza' od studenog prošle godine do sada je u radionice, igranice i u program pomoći u učenju privukao oko 300-njak djece.

Slobodno vrijeme

Osnovni su razlozi za pokretanje ovog projekta činjenica da svake godine broj izostanaka s nastave bilježi porast, sve je više agresivnih ispada i nasilja među djecom, u porastu su i konzumacije droga i alkohola sve ranije dobi mladih adolescenata, a sve je više djece i mladih koji nemaju gdje i kako provoditi slobodno vrijeme, nemaju odgovarajuću pomoć u pisanju domaćih uradaka, ističe Suzana Vargović,

Pri pravljenu programa za nove radionice, voditelji su pokušali udovoljiti željama malihšana. Tako će od ove jeseni djeca moći sudjelovati u plesnim radionicama, ali i naučiti pjevati i svirati.

Djeca su najviše bila zainteresirana za Domaćinsku školu

voditeljica projekta, dodajući kako su korisnici projekta djeca osnovnoškolske dobi od 6 do 14 godina. DOKKICA tako osigurava minimalne uvjete potrebne za kvalitetan, uspješan, zdrav rast i razvoj novih naraštaja.

17 radionica

Aktivnosti se u DOKKICI provode u pro-

storijama bivše zgrade Centra za socijalnu skrb u Osijeku svakoga radnoga dana od 9 do 21 sat. Do danas su mali Osječani i Slavonci tako mogli sudjelovati u čak 17 radionica, u kojima su mogli naučiti vještine novinarskog zanata, plesne tehnike jazz dancea, izrađivati prirodne sapune, učiti kuhati, izrađivati svijeće, naučiti šivati i

krojiti, sudjelovati u debatnim radionicama, naučiti engleski ili kineski jezik i još štošta drugo.

Svakoga dana od 9 do 11 i 13 do 15 sati djeca u sklopu programa "Nisam sam u kući" mogu uz pomoć voditelja napisati domaću zadaću, a upravo su se poduke iz učenja opet počele održavati s prvim danom nove školske godine.

VIŠE: <http://www.dokkica.breza.hr/>

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 1

7. RUJNA 2010.

VIŠE O FUNKCIJAMA

www.dokkica.breza.hr/

ORGANIZACIJE CIVILNOGA DRUŠTVA PRIMJER DOBRE PRAKSE

UDRUGE POVUKLE 4 PUTA VIŠE NOVCA IZ EU I MEĐUNARODNIH FONDOVA

Radi pravovremene i kvalitetne pripreme za ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju, Nacionalna je zaklada među brojnim aktivnostima potkraj 2010. provela istraživanje među organizacijama civilnoga društva koje su bile korisnice financijske podrške u toj godini. Istraživanje odnosno ciljano prikupljanje podataka odnosilo se na pitanja uspješnosti organizacija civilnoga društva u povlačenju sredstava iz fondova Europske unije i drugih međunarodnih izvora te o potrebama organizacija civilnoga društva za daljnjim ulaganjem u usavršavanje vještina i znanja u području pripreme za prijavu projekata na međunarodne natječaje.

Prikupljene informacije i podatci dali su uvid u sposobnosti i vještine koje organizacije civilnoga društva posjeduju za prikupljanje sredstava iz fondova Europske unije i drugih međunarodnih izvora.

Uzorak i struktura ispitanika

Uzorak ispitivanja za prikupljanje podataka uzet je na temelju ukupnog broja korisnika financijske podrške odobrene za projekte, institucionalne podrške, suradnju i partnerstvo koje je Nacionalna zaklada odobrila za 2010. godinu, a on iznosi 179 organizacija civilnoga društva.

Od 179 organizacija civilnoga društva koje su bile korisnice financijske podrške Nacionalne zaklade, istraživanju se odazvalo 122 organizacije, odnosno 68% organizacija korisnica financijske podrške. Struktura je ispitanika prema vrsti odobrene financijske podrške: 55 korisnica institucionalne podrške, 34 korisnika financijske podrške projektima, 3 suradničke organizacije, 15 partnerskih organizacija, 15 korisnika i institucionalne podrške i podrške projektima.

Sve ispitane organizacije civilnoga društva navele su broj projekata i ukupne iznose financijske podrške po projektima koja su im odobrena iz pretpriputnih fondova EU ili programa Zajednice odnosno nekih drugih međunarodnih izvora. Također, za sve odbijene projekte prikupljeni su podaci o razlozima zbog kojih projekti nisu odobreni za financiranje, te razlozi zbog kojih organizacije nisu niti prijavljivale svoje projekte.

STRUKTURA ISPITANIKA PREMA VRSTI ODOBRENE PODRŠKE

179 podržanih
organizacija
122 udruge –
uzorak istraživanja
49 udruga dobilo sredstva
iz EU i međunarodnih izvora

Analiza financiranih projekata

Od 34 organizacije civilnoga društva koje su bile korisnice financijske podrške Nacionalne zaklade za provedbu projekata, financijsku podršku ostvarilo je: 8 udruga za 8 projekata u iznosu od 451.287,89 € iz fondova EU, te 3 udruge za 6 projekata iz drugih međunarodnih izvora u iznosu 4.360,00 \$ i 282.685,00 kn.

Institucionalna podrška

Od 55 organizacija civilnoga društva koje su bile korisnice institucionalne podrške Nacionalne zaklade, za čak 20 projekata 12 udruga povučeno je 1.982.011,18 € iz fondova EU, dok je 15 udruga za 27 projekata ostvarilo podršku iz drugih međunarodnih izvora u iznosu 110.400,00 €, 153.290,66 \$ i 425.069,50 kn.

Programska suradnja

Podaci o ostvarivanju financijske podrške prikupljeni su od svih triju organizacija s kojima je Nacionalna zaklada ušla u Programsku suradnju. U trenutku popunjavanja upitnika jedna organizacija još nije imala informaciju o odobrenom iznosu iz EU fondova, jedna nije uopće ostvarila podršku, a trećoj je odobren iznos od 111.000,00 kn iz međunarodnih izvora.

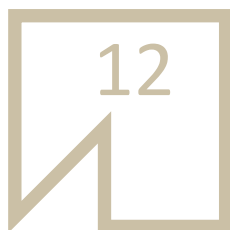

Partnerske organizacije

Od 16 organizacija civilnoga društva koje su partneri Nacionalne zaklade, istraživanju se odazvalo 15 organizacija odnosno 94% organizacije civilnoga društva. Od ispitanih 15 organizacija, podaci kažu da je 16 projekata devet organizacija civilnoga društva financirano iz fondova EU u iznosu od 1.672.432,23 € i 42.300,00 kn. Za 11 projekata, devet organizacija civilnoga društva ostvarilo je 27.078,00 €, 142.725,00 \$ te 1.908.400,00 kn iz međunarodnih izvora.

STRUKTURA
FINANCIJSKE
PODRŠKE
PREMA IZVORU
FINANCIRANJA

Fondovi EU i drugi međunarodni izvori

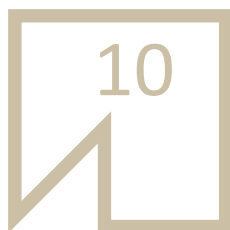

Bez međunarodne podrške

Institucionalna podrška i projekti

Nacionalna zaklada je prikupila podatke o financiranju i od 15 organizacija koje su korisnice i institucionalne podrške i podrške za provedbu projekata. Podaci za 15 ispitanih organizacija u ovoj skupini kažu: 6 organizacija za 11 odobrenih projekata ostvarilo je 863.909,16 € iz fondova EU, a 4 organizacije su iz drugih međunarodnih izvora ostvarile 30.000,00 € i 217.850,00 \$ za šest projekata.

STRUKTURA
FINANCIJSKE
PODRŠKE
PREMA IZVORU
FINANCIRANJA

Fondovi EU i drugi međunarodni izvori

Bez međunarodne podrške

Razlozi odbijanja i neprijavlivanja

Prikupljene informacije i podaci omogućili su Nacionalnoj zakladi uvid u razloge odbijanja prijavljenih projekata te razloge zbog kojih se organizacije civilnoga društva nisu ni prijavljivale na natječaje za dobivanje sredstava iz fondova Europske unije i drugih međunarodnih izvora.

RAZLOZI NEPRIJAVLJIVANJA NA NATJEČAJE EU:

- prevelika i prezahtjevna natječajna dokumentacija
- poteškoće u pronalasku udjela za sufinanciranje projekata, nedostatak vlastitih sredstava
- nespremnost lokalne samouprave na sklapanje partnerstva
- manjak ljudskih resursa, pomanjkanje vremena za pisanje projekata
- nepoznavanje engleskog jezika
- projekti su ograničeni kriterijima natječaja i hrvatskim zakonodavnim okvirima

RAZLOZI NEODOBRANJA PODRŠKE:

- nezadovoljavanje propisanih uvjeta natječaja
- nedovoljna financijska i operativna sposobnost za provedbu
- nepripremljenost projekta, nedostatak partnera u provedbi
- neudovoljavanje kriteriju relevantnosti

Mali ulog za velike rezultate

Nacionalna zaklada je u 2010. godini za promatranih 49 organizacija civilnoga društva odobrila ukupan iznos od 10.823.358,00 kn kao ulog u provedbu projekata, ali i jačanje sposobnosti i razvoj vještina tih organizacija. Ukupan iznos koje su iste organizacije povukle iz stranih fondova jest: iz EU fondova povučeno je 4.524.062,07 €, a iz drugih međunarodnih izvora 1.487.955,07 €. Pokazatelj je to kako u organizacije civilnog društva vrijedi ulagati.

Taj višestruko veći iznos povučenih sredstava iz stranih fondova kazuje o rezultatima ulaganja u civilno društvo kao i potencijalima koje organizacije civilnoga društva posjeduju, a koje istovremeno još treba snažiti i razvijati.

Kada se analizira struktura financijskih podrški iz stranih izvora, razvidno je da su najviše sredstava dobile organizacije civilnoga društva sa sjedištem u Gradu Zagrebu, njih 21; potom slijede 7 organizacija civilnoga društva iz Primorsko-goranske županije, 5 organizacija civilnoga društva iz Osječko-baranjske županije, po 3 organizacije civilnoga društva iz Splitsko-dalmatinske i Istarske županije, po 2 organizacije civilnoga društva iz Karlovačke, Vukovarsko-srijemske i Međimurske županije te 1 organizacija iz Sisačko-moslavačke, Ličko-senjske, Požeško-slavonske i Šibensko-kninske županije. Organizacijama civilnoga društva iz ostalih županija nisu odobrena financijska sredstva iz međunarodnih izvora.

10.823.358,00 kn
ULOG NACIONALNE
ZAKLADE

EU fondovi:
4.524.062,07 €
Međunarodni izvori:
1.487.955,07 €

Iznos i struktura financijske podrške iz sredstava Nacionalne zaklade i stranih izvora, razvrstanih prema županijama

Ime županije	Broj udruga	Iznos podrške od NZRCD (kn)	Iznos podrške iz stranih izvora (€)
ZAGREBAČKA	0		
KRAPINSKO-ZAGORSKA	0		
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1	229.440,00	96.581,49
KARLOVAČKA	2	509.576,00	154.532,52
VARAŽDINSKA	0		
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	0		
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	0		
PRIMORSKO-GORANSKA	7	1.451.648,60	636.064,25
LIČKO-SENJSKA	1	65.000,00	31.194,90
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	0		
POŽEŠKO-SLAVONSKA	1	50.000,00	167.028,38
BRODSKO-POSAVSKA	0		
ZADARSKA	0		
OSJEČKO-BARANJSKA	5	1.372.980,00	859.813,28
ŠIBENSKO-KNINSKA	1	121.900,00	3.206,75
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	2	168.890,00	104.322,17
SPLITSKO-DALMATINSKA	3	1.027.532,00	629.691,41
ISTARSKA	3	563.311,00	49.412,39
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	0		
MEĐIMURSKA	2	362.400,00	757.237,00
GRAD ZAGREB	21	4.600.680,40	2.522.932,10

Što su jeli naši stari

“ Biljke koje učenici skupljaju naći će se u herbariju, koji će ostati u OŠ 'Zmijavci' za buduće projekte mladih biologa.”

Knjižica edukativnog karaktera prvenstveno je namijenjena djeci

‘Da otmemo zaboravu što su jeli naši stari’ naslov je knjižice koju će Kulturno-ekološka udruga ‘Kostela’ iz Zmijavaca kod Imotskog objaviti krajem godine.

Riječ je o knjižici edukativnog karaktera koja je prvenstveno namijenjena djeci, a koju i izrađuju upravo osnovnoškolci.

Pokretač ovog projekta je profesor biologije i predsjednik udruge ‘Kostela’, Mario Šuto.

Samonikle biljke

- Riječ je o osnovnoškolcima koji su članovi udruge, a koji su dobili zadatak da od svojih

baka i djedova doznaju koje su se biljke ranije koristile u divljem zelju. To su samonikle jestive biljke, od kojih se većina više ne koristi, ističe prof. Šuto, dodajući kako će knjižica slikom

i tekstom obraditi svaku biljku, koja će osim latinskog naziva imati i sva imena koja se za nju upotrebljavaju od mjesta do mjesta. O svakoj će biljci biti istaknuta i njezina ljekovita svojstva,

te nekoliko recepata za ukusna jela.

U prirodi

- U projektu najviše sudjeluju učenici šestog i sedmog razreda, iako ima aktivnih petša i osmaša. Subota je dan koji je rezerviran za naše susrete, odlaske u prirodu i skupljanje bilja, dodaje profesor, ističući kako su dosad prikupljeni materijali pokazali kako su naši stari najčešće koristili grzdulju, kostriš, pucavac, babin zub, zečju stopu i bokvicu, koje će se uz mnoge druge jestive i ljekovite biljke naći u ovoj zanimljivoj knjižici.

udruštvo, pa dakle i za nju.

VIŠE: www.imo.hr

Konferencija

VIŠE: www.cesi.hr

Znanje bez granica

Na Međunarodnoj konferenciji ‘Ekonomska kriza: prekretnica za žene’ (Amsterdam 8. i 9. srpnja) sudjelovale su predstavnice iz Tajlanda, Nizozemske, Rumunjske, Engleske, Irske, Japana, Ugande i Hrvatske. Gordana Obradović-Dragišić iz udruge CESI (Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje) na konferenciji je predstavila situaciju žena na tržištu rada u Hrvatskoj i teškoće u ostvarenju rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti. Inače, u Amsterdamu žive građani čak 178 različitih nacionalnosti, a na vodećim pozicijama u gradskom vijeću je samo jedna žena.

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 2

21. RUJNA 2010.

Mediji u neobuzdanom kapitalizmu

Stajališta

Medijski pejzaž, određen programskim karakteristikama tzv. celebrity kulture, to jest estradizacijom, tabloidizacijom, spektakularizacijom, infotainmentom i infomercialom, sve je više tek puki okvir za medijsku reklamu i oglašavanje.

I u tom se smislu 'nezavisni', 'neprofitni' mediji drugačije pozicioniraju. Neće bježati od reklama, ali im se pritom ne žele ni podrediti. Drugim riječima, svjesni su da je neki oblik oglašavanja da-

Nezavisno orijentirani neprofitni mediji sve su važniji za održavanje kakvog takvog pluralizma.

nas 'nužno zlo' u medijskom svijetu, ali istovremeno i odbijaju prihvatiti logiku neupitnog pokoravanja sadržaja formi.

Nezavisno orijentirani neprofitni mediji, pri čemu se, već spomenuto, naglasak u kvalitativnom i kvantitativnom smislu sve više pomiče k internetskim

medijskim formama - portalima, sve su važniji i nezaobilazniji čimbenik održavanja kakvog takvog pluralizma medijskih sadržaja. Stoga bi u vremenu sve neobuzdanijeg kapitalizma, vođenog načelima privatizacije i tržišne deregulacije, interes k ulaganju i jačanju onih medijskih aktera koji nastoje djelovati izvan perspektive neoliberalnim konceptom nametnutog tržišnog fundamentalizma, trebala bi prepoznati i sama država sa svojim resorima.

HAJRUDIN HROMADŽIĆ

VIŠE: www.civilnodrustvo.hr

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 2

21. RUJNA 2010.

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 3

5. LISTOPADA 2010.

Naš doprinos

Udruga ZMAG

VIŠE: www.zmag.hr

Kozmetika iz kuhinje

Nekad je svaka žena znala skuhati juhu, ali i pomadu za kožu. Danas možemo kupiti juhu u vrećici i kremu u tubi

- Moderna kozmetika servira nam se kao nešto što se samo po sebi podrazumijeva, poput pijenja vode ili hranjenja.

Sigurna sam da ima više žena koje ujutro, prije izlaska iz kuće, nanesu kremu i make-up, od onih koje prije izlaska doručkuju, ističe Ivana Lovrić, članica Udruge Zmag i voditeljica radionica o prirodnoj kozmetici.

Kuhanje kremica

Ivana na radionicama potiče ljude da se upuste u izradu kozmetike kod kuće i dobiva povratne informacije da se oni druže i kuhaju kremice. Često ju i mjesecima kasnije pitaju za neke detalje oko recepta, što znači da koriste naučeno.

- Neki polaznici omogućili su organizaciju novih radionica u njihovim mjestima. Radionice se primarno održavaju na Recikliranom imanju u Vukomeriću kraj Zagreba, ali i u Zagrebu i dru-

Kroz radionice Ivane Lovrić do sada je prošlo oko 200 osoba

Kad dolazim u neki dalji grad, trudim se ugarati što više informacija u radionicu jer tko zna kada ću opet doći."

Radionice u prosjeku traju 3-4 sata, ovisno o tome što se namjerimo naučiti."

gim gradovima u koje me pozovu. Do sada sam radionice držala u Vukomeriću, Zagrebu, Rijeci, Donjoj Dubravi, Zadru, Čakovcu, Ivanu i Murskom Središću, a u planu su radionice u Rabu, Sarajevu, Banja Luci, Bjelovaru..., dodaje Ivana, ističući kako su dosadašnje reakcije na radionice bile pozitivne.

Briga za kožu

- Nisam službeno školovana za proizvodnju kozmetike, po struci sam psiholog i shiatsu praktičar, ali poruka koju želim prenijeti je upravo ta da se svatko od nas može pobrinuti za svoju kožu. To je nešto toliko elementarno kao i znati skuhati si obrok da ne budemo gladni ili obuci

se ujutro tako da nam ne bude hladno. Nekad je svaka žena znala skuhati juhu, ali i pomadu za kožu. Danas možemo kupiti juhu u vrećici i kremu u tubi, ali to najčešće nije to. Stoga želim pomoći ljudima da ponovo preuzmu odgovornost za svoje zdravlje pa tako i za stanje svoje kože, ističe Ivana.

og
n-
niv
il-
ra-
og
nja
eni
og
sve
m
se
ne
ta
iju
cva

ŠTO KAKO S... B... MA...?

Pećina sv. Ante više nije bunker

Do Domovinskog rata pećina sv. Ante je bila vojna zona JNA, a zadnji put je uređivana 1909.

- To je pustinjačka nastamba dubine 15 metara, vrlo interesantnog gotičkog svoda. Crkvića-pećina je povijesni spomenik, a prvi se put spominje u 15. stoljeću, ističe Vladimir Kužina, predsjednik Šibenskog građanskog foruma, koji završava radove na obnovi.

Volonterski rad

Druga svakodnevno poziva građane da se priključe uređenju ovog spomenika, a Kužina kaže kako se dnevno akciji priključi oko dvoje novih volontera.

Vladimir Kužina, predsjednik udruge

- Sljedeće bi godine grad trebao urediti i šetnicu do pećine, pa će prostor postati turistička atrakcija, napominje on ističući da su se zahvaljujući volonterima troškovi uređenja smanjili.

Na gornjem se platou pećine nalaze grobovi pustinjaka, a na donjem su pokopani oboljeli od kuge i kolere."

Pustinjačka crkvića će uskoro osvanuti bez dograđenih dijelova koje je dobila kada je postala vojni bunker."

Za ove će radove udruga potrošiti oko 28.000 kuna - 15.000 osigurala je Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, a ostatak su prikupili od ulaznica modne revije koju su organizirali.

Stručni nadzor

- Zahvaljujući volonterima ne moramo plaćati radnike, pa nam je to u najvećoj mjeri smanjilo troškove. Volonteri skidaju beton i ostatke bunkera. Nije lako raditi na kompresoru, pa se izmjenjujemo svakih petnaestak minuta, dodaje.

Inače, radovi se na teškom terenu usred litičice obavljaju uz stručni nadzor konzervatora. U crkvići se nekoć nalazio i kip sv. Nikole, a kameni oltar, koji je dijelom srušen, još se uvijek nalazi ispred ulaza. S lijeve je strane pećine kapelica usječena u stijenu, dok se s desne nalazi kamenica s vodom iznad koje je uklesana godina 1450.

Iz drugih medija

kulturpunkt.hr

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 3

5. LISTOPADA 2010.

Iz drugih medija

kulturpunkt.hr

Dizajneri i plakati iz Močvare

Zagrebački klub Močvara jedan je od rijetkih koji ulaže tako mnogo energije, vremena i resursa u vizualni identitet.

Razgovor o grafičkom dizajnu sa Slobodanom Alavanjom, Igorom Hofbauerom i Darkom Kujundžićem dočarava kako su Močvarini plakati prepoznatljivi u javnom pro-

storu. S otvaranjem kluba, prvotno u Runjaninovoj ulici, a kasnije u nekadašnjoj tvornici benzinskih crpki Jedinstvo, formira se dizajnerski tim kojemu pripadaju i autori koji nisu školovani dizajneri.

Ipak, plakati kluba prepoznati su i na međunarodnoj razini, pa su 2003. izloženi na izložbama u Milanu i Ateni, a neki

od njih su objavljeni i u inozemnim publikacijama, primjerice The Art of Modern Rock: The Poster Explosion koja je obradila dizajn klupske scene, te Handwritten: Expressive Lettering in the Digital Age.

Od 1995. Udruženje za razvoj kulture i klub Močvara tiskali su više od 870 plakata.

IV.

PROGRAMI
PODRŠKE
RAZVOJU
CIVILNOGA
DRUŠTVA
U REPUBLICI
HRVATSKOJ

A.
PODRŠKA
KROZ
DODJELU
FINANCIJSKIH
SREDSTAVA
I NAGRADA

24

B.
PODRŠKA
KROZ
SURADNJU
I RAZVOJ

38

C.
PODRŠKA
KROZ
PARTNERSTVO

50

D.
PODRŠKA
KROZ
SUFINANCIRANJE
EUROPSKIH
PROJEKATA

68

E.
PODRŠKA
RAZVOJU
MEĐUSEKTORSKE
I MEĐUNARODNE
SURADNJE

72

F.
PODRŠKA
KROZ
INFORMIRANJE
I IZDAVAŠTVO

78

The background of the page is a collage of images. The top half shows several people working in a forest, possibly engaged in reforestation or land management. One person in the foreground is wearing a white cap and a grey shirt, working with a tree. Other people are visible in the background, some wearing white t-shirts. The bottom half of the collage features colorful children's drawings, including a green triangle with a smiley face and a pink figure with a smiley face. A large green banner is overlaid on the left side of the page, containing white text. Another smaller green banner is overlaid on the bottom right, containing white text. The entire page is framed by a blue geometric pattern of interlocking shapes.

PODRŠKA
KROZ DODJELU
FINANCIJSKIH
SREDSTAVA I
NAGRADA

IV.A.

Javno predstavljanje Kalendara objave natječaja i poziva za iskaz interesa u 2010. godini

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva temeljem Operativnog plana djelovanja i Financijskog plana za 2010. godinu izradila je Kalendar objave natječaja i poziva za iskaz interesa u 2010. godini koji je organizacijama civilnoga društva predstavljen na trima javnim predstavljanjima na regionalnim razinama: u Osijeku, Splitu i Zagrebu.

Javno predstavljanje natječaja i poziva za iskaz interesa prigoda je za pravovremeno upoznavanje s unaprjeđivanjima vezanima uz sustav odobravanja financijskih podrški Nacionalne zaklade kako bi se organizacijama civilnoga društva olakšalo planiranje i priprema prijave na natječeaje i pozive za iskaz interesa.

Nacionalna zaklada je u okviru jednokratnih podrški razvojnim inicijativama na međunarodnoj razini pokrenula i Program sufinanciranja odobrenih projekata u okviru programa „Europa za građane“ i „Suradnja na Euro-Mediteranu“ i drugih programa sukladno godišnjim operativnim planovima Nacionalne zaklade što je pobudilo veliki interes predstavnika i predstavnica organizacija civilnoga društva koji su sudjelovali na regionalnim predstavljanjima.

Natječaji za dodjelu financijskih sredstava

U okviru Programa dodjele financijskih podrški u 2010. godini objavljena su četiri natječaja: *Demokratizacija i razvoj civilnoga društva*, *Institucionalna podrška stabilizaciji i/ili razvoju udruge*, *Razvoj volonterstva* u osnovnim i srednjim školama i *Sudionička demokracija*.

Demokratizacija i razvoj civilnoga društva i institucionalna podrška stabilizaciji i/ili razvoju udruge financijski su oblici podrške projektima organizacija civilnoga društva, odnosno stabilizaciji i/ili razvoju same organizacije. Drugi oblik podrške je podrška nagradama i to za razvoj volonterstva što uključuje novčanu nagradu za provedbu nagrađene inicijative, dok je nagrada za sudioničku demokraciju nenovčana nagrada.

Nacionalna zaklada ukupno je na sva četiri natječaja u 2010. godini zaprimila 188 prijava. Zbog neispunjavanja propisanih uvjeta natječaja odbijeno je 68 prijava te je na procjenu upućeno 120 prijava.

Nakon procjene odobreno je: 30 institucionalnih podrški, 15 projekata, 10 novčanih nagrada i 3 nenovčane nagrade. U 2010. godini financijski je podržano i 56 udruga kojima je institucionalna podrška odobrena na natječajima 2008. i 2009. godine pa ukupan broj financijskih oblika podrške u 2010. godini iznosi 111, te 3 nenovčane nagrade.

Cilj je predstavljanja prije raspisivanja natječaja i poziva za iskaz interesa upoznati organizacije civilnoga društva s postupcima, kriterijima, uvjetima i prioritetima svakoga javnog natječaja i poziva na suradnju.

111
financijskih
oblika podrške
3
nenovčane
nagrade

RAZLOZI ODBIJANJA PRIJAVA:

- nedostavljanje svih zakonom propisanih dijelova financijskog izvješća udruge i/ili dostava na obrascima koji nisu propisani,
- nedovoljna kvaliteta prijave,
- nedovoljno jasno postavljeni ciljevi te metode i očekivani rezultati provedbe projekta,
- nerealno prikazani troškovi u odnosu na predložene aktivnosti.

188

prijava

120

upućeno na
procjenu

114

odobrenih
prijava

DEMOKRATIZACIJA I RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA

Nacionalna zaklada u 2010. godini je u cilju unapređenja sustava i oblika podrške organizacijama civilnoga društva unijela promjene u programskom području *Demokratizacija i razvoj civilnoga društva* na način da je u okviru navedenog programskog područja raspisala natječaje u tri teme kojima se doprinosi daljnjoj demokratizaciji i razvoju civilnoga društva.

3 TEME NATJEČAJA:

1. Tema A: Aktivno sudjelovanje u društvenim procesima
2. Tema B: Jačanje utjecaja kroz umrežavanje
3. Tema C: Ulaganje za lokalno djelovanje

TEMA A: Aktivno sudjelovanje u društvenim procesima

Dijelom natječaja *Demokratizacija i razvoj civilnoga društva* – Tema A: *Aktivnim sudjelovanje u društvenim procesima* Nacionalna zaklada potiče udruge i zaklade u Republici Hrvatskoj na povezivanje i zajedničko djelovanje finan-

Broj prijavljenih, upućenih na procjenu i odobrenih financijskih podrška, razvrstanih prema županijama

R.br. Žup.	Županija	Broj ukupno prijavljenih OCD-a	Broj odbijenih OCD-a (propisani uvjeti)	Broj OCD-a upućenih na procjenu	Broj odbijenih OCD-a (procjena)	Broj financiranih OCD-a
3.	SISAČKO-MOSLAVAČKA	1	0	1	0	1
4.	KARLOVAČKA	4	2	2	0	2
5.	VARAŽDINSKA	4	2	2	0	2
6.	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1	1	0	0	0
7.	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1	1	0	0	0
8.	PRIMORSKO-GORANSKA	6	4	2	0	2
9.	LIČKO-SENJSKA	1	1	0	0	0
10.	VIROVITIČKO-PODRAVSKA	2	1	1	0	1
11.	POŽEŠKO-SLAVONSKA	1	1	0	0	0
12.	BRODSKO-POSAVSKA	2	1	1	0	1
13.	ZADARSKA	2	0	2	0	2
14.	OSJEČKO-BARANJSKA	6	2	4	0	4
15.	ŠIBENSKO-KNIINSKA	2	1	1	0	1
16.	VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	3	1	2	0	2
17.	SPLITSKO-DALMATINSKA	3	2	1	0	1
18.	ISTARSKA	5	3	2	0	2
19.	DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1	0	1	0	1
20.	MEDIMURSKA	1	1	0	0	0
21.	GRAD ZAGREB	10	7	3	0	3
	UKUPNO	56	31	25	0	25

	Projekata	OCD-a
BROJ PRIJAVLJENIH	12	56
BROJ ODBIJEKNIH (PROPISANI UVJETI)	7	31
BROJ UPUĆENIH NA PROCJENU	5	25
BROJ ODOBRENIH	5	25

ciranjem projekata na razini RH i na razini EU kroz prijenos specifičnih znanja i vještina među organizacijama civilnoga društva i različitim podsektorima djelovanja, unaprjeđenje metoda podizanja javne svijesti i uključivanja građana kroz javno zagovaranje te neformalno obrazovanje i kampanje za učinkovitiju provedbu javnih politika i unaprjeđenje demokratskih institucija društva i vladavine prava.

Na natječaj je 56 organizacija civilnoga društva iz 19 županija prijavilo ukupno 12 zajedničkih projekata, od kojih 7 prijava (31 organizacije) nije zadovoljilo propisane uvjete natječaja te je Programskom odboru za procjenu kvalitete prijava bilo upućeno 5 prijava na procjenu. Nakon procjene, 5 zajedničkih projekata u koje je uključeno 25 organizacija civilnoga društva s područja 14 županija u Republici Hrvatskoj, ostvarilo je financijsku podršku za 2011. godinu u ukupnom iznosu od 1.364.680,00 kn.

Odobreno 5 zajedničkih projekata u koje je uključeno 25 organizacija civilnoga društva s područja 14 županija

3 zagovaračka projekta vezana uz: prostorno planiranje, mlade te obnovljive izvore energije
1 savjetodavni projekt
1 projekt vezan uz kreiranje lokalnih i javnih politika za ruralni razvoj

1.364.680,00 kn podrške

prijava

upućeno na procjenu

odobrenih prijava

TEMA B: Jačanje utjecaja kroz umrežavanje

Dijelom natječaja *Demokratizacija i razvoj civilnoga društva – Tema B: Jačanje utjecaja kroz umrežavanje* Nacionalna zaklada financira aktivnosti novoosnovanih mreža udruga kojima se potiče osnaživanje organizacijske strukture mreže (institucionalni i ljudski resursi), vidljivost i prepoznatljivost mreže, provedba aktivnosti utvrđenih platformom/programom zajedničkog djelovanja te strateško planiranje za iduće 3 do 5-godišnje razdoblje djelovanja mreže.

Na natječaj raspisan u 2010. godini, u programskom području *Demokratizacija i razvoj civilnoga društva – Tema B: Jačanjem utjecaja kroz umrežavanje* u 2011. godini nije odobrena niti jedna financijska podrška.

Prijavljena su 2 projekta novoosnovanih mreža udruga, 1 prijava nije zadovoljila propisane uvjete natječaja, a nakon procjene 1 nije preporučena za dodjelu financijske podrške.

Odobreno **10** projekata
iz **6** županija

3 podrške za promicanje
volonterstva.

3 podrške za poboljšanje
kvalitete života djece i mladih.

1 podrška zagovaranju
zaštite tradicionalne pučke
arhitekture.

1 podrška promoviranju
održivog razvoja.

1 podrška jačanju povjerenja
između građana i predstavnika
lokalne samouprave.

1 podrška projektu resocijali-
zacije liječenih ovisnika.

477.472,66 kn
odobrena sredstva

TEMA C: Ulaganje za lokalno djelovanje

Dijelom natječaja *Demokratizacija i razvoj civilnoga društva* – Tema C: *Ulaganjem za lokalno djelovanje* Nacionalna zaklada financirala je projekte udruga na lokalnoj razini koje kroz volonterski angažman potiču na razvoj aktivnog građanstva i društvenog kapitala u lokalnoj zajednici te razvoj međusektorske suradnje i lokalnih potencijala za održivi razvoj lokalne zajednice.

Na natječaj raspisan u 2010. godini prijavljeno je ukupno 46 prijavi, od kojih 13 nije zadovoljilo propisane uvjete natječaja te su Programskom odboru za procjenu kvalitete prijavi na procjenu upućene 33 prijave. Nakon procjene, 10 projekata s područja 6 županija u Republici Hrvatskoj, ostvarilo je financijski oblik podrške za 2011. godinu u ukupnom iznosu od 477.472,66 kn.

Broj prijavljenih, upućenih na procjenu i odobrenih financijskih podrška, razvrstanih prema županijama

R.br. Žup.	Županija	Broj ukupno prijavljenih projekata	Broj odbijenih projekata (propisani uvjeti)	Broj projekata upućenih na procjenu	Broj odbijenih projekata (procjena)	Broj odobrenih projekata
1.	ZAGREBAČKA	4	0	4	4	0
2.	KRAPINSKO-ZAGORSKA	1	1	0	0	0
3.	SISAČKO-MOSLAVAČKA	1	0	0	0	1
4.	KARLOVAČKA	4	2	2	2	0
5.	VARAŽDINSKA	1	0	1	1	0
7.	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1	0	1	1	0
8.	PRIMORSKO-GORANSKA	3	0	3	1	2
9.	LIČKO-SENJSKA	1	0	1	1	0
12.	BRODSKO-POSAVSKA	1	1	1	0	0
14.	OSJEČKO-BARANJSKA	7	2	5	4	1
16.	VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	4	1	3	3	0
17.	SPLITSKO-DALMATINSKA	9	4	5	2	3
18.	ISTARSKA	6	1	5	3	2
19.	DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1	0	1	1	0
20.	MEDIMURSKA	1	0	1	0	1
21.	GRAD ZAGREB	1	1	0	0	0
	UKUPNO	46	13	33	23	10

INSTITUCIONALNA PODRŠKA STABILIZACIJI I/ILI RAZVOJU UDRUGE

Institucionalna podrška predstavlja specifičan dio Programa financijskih oblika podrške Nacionalne zaklade kojom se ciljano, na trogodišnji rok, ulaže u organizacijski razvoj ili stabilizaciju isključivo udruga registriranih u Republici Hrvatskoj.

Cilj natječaja je podići razinu održivosti udruga koje doprinose demokratizaciji i razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj putem trogodišnje financijske i stručne podrške stabilizaciji i daljnjem organizacijskom i programskom razvoju.

Podržan udio
u plaći
71 osobe

90

prijava

49

upućeno na
procjenu

30

odobrenih
prijava

Broj prijavljenih, upućenih na procjenu i odobrenih institucionalnih podrški, razvrstanih prema županijama

Županija	Ukupno zaprmljeno	Odbijenih iz propisanih razloga	Upućeni na procjenu	Odbijeni	Odobreni
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	0	0	0	0	0
BRODSKO-POSAVSKA	0	0	0	0	0
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	2	1	1	0	1
ISTARSKA	5	1	4	2	2
KARLOVAČKA	4	2	2	0	2
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1	1	0	0	0
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1	1	0	0	0
LIČKO-SENJSKA	0	0	0	0	0
MEĐIMURSKA	1	0	1	0	1
OSJEČKO-BARANJSKA	8	3	5	3	2
POŽEŠKO-SLAVONSKA	0	0	0	0	0
PRIMORSKO-GORANSKA	7	4	3	3	0
SISAČKO-MOSLAVAČKA	3	2	1	1	0
SPLITSKO-DALMATINSKA	5	2	3	2	1
VARAŽDINSKA	1	1	0	0	0
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	0	0	0	0	0
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	2	0	2	0	2
ZADARSKA	1	0	1	0	1
ZAGREBAČKA	2	2	0	0	0
ŠIBENSKO-KNINSKA	4	1	3	0	3
GRAD ZAGREB	43	20	23	8	15
UKUPNO	90	41	49	19	30

PODRŽANO INSTITUCIONALNOM PODRŠKOM

10 udruga iz područja promicanja i zaštite ljudskih prava, unapređenja demokratskih institucija društva i vladavine prava,
6 udruge iz područja izvaninstitucionalnog obrazovanja za razvoj demokratskog građanstva,
3 udruga iz područja zaštite prirode, okoliša i održivog razvoja,
7 udruga iz područja djelovanja s mladima,
2 udruge iz područja izvaninstitucionalne kulture,
2 udruge iz područja razvoja društvenog, neprofitnog poduzetništva pružanjem konkretnih usluga u lokalnoj zajednici.

10.000 izravnih korisnika i
450.000 neizravnih korisnika
100 zaposlenika udruga i
240 stručnjaka te oko
800 volontera

21.000 sati
volonterskog rada

38.000 letaka
15 publikacija
4 televizijska spotova
5 radijskih spotova
4 kampanje

NEFORMALNO OBRAZOVANJE

Projekti neformalnog obrazovanja učili su o: nenasilnom ponašanju, zagovaranju za aktivno sudjelovanje u razvoju zajednice, o unapređenju kvalitete života mladih i osoba s posebnim potrebama te o dodatnoj izobrazbi nezaposlenih i teško zapošljivih skupina.

Natječaj za dodjelu institucionalnih podrški za stabilizaciju i/ili razvoj udruge jedini je natječaj Nacionalne zaklade koji se provodi u dva djela. Prvi dio natječaja uključuje prijavljivanje svih zainteresiranih udruga za dobivanje institucionalne podrške. Drugi dio natječaja započinje izborom užeg kruga udruga prema procjeni Savjeta za strateška ulaganja za razvoj civilnoga društva. U drugugama koje uđu u drugi krug provodi se daljnje vrednovanje djelovanja i financijskoga poslovanja nakon čega se donosi konačna procjena i lista reda prvenstva. Savjet za strateška ulaganja za razvoj civilnoga društva od ukupno 90 zaprimljenih prijava procjenjivao je 49 prijava koje su zadovoljile propisane uvjete natječaja, a temeljem procjene za 30 udruga odobrena je institucionalna podrška za stabilizaciju i/ili razvoj udruge.

PROVEDBA PROJEKATA I INSTITUCIONALNE PODRŠKE U 2010. GODINI

Provedba projekata demokratizacije i razvoja civilnoga društva

Projekti kojima su odobrena financijska sredstva Nacionalne zaklade na natječaju 2009. godine, provedeni su u 2010. godini, a bavili su se razvojem civilnoga društva kroz sudjelovanje u praćenju i oblikovanju javne politike, zagovaranje, kampanje, neformalno obrazovanje za socijalne vještine i aktivno građanstvo, promicanje ljudskih prava te kroz razvoj filantropije i volonterstva te društvenog poduzetništva.

Javnost je o provedenim aktivnostima upoznata putem raznih medija – novina, televizije, radija te internetskih stranica. Mogućnost izravnoga kontakta s izvoditeljima projektnih aktivnosti, građani su imali prigodu sudjelovanjem na brojnim okruglim stolovima, javnim tribinama i radionicama. U okviru financiranih projekata, podržana je izrada velikog broja promotivnog materijala, pa je tako izrađeno i podijeljeno oko 38 000 letaka, 15 publikacija (brošura, priručnika, programskih knjižica) u ukupnom izdanju od 18 000 primjeraka. Uz to je postavljen i veći broj plakata, izrađena su i prikazana 4 televizijska i 5 radijskih spotova. Nadalje, tri su se zagovaračka projekta bavila poticanjem održivog gospodarenja resursima lokalne zajednice odnosno osnaživanjem građanskog djelovanja vezanog uz prostornu politiku.

Razvoju civilnoga društva pridonijeli su i projekti koji su poticali suradnju s lokalnom samoupravom, osnaživanje građana na sudjelovanje u oblikovanju i praćenju javnih politika, borbu protiv korupcije i zlostavljanja na radnom mjestu, povezivanje organizacija civilnoga društva u području izvaninstitucionalne neprofitne kulture, stvaranje poticajnog okruženja za razvoj društvenog poduzetništva te promoviranje volonterskog rada među mladima. Projektom novonastavane mreže udruga pojačana je vidljivost jedine mreže udruga s područja prevencije negativnih zdravstvenih posljedica nastalih uzimanjem droga.

OCJENA NACIONALNE ZAKLADE

84 % korisnika financijskih oblika podrške ocijenilo je suradnju sa Nacionalnom zakladom u 2010. godini vrlo dobrom, 13% zadovoljavajućom, a nezadovoljstvo suradnjom s Nacionalnom zakladom iskazala je jedna udruga.

Provedba višegodišnjih institucionalnih podrški

Nacionalna zaklada u 2010. godini financirala je i preuzete obveze za financiranje višegodišnjih institucionalnih podrški koje su odobrene na natječajima raspisanim 2007., 2008. i 2009. Tako je u 2010. godini sveukupno podržano 84 udruge.

U 84 institucionalno podržane udruge ukupno je 422 zaposlenih, a naknadu drugog dohotka primilo je 738 osoba. Nacionalna zaklada financijski podržava udio u plaći ili cjelokupnu plaću 209 zaposlenih osoba u tim udrugama.

Uvidom u dostavljena 84 završna programska izvješća udruge o provedbi institucionalnih podrški u 2010. godini utvrđeno je da su 74 udruge ili 88% suradnju sa Nacionalnom zakladom ocijenili vrlo dobrom, a 10 udruge, odnosno 12% suradnju je ocijenilo zadovoljavajućom.

Od 84 institucionalno podržanih udruge, 39 ima sjedište u gradu Zagrebu, 9 u Osječko-baranjskoj županiji, 8 u Istarskoj, 7 u Splitsko-dalmatinskoj županiji, 5 u Primorsko-goranskoj županiji, 4 u Koprivničko-križevačkoj županiji, 3 u Zagrebačkoj županiji, 2 u Vukovarsko-srijemskoj županiji te po 1 u Brodsko-posavskoj, Koprivničko-križevačkoj, Ličko-senjskoj, Požeško-slavonskoj, Varaždinskoj, Virovitičko-podravskoj i Šibensko-kninskoj županiji.

Vrednovanje odobrenih financijskih oblika podrške

Tijekom 2010. godine Nacionalna zaklada provela je 30 redovitih programskih i financijskih vrednovanja djelovanja udruge, 6 financijskih vrednovanja za uvjetno odobrene institucionalne podrške i 3 financijska vrednovanja za udruge kojima je institucionalna podrška odobrena uz dodatno praćenje.

Nacionalna zaklada tijekom provedbe odobrenih višegodišnjih institucionalnih podrški provodi programsko i financijsko vrednovanje provedbe podrški. Temeljem rezultata provedenog vrednovanja utvrđuju se osnove za produženje odnosno nastavak financiranja institucionalne podrške u idućoj godini. Programska vrednovanja provedena su u svim organizacijama korisnicama institucionalne podrške pokazala su da glavnina udruge nije imala poteškoća u radu, nedostaci su uočeni u 4 udruge. Dodatnim angažmanom udruge uz suradnju s Nacionalnom zakladom poteškoće u provedbi projekata uspješno su otklonjene u trima udrugama, a samo jedna udruga uz sva nastojanja i iskazanu potporu Nacionalne zaklade nije uspjela pronaći rješenje za nagomilane programske poteškoće i ta je udruga prestala s radom.

NEDOSTACI

Nedostaci vezani uz financijsko poslovanje uočeni su u 8 udruge. Udruge su uočene nedostatke otklonile u propisanom roku što je utvrđeno dostavljenom dokumentacijom ili u ponovljenom vrednovanju Nacionalne zaklade.

Financijska vrednovanja provedena su i u udrugama koje su institucionalnu podršku na natječaju 2009. godine dobile uz uvjet da isprave uočene manje propuste i poboljšaju financijsko poslovanje. Tako je tijekom 2010. godine održano i 6 financijskih vrednovanja za uvjetno odobrene institucionalne podrške i 3 financijska vrednovanja u udrugama kojima je podrška odobrena uz napomenu da će se provesti dodatno praćenje financijskog poslovanja. Sve udruge su u propisanom roku otklonile uočene nedostatke.

U 2010. GODINI

FINANCIRANO JE:

27 institucionalnih podrški s provedbom 2008.-2010.

30 institucionalnih podrški s provedbom 2009.-2011.

27 institucionalnih podrški s provedbom 2010.-2012.

INSTITUCIONALNO

JE PODRŽANO:

29 udruga iz područja promicanja i zaštite ljudskih prava te unapređenje

demokratskih institucija društva i vladavine prava,

14 udruge iz područja izvaninstitucionalnog

obrazovanja za razvoj demokratskog građanstva,

13 udruga iz područja zaštite prirode, okoliša

i održivog razvoja,

9 udruga iz područja djelovanja s mladima,

12 udruge iz područja izvaninstitucionalne kulture,

7 udruga iz područja razvoja društvenog poduzetništva.

30 programskih i financijskih vrednovanja

Sustav osiguranja kvalitete za neprofitne organizacije – SOKNO

Tijekom 2010. godine Nacionalna zaklada je s Udrugom za razvoj civilnoga društva SMART ugovorila provedbu radionica i edukacija o uvođenju sustava SOKNO u udruge – korisnice institucionalne podrške. Radionicu su vodili licencirani mentori za organizacije koje započinju sa uvođenjem sustava SOKNO.

Na radionicama je sudjelovalo 48 predstavnika iz 32 udruge korisnice institucionalne podrške Nacionalne zaklade.

Osiguranje vidljivosti i prepoznatljivosti SOKNO-a kroz sustavnu promociju širokom krugu dionika provedeno je održavanjem dvije prezentacijske konferencije u Rijeci i Zagrebu.

Na konferencijama je sudjelovalo 116 predstavnika organizacija civilnoga društva, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijela državne uprave i poslovnog sektora.

PODRŠKA PRIZNANJIMA I NAGRADAMA

Godišnja nagrada „Škola – prijatelj zajednice“

Upraviteljica Nacionalne zaklade Cvjetana Plavša-Matić i predsjednik Upravnog odbora Nacionalne zaklade Boris Hajoš uručili su 29. studenoga 2010. godine nagrade „Škola – prijatelj zajednice“ predstavnicima 5 osnovnih i 5 srednjih škola za njihov doprinos razvoju volonterskih modela i promidžbi volonterskog rada u njihovim školama.

U skladu s osnovnim ciljevima svoga djelovanja, Nacionalna zaklada od 2006. godine dodjeljuje nagradu „Škola – prijatelj zajednice“ za najkvalitetnije volonterske inicijative učenika i učenika osnovnih škola u Republici Hrvatskoj te od 2007. godine istu nagradu dodjeljuje i za najinovativnije modele razvoja volonterstva u srednjim školama.

Cilj je natječaja djecu i mlade potaknuti na dobrovoljni-volonterski angažman u lokalnoj zajednici kroz razvoj aktivizma, empatije, solidarnosti i socijalnih vještina kojima će znati prepoznati i riješiti (ili sudjelovati u rješavanju) problema u lokalnoj zajednici u kojoj žive.

Nacionalna zaklada je i u 2010. godini na temelju raspisanoga natječaja nagradila 5 osnovnih i 5 srednjih škola plaketom „Škola – prijatelj zajednice“ i novčanom nagradom u iznosu od 10.000,00 kuna za provedbu nagrađenih inicijativa.

Nagrađene osnovne škole

- Osnovna škola kralja Tomislava iz Našica nagrađena je za volontersku inicijativu „Veliki park biser u srcu grada Našica“ kojom će urediti gradski park engleskog tipa, izraditi 4 info-panoa o biljkama i životinjama te urediti staze i popraviti opremu na dječjem igralištu, uz uključivanje većeg broja sugrađana te time Našice učiniti još ljepšim mjestom za življenje.
- Osnovna škola „Ivan Kozarac“ iz Nijemaca nagrađena je za volontersku inicijativu „Učenička zadruga Bosut“ kojom će učenici kroz kreativne izvanškolske aktivnosti i bavljenjem cvjećarstvom osigurati financijska sredstva za pomoć učenicima i obiteljima slabijeg imovinskog statusa.
- Osnovna škola Ivan Lacković Croata iz Kalinovca nagrađena je za volontersku inicijativu „Upotreba i iskorištavanje otpada“ kojom će okupiti roditelje i mještane u sakupljanju starog papira, električkog otpada, plastičnih vrećica i otpadnog jestivog ulja, čime će kroz volonterstvo i zajedništvo pomoći očuvanju i zaštiti okoliša u svom kraju.
- Osnovna škola Sućidar iz Splita nagrađena je za volontersku inicijativu „Volontirajmo za bolji svijet“ kojom će učenici uključivanjem većeg broja učenika škole, učitelja i roditelja sudjelovati u akcijama pružanja pomoći starijima i nemoćnima, zaštite okoliša te se pridružiti akcijama koje organiziraju udruge grada Splita.
- Osnovna škola Matije Gupca iz Zagreba nagrađena je za volontersku inicijativu „Vodič za male volontere“ kojoj je cilj poticati volonterstvo sadašnjih i budućih generacija osnovnoškolaca izdavanjem publikacije u kojoj će opisati i naslikati male primjere iz svakodnevnice koji mogu pomoći zajednici, a u provedbu će uključiti i ustanove i organizacije lokalne zajednice.

Nagrađene srednje škole

- Srednja škola Bedekovčina iz Bedekovčine nagrađena je za inovativni model volontiranja „Promocija volonterstva i edukacija učenika mlađih uzrasta“ koji osim aktivnosti Volonterskog kluba Bedex uključuje i upoznavanje učenika na satovima razrednih odjela s volonterstvom te osvještavanje važnost osobnog sudjelovanja u aktivnostima kojima se pomaže osobama u potrebi ili se rješavaju problemi u zajednici.
- Gimnazija Petra Preradovića iz Virovitice nagrađena je za inovativni model volontiranja „Volontiranje u programima Obiteljskog centra Virovitičko-podravske županije“ u okviru kojeg učenici sudjeluju u organiziraju i provođenju brojnih akcija navedene ustanove u lokalnoj zajednici (pomaganje i druženje s djecom s teškoćama u razvoju, pomaganje u učenju i sl.).
- Turističko-ugostiteljska i prehrambena škola iz Bjelovara nagrađena je za model volontiranja „Srce iz ormara“ kojim je okupljena volonterska družina koja uz stalne članove okuplja i povremene volontere, učenike s teškoćama u razvoju te provodi mnogobrojne humanitarne akcije, a za svoj humanitarni rad ove su godine osvojili i nagradu Fonda Boža Tvrtković.

5 nagrada za osnovne škole
5 nagrada za srednje škole

- Ugostiteljsko-turistička škola iz Osijeka
nagrađena je za akciju „Jedan sat za osobe u potrebi“ koja će se provesti kroz suradnju učenika škole te štitičenika Doma za starije i nemoćne, Doma za psihički bolesne osobe i djecu s posebnim potrebama. Škola ostvaruje dobru suradnju s Volonterskim centrom Osijek te planira svoja iskustva prenijeti i drugim školama na području Grada i Županije.
- I. gimnazija iz Zagreba
nagrađena je za osnivanje Volonterskog kluba, čiji se članovi od 2007. godine redovito sastaju, osmišljavaju i provode akcije, dok za iduće razdoblje planiraju omasovljavanje članstva i širenje učeničke inicijative u promicanju volonterstva.

Pregled prijava, upućenih na procjenu i odobrenih nagrada po županijama – osnovne škole

Županija	Broj prijava	Broj upućenih na procjenu	Broj nagrada
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1	1	0
KARLOVAČKA	1	1	0
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	3	3	1
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1	1	0
PRIMORSKO-GORANSKA	1	0	0
LIČKO-SENJSKA	2	2	1
ZADARSKA	2	2	0
OSJEČKO-BARANJSKA	3	2	1
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	2	1	1
ISTARSKA	1	1	0
GRAD ZAGREB	1	1	1
UKUPNO	18	15	5

Pregled prijava, upućenih na procjenu i odobrenih nagrada po županijama – srednje škole

Županija	Broj prijava	Broj upućenih na procjenu	Broj nagrada
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1	1	1
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1	1	1
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1	1	1
OSJEČKO-BARANJSKA	1	1	1
SPLITSKO-DALMATINSKA	1	1	0
MEĐIMURSKA	1	0	0
GRAD ZAGREB	2	1	1
UKUPNO	8	6	5

Pregled pristiglih prijava, upućenih na procjenu i odobrenih nagrada

	Osnovne škole	Srednje škole	Ukupno
BROJ ZAPRIMLJENIH PRIJAVA	18	8	26
BROJ UPUĆENIH NA PROCJENU	15	6	21
BROJ ODOBRENIH NAGRADA	5	5	10

Nagrada „Zajedno za bolje“

Upraviteljica Nacionalne zaklade Cvjetana Plavša-Matić i predsjednik Upravnog odbora Nacionalne zaklade Boris Hajoš uručili su 29. studenoga 2010. godine nagrade „Zajedno za bolje“ za sudioničku demokraciju trima jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za njihov doprinos razvoju sudioničke demokracije u Republici Hrvatskoj kroz suradnju s građanima i organizacijama civilnoga društva.

U skladu s općim ciljevima djelovanja Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, a u sklopu aktivnosti predviđenih Operativnim planom provedbe Nacionalne strategije te potaknuti nastojanjem da se podrže primjeri dobre prakse uključivih lokalnih zajednica koje doprinose podizanju razine kvalitete života građanki i građana u tim zajednicama, Nacionalna zaklada objavljuje natječaj za dodjelu nagrade „Zajedno za bolje“.

Na natječaj jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu prijaviti primjere dobre prakse i svoja postignuća u razvoju sudioničke demokracije kroz unaprjeđenje sustavnog uključivanja građana i građanki u utvrđivanje prioriteta javnih potreba u zajednici te njihovog uključivanja u procese donošenja odluka u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te suradnje s građanima i organizacijama civilnoga društva kroz unaprjeđenje usluga za građane i spremnosti za stvaranje i primjenu lokalnog programa suradnje (ili povelje o suradnji) s organizacijama civilnoga društva.

U 2010. godini na natječaj za dobivanje nagrade „Zajedno za bolje“ prijavilo se 12 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave od kojih jedna nije zadovoljila propisane uvjete natječaja, a 11 ih je upućeno na daljnju procjenu.

Nagradom „Zajedno za bolje“ odaje se javno priznanje županijama, gradovima i općinama koje su se i stakle u razvoju sudioničke demokracije, uključivanju građana i građanski u rad lokalne ili područne samouprave te javnim i odgovornim financiranjem projekata i programa organizacija civilnoga društva.

Nagrađene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

- Općina Šolta

je potpisala Povelju o suradnji kroz osnivanje Foruma udruga otoka Šolte s ciljem međusobnog umrežavanja i pomaganja udrugama radi ostvarivanje zajedničkih ciljeva u čemu lokalna samouprava ima ulogu partnera. Forum ima svoju koordinatoricu koja je zaposlenica Kulturno-informativnog centra općine. Također je potaknuto izdavanje informativnog lista i izrada internetske stranice, a na redovitim sastancima Foruma uvijek je nazočan i načelnik, donačelnik i direktor Turističke zajednice. U razvoju Općine sudjeluju udruge, mjesni odbori, Savjet mladih i građana, a zajednički je osmišljen i projekt *Šolta na dlanu* kojim se promovira otok Šolta kao jedinstvena turistička destinacija s ponudom autohtonih šoltanskih proizvoda i tradicijska kultura otoka.

- Grad Sisak

ima potpisanu Povelju o suradnji od 30. 12. 2008. godine kojom je predviđeno osnivanje Savjeta za razvoj civilnog društva kao radnog tijela sastavljenog od članova udruga, građana i predstavnika Grada. U cilju promicanja

Nagrada se dodjeljuje u kategorijama: općina, grad, županija

vrijednosti volonterstva, Grad Sisak osnovao je Savjet mladih, Odbor za umirovljenike, a svake godine dodjeljuje i nagradu *Volonteri godine* za promicanje vrijednosti volonterstva. Grad je potpisao Sporazum o financiranju zakupnine za *Sigurnu kuću*, a podupire i dnevni boravak za umirovljenike.

- **Međimurska županija**

ima jasno utvrđen postupak odabira projekata udruga civilnoga društva te učinkovit sustav izvještavanja korisnika financijskih podrška o rezultatima financiranih projekata. Posebno se vodi računa o promidžbi dobre prakse razvojnih partnerstva na lokalnoj i regionalnoj razini. Županija, također, provodi senzibiliziranje svih dionika na potrebu suradnje i partnerstva s organizacijama civilnoga društva. Potiče se i uključivanje građana u donošenje odluka od javnog interesa. Od 2004. godine Županije je uključena u program Zdrava županija. Suradnja s udrugama bila je ostvarena i pri izradi *Regionalnog operativnog programa Međimurske županije za razdoblje od 2006. do 2013. godine*.

U potrazi za dupinima

Znanje bez granica Plavi svijet, Veli Lošinj

VIŠE: www.plavi-svijet.org

DUPINI BJEŽE OD PODVODNE BUKE

Podvodna buka može negativno utjecati na mnogomorske životinje kojima je zvuk osnova za preživljavanje.

To je, između ostaloga, zaključak istraživačkog projekta udruge 'Plavi svijet' iz Velog Lošinja predstavljena u kolo-

vozu na međunarodnoj konferenciji „Effects of Noise on Aquatic Life“ u irskom Corku.

Taj jedini hrvatski projekt obrazložila je mr. sc. Nikolina Rako. Ona duži niz godina monitorira zvučno onečišćenje u Cresko-Lošinjском

akvatoriju i proučava utjecaj onečišćenja na rasprostranjenost dupina u tom području, poznatom prirodnom staništu rezidentne populacije dobrih dupina (Tursiops truncatus).

Morski sisavci poput dupina i kitova razvili su

sofisticiran sustav primanja i odašiljanja zvučnih signala kojeg koriste u lovu i za orijentaciju. Buka plovila mogla bi „prekriti“ neke od važnih signala koji su im neophodni za preživljavanje i time umanjiti njihove šanse za opstanak.

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 3

5. LISTOPADA 2010.

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 4

19. LISTOPADA 2010.

Terensko iskustvo ZANTO, Karanac

Selo sa 100 klupa

Projekt koji je zainteresirao i okupio mještane baranjskog etno sela

Članovi Udruge mladeži „Zamijenite nam tugu osmijehom“ (ZANTO) iz Karanca u svom su mjestu izradili i postavili prvih 30 klupa.

Tako je realizirana početna ideja o „Malom selu sa stotinom klupa“ koju su razvijali u sklopu svog projekta „Sjedi i uživaj“. No, iznenada su se zainteresirali i mještani, pa se projekt s vremenom širio i u tri godine u malom je baranjskom mjestu postavljeno 100 drvenih klupa!

– Želja nam je bila da klupe s naslonom u etno stilu postavimo na uređene površine ispred obiteljskih kuća. I mještani su sjajno reagirali. Interesa još uvijek ima i jako bih voljela kada bismo uspjeli osigurati sredstva za još 30 klupa, ističe Gordana Musa

Klupe su preko noći postale ponos sela

Udruga je osnovana za vrijeme mirne reintegracije, a provodila je projekte od edukacije do pomaganja starim i nemoćnim mještanima.

Balaš, jedna od osnivačica udruge ZANTO i voditeljica projekta, koja je i osmislila izgled etno klupa.

– Klupe nam je izradio stolar, a mladi iz udruge, ali i sami mještani sudjelovali su u njihovom postavljanju. Vrlo je jednostavno jer klupe

imaju šipke koje se zabodu u zemlju, dodaje.

Kako Karanac nosi epitet etno sela, u koje iz godine u godinu dolazi sve veći broj stranih, ali i domaćih turista – klupe predstavljaju pravu atrakciju.

– Reakcije su pozitivne, ljudi su oduševljeni

Klupe su ukras sela, posebna atrakcija koja privlači poglede, kako Baranjaca, tako i mnogobrojnih turista koji sve češće dolaze u naše etno selo.

idejom, pa čak i naši Baranjski iz susjednih mjesta dolaze u Karanac kako bi vidjeli klupe. Osim njih, pažnju posjetitelja plijeni i 11 sjenica, sedam čeka i tri derma, dodaje Musa Balaš, ističući kako se nakon postavljanja o klupama, ali i okolišu oko njih brinu sami mještani.

PODRŠKA KROZ
SURADNJU I
RAZVOJ

IV.B.

INICIJALNA SURADNJA

Nacionalna zaklada svoje operativno djelovanje provodi razvojem i ugovaranjem inicijalne suradnje s drugim organizacijama putem poziva za iskaz interesa.

Inicijalna suradnja s Nacionalnom zakladom u provedbi projekta podrazumijeva suradnju u sadržajnom i operativnom smislu i to uključivanjem i pravovremenim informiranjem Nacionalne zaklade o svim aktivnostima od početka provedbe projekta do vrednovanja njegovih učinaka. Navedena suradnja uključuje pripremu provedbe projekta (dogovaranje suradnje), mjesečno praćenje ostvarenog napretka u provedbi projekta, savjetovanje o potrebnim izmjenama i dopunama, mjerenje i vrednovanje rezultata te savjetovanje o daljnjim aktivnostima na projektu. Na taj način, korištenjem resursa samih organizacija civilnoga društva i njihovim jačanjem, Nacionalna zaklada ostvaruje rezultate u područjima važnim za razvoj civilnoga društva.

PODRUČJA INICIJALNE SURADNJE:

- istraživanja vezana uz pozicioniranje i razvoj civilnoga društva;
- suradnja u području provođenja međunarodne razvojne pomoći;
- neprofitni medijski projekti za poticanje demokratizacije i razvoja civilnoga društva
- suradnja u području prijenosa znanja i iskustava iz Republike Hrvatske na međunarodnoj razini te suradnja u području sudjelovanja međunarodnih stručnjaka i stručnjakinja na skupovima u našoj zemlji.

Nacionalna zaklada, po završetku inicijalne suradnje, može na temelju rezultata vrednovanja provedbe projekata i iskazane potrebe za daljnjim razvojem područja obuhvaćenih suradnjom, odlučiti s razine inicijalne prijeći na razinu programske suradnje zaključivanjem višegodišnjih sporazuma o suradnji. Višegodišnji sporazum o programskoj suradnji podrazumijeva svojevrsnu organizacijsku i stručnu podršku Nacionalna zaklade suradnoj organizaciji za provedbu ciljanog oblika suradnje.

Istraživanja

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva podržava istraživačke projekte vezane uz pozicioniranje i razvoj civilnoga društva u Republici Hrvatskoj ujedno potičući osnivanje neovisnih organizacija usmjerenih i osposobljenih za provođenje društvenih istraživanja.

Uvjet za ponudu za suradnju je sukladnost sa zadanim istraživačkim temama te dogovorena suradnja sa znanstveno-istraživačkim institucijama. Zadane teme u 2010. godini bile su:

- istraživanja o razini razvoja društveno odgovornog poslovanja i doniranja u općekorisne svrhe profitnog sektora u odnosu na porezne olakšice;
- istraživanja o pokazateljima doprinosa organizacija civilnoga društva demokratizaciji društva u Republici Hrvatskoj;
- istraživanja o uvođenju obrazovnih i odgojnih sadržaja kojima se usvajaju vrijednosti, stajališta, znanja i vještine neophodne za razumijevanje aktivnog sudjelovanja građana u demokratskim društvenim procesima (demokratsko građanstvo, civilno društvo, ljudska prava, interkulturalno obrazovanje i sl.), pri čemu se očekuje kreativnost, inovativnost i kvaliteta u izradi programa (koristeći vlastita te najbolja svjetska iskustva u obrazovanju za demokratsko građanstvo i ljudska prava);

9 pristiglih ponuda
za istraživanja
6 upućenih na procjenu
1 odobrena podrška

- analiza zakonskog i institucionalnog okvira za djelovanje neprofitnih medija s ciljem jačanja demokratizacije i razvoja civilnoga društva te komparativna analiza s državama članicama EU;
- istraživanja o broju, strukturi i izazovima u zapošljavanju u neprofitnom sektoru u Republici Hrvatskoj;
- istraživanja o razini, mogućnostima i izazovima razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj te u državama članicama EU;
- istraživanja o dosadašnjoj praksi i institucionalizaciji suradnje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva u Republici Hrvatskoj.

Podrška provedbi istraživačkim projektima ostvaruje se na rok od jedne godine.

Na raspisani poziv za iskaz interesa Nacionalna zaklada je zaprimila 9 prijava, propisane uvjete prijava zadovoljilo je 6 prijava. U procesu procjene postignut je dogovor o povezivanju dvaju sličnih i dopunjujućih prijedloga pa je podržan jedan istraživački projekt koji provode dvije udruge.

Međunarodna razvojna pomoć

12 pristiglih ponuda
za međunarodnu
razvojnu pomoć
11 upućenih na procjenu
4 odobrenih podrški

Sukladno Zakonu o razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći inozemstvu, razvojna pomoć je instrument razvojne suradnje, a podrazumijeva tehničku suradnju i programsku pomoć koju razvijenije zemlje daju onima u razvoju kako bi promicale njihov održivi gospodarski, društveni, politički (demokratski) i ekološki razvoj, ublažile siromaštvo i glad, promicale opću dostupnost obrazovanja, poboljšale kvalitetu osnovnih zdravstvenih usluga te promicale gospodarsku suradnju.

Ovim pozivom Nacionalna zaklada potiče sve organizacije koje imaju iskustvo i interes za provođenje projekata međunarodne suradnje i razvojne pomoći, da se prijave i iskažu svoj interes za suradnjom u daljnjem djelovanju u tom cilju. Prijaviti su se mogli projekti ostvarivanja regionalne i prekogranične suradnje i pružanja razvojne pomoći u smislu demokratizacije i razvoja civilnoga društva isključivo putem suradnje u području izobrazbe te prijenosa znanja, iskustava, vještina i/ili tehnologija, odnosno aktivnosti kojima se prenose znanja i iskustva nastala u organizacijama civilnoga društva registriranim u Hrvatskoj na organizacije civilnoga društva i/ili tijela javne vlasti na nacionalnoj ili lokalnoj razini u zemljama regije jugoistočne Europe (Bosna i Hercegovina, Kosovo, Srbija, Crna Gora, Makedonija i Albanija) te u zemljama u kojima Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u međunarodnim mirovnim misijama.

Tematskim prioritetima za 2011. godinu obuhvaćena su tri temeljna područja: zdravstveni, obrazovni i razvoj međusektorske suradnje odnosno vlade i organizacija civilnoga društva.

Uvjet za ponudu za suradnju je sukladnost zadanim oblicima suradnje i tematskim prioritetima te prihvaćena suradnja u zemlji primateljici.

Inicijalna suradnja u provedbi međunarodne razvojne pomoći ostvaruje se na rok od jedne godine.

Na poziv za iskaz interesa za inicijalnu suradnju u području provođenja međunarodne razvojne pomoći zaprimljeno je 12 prijava, procjenjivalo je 11 prijava koje su zadovoljile propisane uvjete prijave, a 4 su projekta ocijenjena najkvalitetnijima te je s njima potpisan sporazum o inicijalnoj suradnji.

Neprofitni medijski projekti

U skladu s osnovnim ciljevima svoga djelovanja, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva podržava stvaranje i provođenje neprofitnih medijskih projekata za poticanje demokratizacije i razvoja civilnoga društva u Republici Hrvatskoj.

Ovim pozivom Nacionalna zaklada potiče sve organizacije i pojedince koji djeluju u okviru neprofitnih organizacija, a imaju odgovarajuće iskustvo i znanje za organiziranje i provođenje neprofitnih medijskih projekata (portali, radijske ili TV emisije, tiskovine) da se prijave i iskažu svoj interes za suradnjom u daljnjem razvoju demokracije i civilnoga društva kroz širenje prostora javnosti i medija.

Uvjet za ponudu za suradnju je sukladnost s Kriterijima za standardiziranje kakvoće neprofitnih medijskih projekata za poticanje demokratizacije i razvoja civilnoga društva u Republici Hrvatskoj. Kriteriji o standardima kakvoće za neprofitne medijske projekte sastavni su dio *Uputa za podnošenje ponude*, a u skladu s njima određeni su i ostali uvjeti prijave na ovaj poziv za iskaz interesa.

Inicijalna suradnja u provedbi medijskih projekata ostvaruje se na rok od jedne godine.

Na poziv za iskaz interesa za inicijalnu suradnju u području neprofitnih medijskih projekata za poticanje demokratizacije i razvoja civilnoga društva, zaprimljeno je 26 prijava procjenjivalo, procjenjivano je 20 prijava koje su zadovoljile propisane uvjete, a 5 je projekata ocijenjeno najkvalitetnijima te s njima potpisan sporazum o inicijalnoj suradnji.

26 pristiglih ponuda
za neprofitne
medijske projekte
20 upućenih na procjenu
5 odobrenih podrški

Broj prijavljenih, upućenih na procjenu i odobrenih neprofitnih medijskih projekata, razvrstanih prema županijama

R.br.	Naziv županije	Broj ukupno prijavljenih	Broj odbijenih – propisani uvjeti	Broj odbijenih – procjena	Broj odobrenih
1.	ISTARSKA	3	0	2	1
2.	KARLOVAČKA	2	0	1	1
3.	OSJEČKO-BARANJSKA	1	0	1	0
4.	PRIMORSKO-GORANSKA	2	0	2	0
5.	ŠIBENSKO-KNINSKA	1	0	0	1
6.	SPLITSKO-DALMATINSKA	5	3	1	1
7.	ZAGREBAČKA	1	0	1	0
8.	GRAD ZAGREB	11	3	7	1
	UKUPNO	26	6	15	5

Prijenos znanja i iskustava

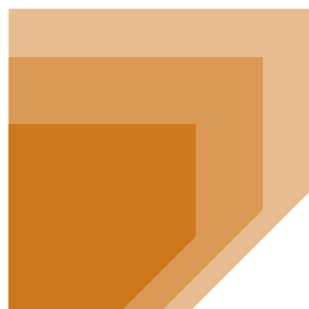
Znanje bez granica

Suradnja u području prijena znanja i iskustava iz RH na međunarodnoj razini te suradnja u području sudjelovanja međunarodnih stručnjaka i stručnjakinja na skupovima u Republici Hrvatskoj

Poziv za iskaz interesa za suradnju pod nazivom „Znanje bez granica“ u svojim dvjema kategorijama imao je cilj pružiti podršku sudjelovanju predstavnika i predstavnica udruga iz Republike Hrvatske na međunarodnim skupovima u inozemstvu te omogućiti sudjelovanje međunarodnih stručnjaka i stručnjakinja na skupovima koje organiziraju udruge u Hrvatskoj.

Svrha je ovoga poziva poticanje stjecanja i razmjene znanja, vještina i iskustava potrebnih za aktivno i poduzetno djelovanje u zajednici i društvu te suradnja i umrežavanje organizacija civilnoga društva na europskoj i međunarodnoj razini.

Ovaj Poziv za iskaz interesa kontinuirano je bio otvoren tijekom cijele 2010. godine te su korisnici podrška svoje aktivnosti i ostvarivali u toj godini.

68 pristiglih prijava
48 upućenih na procjenu
26 odobrenih financijskih podrški

Na poziv za iskaz interesa „Znanje bez granica“ u obje kategorije (A i B), zaprimljeno je 68 prijava, procjenjivalo je 48, a 26 prijava ocijenjeno je najkvalitetnijima te je s njima potpisan sporazum o sufinanciranju.

Sudjelovanje na međunarodnim skupovima te dolazak međunarodnih stručnjaka i stručnjakinja na skupove u RH

Do kraja 2010. godine od ukupno podržanih 26 sudjelovanja na međunarodnim skupovima, sufinancirano je 7 udruga koje djeluju u području razvoja društvenog poduzetništva pružanjem usluga u socijalnoj skrbi, zaštiti zdravlja i obiteljskim uslugama, po 5 udruga iz područja promicanja i zaštite ljudskih prava, unapređenja demokratskih institucija društva i vladavine prava, odnosno udruga za mlade, kao i 3 iz područja izvaninstitucionalne kulture, medija i primjene informacijsko-komunikacijske tehnologije u razvoju civilnoga društva. Podržane su i po dvije udruge iz područja zaštite prirode, okoliša i održivog razvoja odnosno regionalnog razvoja te po jedna udruga koje djeluju u području razvoja volonterstva odnosno izvaninstitucionalnog obrazovanja za razvoj demokratskog građanstva.

Na taj način je omogućeno sudjelovanje na međunarodnim skupovima predstavnicima i predstavnicama udruga koji su iz svojih sredina odlazili na stručne

18 sudjelovanja na međunarodnim skupovima u inozemstvu
8 sudjelovanja stranih stručnjaka na skupovima u Hrvatskoj

Broj prijavljenih, upućenih na procjenu i odobrenih financijskih podrški, razvrstanih prema županijama

R.br.	Naziv županije	Broj ukupno prijavljenih	Broj odbijenih – propisani uvjeti	Broj odbijenih – procjena	Broj odobrenih ponuda
1.	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1	0	1	0
2.	DUBROVAČKO-NERETVANSKA	2	0	2	0
3.	GRAD ZAGREB	53	18	16	19
4.	ISTARSKA	1	0	1	0
5.	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	3	0	1	2
6.	MEDIJURSKA	2	1	0	1
7.	OSJEČKO-BARANJSKA	1	0	0	1
8.	PRIMORSKO-GORANSKA	4	1	1	2
9.	ZAGREBAČKA	1	0	0	1
	UKUPNO	68	20	22	26

skupove i na kojima su putem izlaganja ili prezentacija predstavljali svoje rezultate i saznanja te ostvarivali međunarodne kontakte. Također, u sklopu istog poziva omogućeno je udrugama iz Hrvatske da na svojim međunarodnim skupovima (na kojima se nije naplaćivala kotizacija) omoguće dolazak stručnjaka i stručnjakinja iz inozemstva.

PROGRAMSKA SURADNJA

Programska suradnja predstavlja viši oblik provedbe operativnog djelovanja Nacionalne zaklade u kojem se od ukupnog broja inicijalno uspostavljenih suradnji utvrđuju najkvalitetniji i najpotrebniji za daljnji razvoj civilnoga društva u određenim područjima.

Na taj način Nacionalna zaklada, po završetku inicijalne suradnje, može na temelju rezultata vrednovanja provedbe projekata i iskazane potrebe za daljnjim razvojem područja obuhvaćenih suradnjom, odlučiti s razine inicijalne prijeći na razinu programske suradnje zaključivanjem višegodišnjih sporazuma o suradnji.

Višegodišnji sporazum o programskoj suradnji podrazumijeva svojevrstu organizacijsku i stručnu podršku.

Programsku suradnju Nacionalna zaklada ostvaruje u području:

- neprofitnih medijskih projekata i
- podrške osnivanju i djelovanju specijaliziranih neovisnih organizacija za provođenje društvenih istraživanja u području razvoja civilnoga društva.

Programska suradnja ne može se zaključiti bez prethodne inicijalne suradnje. Programska suradnja može se zaključiti na rok od najmanje dvije, a najviše pet godina.

Programska suradnja u području neprofitnih medija

Nacionalna je zaklada na temelju rezultata vrednovanja provedbe neprofitnih medijskih projekata po završetku inicijalne suradnje, sklopila sporazume o Programskoj suradnji u području neprofitnih medija s četiri organizacije civilnoga društva te time omogućila dugoročniju i sustavniju podršku njihovim neprofitnim medijima: jednom servisu radijskih vijesti, 1 TV emisiji na lokalnoj razini, te 2 internetska portala.

Područje djelovanja odobrenih medija je: internetski časopis kojemu je cilj demokratizacija društva i širenje prostora javnosti i javnoga govora, informiranje o mladima za mlade, servis radijskih vijesti s pregledom događanja iz organizacija civilnoga društva te jedna televizijska emisija koja prati ljudska prava i razvoj civilnoga društva.

Ulazak u Programsku suradnju s Nacionalnom zakladom u području neprofitnih medija, navedenim četirima udrugama omogućit će višegodišnji sporazum o suradnji, koji predstavlja svojevrstu organizacijsku i stručnu podršku Nacionalna zaklade suradnoj organizaciji za provedbu neprofitnih medija za poticanje demokratizacije i razvoja civilnoga društva u Republici Hrvatskoj.

4 organizacije u Programskoj suradnji nakladnici su neprofitnih medija:
1 radijska emisija,
1 TV emisija,
2 portala

PROVEDBA INICIJALNE, PROGRAMSKE I RAZVOJNE SURADNJE U 2010. GODINI

Provedba istraživanja u 2010.

Tijekom 2010. godine, na temelju Poziva za iskaz interesa za provedbu istraživanja vezanih uz pozicioniranje i razvoj civilnoga društva u RH raspisanog u 2009. godini, u suradnji s Nacionalnom zakladom provedena su tri istraživačka projekta.

Politička pismenost mladih

Kroz istraživanje političkih znanja, vrijednosti i ponašanja maturanata iz svih hrvatskih županija provedena je analiza političke kompetentnosti radi utvrđivanja krajnjih učinaka obveznog obrazovanja. Izrađen je pregled postojećih istraživanja u tom području, analiza službenog kurikuluma srodnih kolegija te samih udžbenika koji se koriste u nastavi. Izmjerena je razina političke kompetentnosti, razina uspješnosti prenošenja ciljeva kurikuluma te izrađen istraživački izvještaj s prikazom prikupljenih podataka, analizom i interpretacijom.

PREPORUKE ZA UTVRĐIVANJE I POSTIZANJE MINIMALNIH STANDARDA POLITIČKE PISMENOSTI MLADIH U REPUBLICI HRVATSKOJ:

- podizanje političke pismenosti mora biti ostvareno kroz formalno obrazovanje uz uključenost različitih oblika neformalnog obrazovanja
- potrebno je osigurati uvjete i programe kako bi se stekle minimalne razine znanja i prihvatile odgovarajuće vrijednosti.

Mirovno obrazovanje

Provedeno je anketiranje po školama (upitnik), kao i analiza institucionalnog okvira, a prikupljeni su i podaci o projektima udruga koji svoje programe učenja socijalnih vještina provode u školama u Zagrebu. Usporedo s aktivnostima projekta, osnovana je i koalicija za zagovaranje s ciljem javne promocije mirovnog obrazovanja, u suradnji s drugim organizacijama civilnoga društva.

CIVICUS-ov Index civilnog društva u Hrvatskoj

U sklopu projekta prikupljeno je i obrađeno 210 anketa od organizacija civilnog društva te 63 ankete od drugih dionika (predstavnici javnih ustavova, lokalne i regionalne samouprave, donatora, akademske zajednice, medija, ustanova i drugih); održano je 6 regionalnih savjetovanja – fokus grupa s ukupno 60 sudionika; održana je nacionalna radionica (35 sudionika) gdje su predstavljeni i raspravljani nalazi istraživanja te zajednički utvrđene preporuke za jačanje uloge civilnog društva.

U projektima istraživanja vezanih uz pozicioniranje i razvoj civilnoga društva u Republici Hrvatskoj ukupno je sudjelovalo 6 zaposlenika i zaposlenica te oko 30 volontera i volonterki iz organizacija civilnoga društva te 3 stručnjaka i stručnjakinje iz znanstveno-istraživačkih institucija.

REZULTATI

4 studije slučaja
15 intervjua s predstavnici organizacija
1 istraživački izvještaj (na hrvatskom i engleskom jeziku)
1 akcijski dokument s preporukama temeljem istraživanja (na hrvatskom i engleskom jeziku)

Provedba neprofitnih medijskih projekata

Tijekom 2010. godine Nacionalna zaklada je nastavila suradnju s neprofitnim medijskim projektima za poticanje demokratizacije i razvoja civilnoga društva u Republici Hrvatskoj, odobrenih u prethodnoj godini.

TV, radio, internet

Tijekom 2010. godine Nacionalna je zaklada surađivala s 9 neprofitnih medijskih projekata. Podržani projekti ostvarili je zavidne rezultate – projekti su pokazali veliku aktivnost u smislu produkcije sadržaja: dva projekta TV-emisija producirala su ukupno više od 50 priloga, pri čemu se neki od njih prate i na širem području Republike Hrvatske, radijskih emisija bilo je emitirano više od 1500 (uključujući reprize na lokalnim radijskim postajama), pripremanih od strane četiri projekta, a svoj doprinos informiranju dali su i sva tri internetska portala. Na taj način, medijski je pokrivena čitava površina Republike Hrvatske.

Teme medijskih sadržaja

Medijski sadržaji usmjereni su širokoj publici te obuhvaćaju velik raspon tema iz područja civilnoga društva: društveno i političko djelovanje žena i muškaraca koji promiču rodnu ravnopravnost i srodne teme, usmjerenost mladima, sadržajima za promoviranje i predstavljanje lokalnih udruga te promoviranjem uspješnih modela suradnje s lokalnom i regionalnom upravom, ili pak hrvatskim stručnjacima i intelektualcima u zemlji i inozemstvu s ciljem podržavanja javnog dijaloga za zainteresiranu javnost te s potencijalom otvaranja novog prostora utjecaja informacija o civilnome društvu. Nadalje, prenose se vijesti i obrađuju aktualne teme o organizacijama civilnoga društva, podučava najširu javnost o pojmovima koji se često koriste u javnom, političkom i medijskom prostoru Hrvatske, a tiču se političke kulture i društvenog angažmana građana i građanki, informira se građane o europskim integracijama ili tematizira ravnopravnost spolova.

Četiri projekta su zbog svoje kvalitete i utjecaja na javnost upućena na Programsku suradnju.

Provedba međunarodne razvojne pomoći

U suradnji s Nacionalnom zakladom provedena su četiri projekta međunarodne suradnje i razvojne pomoći Republike Hrvatske u 2010. godini.

Razvojna pomoć Bosni i Hercegovini te Srbiji

Unaprijeđena su znanja i vještina o različitim modelima mobilizacije zajednice, o pisanju projekata prema standardima EU. Nadalje, ostvarena je stalna mogućnost savjetovanja, a predstavljeni primjeri dobre prakse razvoja civilnog društva u Hrvatskoj povećali su motivaciju i kapacitete za kreiranje novih i/ili prijenos istih modela u zajednice u Bosni i Hercegovini i Srbiji.

Prijenos znanja o održivom upravljanju okolišem

Ostvaren je prijenos hrvatskih znanja i iskustava u demokratizaciji obrambenog sustava te uvođenju sustava upravljanja okolišem i primjera dobre prakse u zaštiti prirode, okoliša i javnog zdravlja kod vojnih djelatnosti organizacijama civilnog društva, vladinim institucijama i znanstvenim ustanovama u Bosni i Hercegovini.

Profesionalna kompetentnost

Potaknut je razvoj profesionalne kompetentnosti predstavnica organizacija civilnoga društva u Srbiji, kao i integriranje njihovog praktičnog djelovanja s usvojenim teorijama i znanjima o suzbijanju nasilja protiv žena, prema modelima i dobroj praksi stvorenoj u RH.

U provedbi neprofitnih medijskih projekata za poticanje demokratizacije i razvoja civilnoga društva ukupno je sudjelovalo 18 zaposlenika i zaposlenica organizacija civilnoga društva te oko 100 volontera i volonterki.

U provedbi međunarodne razvojne pomoći sudjelovalo je:

15 zaposlenika/ca
20 volontera/ki

KORISNICI

750 korisnica/ka u zemljama primateljicama

PODRŠKA ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA

1082 pravna savjetovanja
56 psiholoških osobnih savjetovanja
250 različitih događanja

Ruralni razvoj: EU pristup LEADER

Raspravljena je situacija te usmjerenja vezana za ruralni razvoj u Srbiji. Priказana su iskustva, stanje i proces prepoznavanja i usvajanja pristupa LEADER u Hrvatskoj. Tijekom provedbe ovog projekta stalno je rastao interes za uključivanjem dodatnih sudionika te je na kraju ukupno 33 polaznika bilo uključeno u proces.

Prijenos znanja i metoda nastalih i/ili razvijenih u Republici Hrvatskoj te njihova prilagodba kao originalnih domaćih iskustava na specifičnosti svake od zemalja-primateljica ostvaruje se u suradnji s Nacionalnom zakladom te organizacijama-partnerima.

U projektima provedenim u 2010. godini u području provođenja međunarodne razvojne pomoći Republike Hrvatske pod nazivom „Suradnjom do razvoja“ ukupno je sudjelovalo 15 zaposlenika i zaposlenica organizacija civilnoga društva te oko 20 volontera i volonterki. Ukupno je provedbom projekata obuhvaćeno oko 750 korisnika i korisnica u zemljama primateljicama međunarodne razvojne pomoći.

Provedba razvojne suradnje

Program razvojne suradnje rezultat je svjesnosti Nacionalne zaklade o potrebi ustrojavanja s jedne strane brzih i prilagodljivih jednokratnih podrška kojima se pravovremeno potiče razvoj civilnoga društva u Republici Hrvatskoj, ali i na međunarodnoj razini te s druge strane sustavnih ulaganja u razvoj, prvenstveno organizacija civilnoga društva, ali i svih drugih dionika uključenih u razvoj društva u cjelini, kroz podizanje razine kvalitete djelovanja i međusektorsku suradnju.

Sukladno Pravilniku o uvjetima i postupku za dodjelu sredstava za ostvarivanje svrhe Nacionalne zaklade, tijekom 2010. godine ostvarena je suradnja u području razvojne suradnje sustavnim ulaganjem u razvoj civilnoga društva s Akademijom za politički razvoj iz Zagreba, s ciljem provođenja programa izobrazbe za organizacije civilnoga društva u IMPACT – Europskom centru za međusektorsku suradnju, prepoznajući na taj način potrebu za reagiranjem na zahtjeve razvoja civilnoga društva.

U sklopu provedbe programa izobrazbe, Akademija za politički razvoj tijekom 2010. godine organizirala je i surađivala u provedbi više aktivnosti, vezano uz osmišljavanje i provođenje programa osposobljavanja voditelja u organizacijama civilnoga društva (*Leadership Development Program*). Osim toga, provedena je izobrazba predstavnika organizacija civilnoga društva u programu međusektorskog povezivanja kroz certificirani program Akademije i Vijeća Europe. Sve navedeno provedeno je kroz niz događanja organiziranih tijekom protekle godine, kao što su *Godišnji seminari* (u ožujku i svibnju 2010. godine), kao i seminar *Summer University for Democracy* (srpanj 2010. godine u Vijeću Europe, Strasbourg).

Također, tijekom 2010. godine ostvarena je suradnja s Kućom ljudskih prava, Zagreb, na projektu osnivanja referalnog i specijaliziranog neovisnog centra za društvena istraživanja u području promicanja i zaštite ljudskih prava u Republici Hrvatskoj. Tijekom 2010. Kuća ljudskih prava intenzivno je surađivala s brojnim organizacijama civilnoga društva i institucijama te je zajednički proveden niz aktivnosti. Kontinuirana suradnja ostvarena je s Centrom za ljudska prava i Uredom pučkog pravobranitelja, Mrežom mladih Hrvatske te Zagovaračkom mrežom u koordinaciji GONG-a.

Kuća ljudskih prava time je započela ostvarivati dugoročno postavljeni cilj: namjeru da postane središtem za poticanje znanja i prakticiranja ljudskih prava te poticanja inicijativa kojima se pospješuju procesi demokratizacije, vladavine prava i kreiranja pravednijeg društva.

Provedba Programske suradnje u 2010.

TV emisije

Dva neprofitna medija u području TV emisija producirala su više od 50 raznih formi televizijskih priloga: reportaža, crtica, video priloga.

Na lokalnim i regionalnim TV postajama emitirano je 10 informativno-edukativne emisija o organizacijama civilnog društva i građanskim inicijativama na lokalnim i regionalnim razinama, gradovima i mjestima 17 županija. Usredotočenošću na civilno društvo, vrijednosti i teme civilnoga društva emisije su informirale lokalnu javnost o radu civilnoga društva te prednosti koje imaju žitelji područja gdje je civilno društvo aktivnije.

Za razliku od medija koji djeluju na lokalnoj razini, neprofitni mediji na nacionalnoj razini unatoč kontinuiranoj i bogatoj produkciji TV sadržaja zbog programske politike javne televizije u 2010. godini nisu imali mogućnost kontinuirane objave video priloga pa su oni javnosti bili dostupni samo na video-kanalima i internetskim portalima.

Internet portal

Nakladnik internetskog neprofitnog medija koji je s Nacionalnom zakladom provodio Programsku suradnju u 2010. godini brojnim novinarskim prilozima (200 originalnih autorskih članka, 700 vijesti) osnažio je i promicao u hrvatskom medijskom prostoru vrijednosti za koje se zalaže i koje promiče civilno društvo.

U 2010. godini Nacionalna je zaklada provodila Programsku suradnju u području razvoja neprofitnih medija s trima organizacijama: dvjema koje se bave produkcijom TV emisija i jednom organizacijom koja vodi internetski portal.

60 TV priloga
200 originalnih autorskih članka
700 vijesti

U završnim izvještajima podnesenima Nacionalnoj zakladi suradničke organizacije u područjima istraživanja, neprofitnih medijskih projekata te projekata međunarodne suradnje i razvojne pomoći ocijenile su suradnju s Nacionalnom zakladom. Najveći broj suradničkih organizacija, njih 75%, ocijenio je suradnju vrlo dobrom. Posebno je iskazano zadovoljstvo tehničkom i stručnom podrškom koja je bila pružena na odgovarajući način i na vrijeme, a istaknuto je da su djelatnici Nacionalne zaklade ažurno davali potrebite informacije te da su svojim komentarima i prijedlozima pridonosili kvalitetnijoj provedbi projekata.

Vrednovanje neprofitnih medija

Potkraj 2010. godine specijalizirana agencija za praćenje i vrednovanje medijskih priloga provela usluge praćenja, analize medijskih sadržaja i vrednovanja medijskih objava neprofitnih medija koje je financijski podržala Nacionalna zaklada. Praćenje i vrednovanje medijskih objava provedeno je u jednomjesečnom razdoblju i to na medijima: radijske postaje, TV postaje i Internet portali. Prema rezultatima istraživanja neprofitni mediji su razvrstani prema procijenjenoj vrijednosti objavljenih priloga.

Tako se pokazalo da je najviša procijenjena vrijednost priloga s internetskih portala, potpomo slijede televizijski prilozima, a najmanja je radijskih emisija. U razdoblju praćenja na internetskim portalima bilo je objavljeno 203 priloga čija je vrijednost procijenjena na 2.728.302 kuna, na lokalnim i regionalnim TV postajama bilo je emitirano 14 priloga u vrijednosti 1.138.672 kuna, a 4 radijska priloga imala bi vrijednost 632 kune.

Broj medijskih objava:
221

Vrijednost medijskih objava:
3.867.606 Kn

Pet godina Male škole

Besplatni programi predškolskih radionica i nastave za najmlađe

Na području Vodnjana već petu godinu djeluje Dječji centar "Jutarnji cvijet" - "Sabahosi ludžin".

Radionice u centru okupljaju djecu romske nacionalne manjine, te djecu roditelja slabih materijalnih mogućnosti.

- Kreativne se radionice održavaju u iznajmljenom prostoru obiteljske kuće, a iako je centar otvoren za svu djecu, dosad su njegove usluge koristili isključivo roditelji djece romske nacionalne manjine, ističe Sanja Apostolovski, voditeljica udruge Merlin.

Predškolska igraonica i glazbena radionica za djecu od 3 do 5 godina u ovoj je školskoj godini okupila 18 malih Roma, dok je Mala škola, koja

U maloj je školi kao i u velikoj. Učenje lakše ide u društvu

UHVATI RITAM Organizirana je i informatička igraonica, radionica kreativnog učenja, te medijska radionica 'Uhvati ritam' za djecu koja vole glazbu i film.

BOLJI ŽIVOT Udruga Merlin se bavi poticanjem razvitka zajednice i unapređenjem međuljudskih odnosa.

traje šest sati dnevno, organizirana za djecu uzrasta od 3 do 7 godina. U radu Male škole sudjeluje jedna odgojiteljica i pomoćnica za

romski jezik, te mentora učiteljica.

- Ciljevi Male škole su, između ostalog, naučiti i poboljšati hrvatski jezik, očuvati kulturu i

glazbu romske populacije, te uključivanje djece manjinske populacije u hrvatski odgojno-obrazovni sustav, dodaje Apostolovski.

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 4
19. LISTOPADA 2010.

Znanje bez granica Inkluzija u praksi

Borba s predrasudama

2.700 osoba s intelektualnim teškoćama, roditelja i drugih stručnjaka bilo je na kongresu

Udruga za promicanje inkluzije je na 15. Svjetskom kongresu Inclusion Internationala u Berlinu iznijela hrvatska iskustva.

Izlaganje je bilo koncentrirano na uključivanje osoba s intelektualnim teškoćama u

hrvatsko društvo s naglaskom na prepreke u procesu deinstytucionalizacije. Prva prepreka inkluziji je još uvijek ugrađena svijest kod roditelja, stručnjaka ali i šire javnosti da je osoba s intelektualnim teškoćama najbolje u institu-

ciji (stacionarnom domu socijalne skrbi). Nadalje, država još uvijek izdvaja znatno više sredstava u institucije nego što ulaze u službe podrške u zajednici ili daje financijsku podršku obiteljima. Veći je trošak po osobi u instituciji nego što drža-

va izdvaja za podršku toj osobi u obitelji.

Osim toga, Iako iz Zakona o socijalnoj skrbi proizlazi da je moguće biti pružatelj usluga u zajednici, provedba podzakonskih propisa ukazuje da to nije poželjno. (prof. dr. sc. Borka Teodorović)

Stambena zajednica

Uz 24 satnu podršku u šest stambenih zajednica živi 23 punoljetne osobe s intelektualnim teškoćama

Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Međimurske županije od 2006. provodi projekt organiziranog stanovanja uz podršku.

Potreba za zbrinjavanjem se povećava, budući da je prema statističkim podacima Međimurska županija prva po broju osoba s mentalnom retardacijom.

Dnevni centar

Osim zbrinjavanja u stambenoj zajednici, u prostorijama je Udruga u Čakovcu organiziran i tzv. Dnevni centar u kojemu korisnici aktivno provode slobodno vrijeme, a organizirane su im i sportska radionica, plivanje, terapijsko jahanje, likovna radionica, informatička radionica, radno proizvodne aktivnosti (montaža kvačica za vješalice), grupa za samozastupanje, te održavanje ekogrunta i proizvodnja zdrave hrane. S korisnicima rade van-

U Čakovec sam stigla iz zagrebačke udomiteljske obitelji i tu mi je odlično. Od 8 do 13 sam sam u Dnevnom centru. Onda se vraćamo u našu kuću, gdje kuhamo ručak. Popodne opet imamo aktivnosti, a ja i radim. Povremeno raznosim letke, tako da imam i tu obavezu. Imam puno prijatelja."

ĐURĐICA KUKIĆ (30)

Nikad mi nije dosadno, u Dnevnom centru imam jako puno posla. Bojam, crtam, šijem i radim ručni rad. To mi je jako zanimljivo, a volim što sam u dobrom društvu. Svi se dobro slažemo. Na natjecanju u Češkoj osvojila sam treće mjesto u tračanju, pa su svi zbog toga bili veseli."

LJILJANA BRODARIĆ (33)

ski suradnici - defektolozi, psiholozi i profesori.

Lokalna zajednica

Osobama koje žive u stambenim zajednicama pruža se normalizacija života te uključivanje u mnoge aktivnosti slo-

Đurđica i Ljiljana u stambenoj zajednici žive već tri godine.

bodnog vremena i u lokalnu zajednicu. Veliki se trud ulaže i u senzibilizaciju lokalne sredine za potrebe osoba s intelektualnim poteškoćama te u zapošljavanje osoba s lakšim teškoćama.

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 5

2. STUDENOGA 2010.

Terenska iskustvo

KUD "Kraljica Katarina", Donji Lapac

Obnova ličke kuće

Stara i donedavno zapuštena kamena lička kuća u Donjem Lapcu uskoro će postati kulturni dom u kojemu će se razvijati turizam i stvaralaštvo ovog kraja.

Članovi KUD-a "Kraljica Katarina" i Udruga hrvatskih branitelja iz Donjeg Lapca devastirani objekt dobili su na korištenje od Ureda za upravljanje državnom imovinom i još su 2007. započeli obnovu.

Još okoliš

- Posljednji projekt koji provodimo je uređenje okoliša kulturnog doma, za koji nam je financijska sredstva osigurala Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, ističe Miro Tomić, tajnik KUD-a i voditelj projekta, dodajući kako

GOTOVO Oko nove/stare ljepotice u Donjem Lapcu preostalo je još urediti samo okoliš

PRIJE OBNOVE Ovako je lička kuća izgledala prije nego su aktivisti zasakali rukave

Stara lička kamena kuća nakon obnove je pretvorena u reprezentativan kulturni dom, mjesto građanskih inicijativa i udruga.

su obnovu podržali građani i ostale udruge.

Razvoj općine

- Ovakvi primjeri povezivanja građana itekako su potrebni našem društvu i našoj multi-etničkoj sredini. Povezivanjem mladih, djece i udruga stvorit će se prostor i za daljnje akcije kojima možemo doprinijeti razvoju općine, naglašava Tomić.

Obnovu su donacijama pomogla ministarstva kulture i turizma, općina Donji Lapac, Udruga Mi, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, te brojna poduzeća s općinskog područja. No, za očuvanje ljepote ličke kuće presudan je bio entuzijazam članova KUD-a i Udruge branitelja.

PODRŠKA KROZ PARTNERSTVO

IV.C.

DECENTRALIZIRANI MODEL FINANCIRANJA RAZVOJA CIVILNOGA DRUŠTVA

Nacionalna zaklada započela je u 2007. godini sa provođenjem Decentraliziranog modela financiranja razvoja civilnoga društva u Republici Hrvatskoj u partnerstvu sa četiri regionalne zaklade. Partnerstvo je nastavljeno i u 2010. godini nastavkom decentralizirane dodjele financijskih sredstava za natječaj za građanske inicijative „Naš doprinos zajednici“.

Putem natječaja se financiraju građanske inicijative kojima se potiče razvoj lokalne zajednice, konkretno rješava problem u lokalnoj zajednici i time poboljšavaju uvjeti i kvaliteta življenja u toj zajednici, potiče dobrovoljni/volonterski rad i uključivanje građana te koriste potencijali lokalnog javnog i profitnog sektora.

Regionalne zaklade raspisale su 2 natječaja za prijavu građanskih inicijativa „Naš doprinos zajednici“ i to jedan 4. svibnja, a drugi 1. listopada 2010.

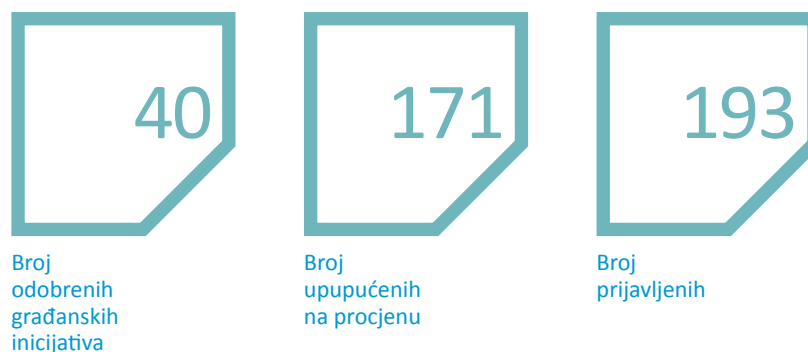
Regionalne zaklade – partneri Nacionalne zaklade

Građanska inicijativa je jednokratna akcija koja potiče na aktivizam, poboljšava kvalitetu življenja ili općeg dobra u lokalnoj zajednici. Potaknuta je od strane skupine pojedinaca u lokalnoj zajednici koji na prepoznati problem odgovaraju dobrovoljnim volonterskim radom, znanjem ili materijalnim dobrima.

Rezultati regionalnih natječaja za građanske inicijative „Naš doprinos zajednici“

Regionalna zaklada za lokalni razvoj „Zamah“

Komisija za procjenu kvalitete prijava Regionalne zaklade za lokalni razvoj „Zamah“ iz Zagreba od ukupno 193 zaprimljene prijave na dva raspisana natječaja procjenjivala je ukupno 171 prijavu koje su zadovoljile propisane uvjete natječaja te je nakon procjene 40 prijava ostvarilo financijsku podršku za provedbu građanskih inicijativa na području Bjelovarsko-bilogorske županije, Karlovačke županije, Krapinsko-zagorske županije, Međimurske županije, Sisačko-moslavačke županije, Zagrebačke županije i Grada Zagreba u ukupnom iznosu od 563.474,00 kn.

130 podrški

Nositelji aktivnosti:

96 udruga (74%)

14 mjesnih odbora (11%)

20 ustanova (15%)

Broj prijavljenih, upućenih na procjenu i odobrenih inicijativa

Naziv zaklade	Ukupno broj prijava	Broj prijava koje nisu zadovoljile propisane uvjete	Broj prijava upućenih na procjenu	Broj odobrenih inicijativa	Ukupno odobreni iznos (kn)
REGIONALNA ZAKLADA ZA LOKALNI RAZVOJ „ZAMAH“, ZAGREB	193	22	171	40	563.474,00
ZAKLADA ZA RAZVOJ LOKALNE ZAJEDNICE „SLAGALICA“, OSIJEK	142	24	118	30	436.515,40
ZAKLADA „KAJO DADIĆ“, SPLIT	97	5	92	30	372.939,43
ZAKLADA ZA POTICANJE PARTNERSTVA I RAZVOJA CIVILNOG DRUŠTVA, PULA	122	18	104	30	412.179,00
UKUPNO	554	69	485	130	1.785.107,83
POSTOTAK	100%	12,5%	87,5%	23,5% od ukupnog broja prijava	

Broj
prijavljenih

Broj
upućenih
na procjenu

Broj
odobrenih
građanskih
inicijativa

**Zaklada za razvoj
lokalne zajednice
„Slagalica“**

Komisija za procjenu kvalitete prijava Zaklade za razvoj lokalne zajednice „Slagalica“ iz Osijeka od ukupno 142 zaprimljene prijave na dva raspisana natječaja procjenjivala je ukupno 118 prijave koje su zadovoljile propisane uvjete natječaja te je nakon procjene 30 prijava ostvarilo financijsku podršku za provedbu građanskih inicijativa na području Brodsko-posavske županije, Osječko-baranjske županije, Požeško-slavonske županije, Virovitičko-podravske županije i Vukovarsko-srijemske županije u ukupnom iznosu od 436.515,40 kn.

Broj
prijavljenih

Broj
upućenih
na procjenu

Broj
odobrenih
građanskih
inicijativa

**Zaklada
„Kajo Dadić“**

Komisija za procjenu kvalitete prijava Zaklade „Kajo Dadić“ iz Splita od ukupno 97 zaprimljenih prijava na dva raspisana natječaja procjenjivala je ukupno 92 prijave koje su zadovoljile propisane uvjete natječaja te je nakon procjene 30 prijava ostvarilo financijsku podršku za provedbu građanskih inicijativa na području Dubrovačko-neretvanske županije, Splitsko-dalmatinske županije, Šibensko-kninske županije i Zadarske županije u ukupnom iznosu od 372.939,43 kn.

Broj
prijavljenih

Broj
upućenih
na procjenu

Broj
odobrenih
građanskih
inicijativa

**Zaklada za poticanje
partnerstva i razvoja
civilnog društva**

Komisija za procjenu kvalitete prijava Zaklade za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva iz Pule od ukupno 122 zaprimljene prijave na dva raspisana natječaja procjenjivala je ukupno 104 prijave koje su zadovoljile propisane uvjete natječaja te je nakon procjene 30 prijava ostvarilo financijsku podršku za provedbu građanskih inicijativa na području Istarske županije, Ličko-senjske županije i Primorsko-goranske županije u ukupnom iznosu od 412.179,00 kn.

Provedba financiranih građanskih inicijativa odobrenih prema Decentraliziranom modelu

Zaklada „Kajo Dadić“, Split

U 2010. godini Zaklada „Kajo Dadić“ financijski je podržala 30 građanskih inicijativa, što je za 14 više u odnosu na 2009. godinu. Najveći broj odobrenih inicijativa, njih 20, odnosi se na područje Splitsko-dalmatinske i šibensko-kninske županije.

Ekološka svijest

Inicijativom provedenom u Zadru pridonijelo se razvijanju ekološke svijesti djece njihovim informiranjem o PET ambalaži i njenom pravilnom odvajanju, dok je u Kninu isto provedeno zasađivanjem 75 novih stabala i podjelom brošura o značaju stabala. Članovi planinarskog društva iz Drniša na planini Promini zabilježili su odlagališta otpada što je potaknulo nadležne službe na uređenje istih.

Uređenje 3 ekološke postaje na sjevernom Marjanu okupilo je 800 sudionika. U Tisnom je provedena akcija sanacije stare gustjerne, a u Biogradu n/m čišćenje podmorja na području šetnice glavnom gradskom rivom. Mještani Šolte odlučili su zasaditi vrt sa isključivo autohtonim biljkama radi zaštite i promocije istih.

Slobodno vrijeme

Uređenjem postojećih sportskih i dječjih igrališta mještani Kruševa, Postira, Ista, Podšpilja omogućili su djeci i mladima kvalitetnije i sigurnije provođenje slobodnog vremena, a u šibenskoj gradskoj četvrti Vidice čak su 2 dječja igrališta uređena sukladno europskim propisima o sigurnosti igrališta. Nadalje, zajedničkim akcijama učenika, roditelja i nastavnika uređen je okoliš osnovnih škola u Bibinju i Sv. Filipu i Jakovu.

Okolo nas

Inicijativom udruge iz Knina mladi su upoznati sa osnivanjem i radom Savjeta za mlade u Kninu te kroz promotivne letke i plakate motivirani za aktivno sudjelovanje.

U cilju poboljšanja kvalitete života osoba s posebnim potrebama inicijativom je izgrađena prilazna staza Centra Sv. Bartolomej u Kninu te su provedene 3 kampanje u kojima su građani Šibenika i Splita upoznati s problemima i potrebama osoba s posebnim potrebama, gluhoslijepih osoba i osoba s autizmom.

STARA I NOVA BAŠTINA

Inicijativom udruge iz Šibenika građani su upoznati sa pećinom sv. Ante kao jednom od kulturnih znamenitosti u okolici. Učenici osnovne škole u Metkoviću istražili su povijest Narone, predstavili je lokalnoj zajednici putem slikovnice. U Srinjinama je pokrenuta javna kampanja vezana uz kulturu čitanja te je obnovljen knjižnični fond škole. Uređenjem postojeće bine na kninskoj tvrđavi građani su bogatiji za mjesto pogodno za održavanje kulturnih programa, dok je u parku mjesta Stomorska uređena stara fontana u cilju očuvanja kulturno-povijesne baštine mjesta.

Broj prijavljenih, upućenih na procjenu i odobrenih financijskih podrška, razvrstanih prema županijama

Županija	Broj prijavljenih građanskih inicijativa			Broj odbijenih građanskih inicijativa (propisani uvjeti)			Broj inicijativa upućenih na procjenu			Broj odobrenih građanskih inicijativa		
	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	6	3	9	1	0	1	5	4	9	2	1	3
SPLITSKO-DALMATINSKA	30	27	57	1	2	3	29	8	37	2	8	10
ŠIBENSKO-KNINSKA	10	9	19	0	1	1	10	25	35	7	3	10
ZADARSKA	8	4	12	0	0	0	8	3	11	4	3	7
UKUPNO	54	43	97	2	3	5	52	40	92	15	15	30

Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnoga društva, Pula

Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnoga društva iz Pule u 2010. godini financirala je 30 građanskih inicijativa od kojih je najveći broj 25 vezan uz uređenje okoliša i javnih površina odnosno poboljšanju kvalitete života u zajednici, dok je 4 inicijativa provedeno za djecu i mlade, a 1 u području demokratizacije i ljudskih prava.

Broj prijavljenih, upućenih na procjenu i odobrenih financijskih podrška, razvrstanih prema županijama

Županija	Broj prijavljenih građanskih inicijativa			Broj odbijenih građanskih inicijativa (propisani uvjeti)			Broj inicijativa upućenih na procjenu			Broj odobrenih građanskih inicijativa		
	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO
ISTARSKA	36	23	59	5	3	8	31	20	51	7	5	12
PRIMORSKO-GORANSKA	24	20	44	6	3	9	18	17	35	4	6	10
LIČKO-SENJSKA	9	10	19	1	0	1	8	10	18	4	4	8
UKUPNO	69	53	122	12	6	18	57	47	104	15	15	30

Uređenje okoliša

Inicijativom provedenom u Kastvu mještani su imali mogućnost zamijeniti plastične vrećice eko-vrećicama.

Provedenim aktivnostima u okviru financiranih inicijativa uređene su pješačke i biciklističke staze u Bokordićima (Svetvinčenat) te u rječkoj lučici Delfin.

Akcije uređenja okoliša provedene su i u Otočcu uređenjem odmorišta uz arheološki lokalitet i izvorište Pečina uz Gacku, na Pernatu gdje su uređene mreže puteva te izrađen vodič za područje Gerbin, u Rijeci uređenjem jezera u slivu Draškog potoka radi lakšeg pristupa i kao pedagoškog sadržaja za djecu s posebnim potrebama. U Vrhovinama je organizirana akcija uređenja vodotoka Krajinovac, u Karlobagu uređenje stare šterne sa informacijama na više jezika. Postavljanjem kućica za sove i interpretacijskih ploča građani i gosti Malinske upoznati su sa važnosti sova u očuvanju bioraznolikosti, a u Bujama je osposobljena vrtina bara koja predstavlja slatkodvodni svijet kao dio uređene šetnice i arboretuma. Nadalje, dvjema inicijativama uređene su plaže i to u Cerovlju te u Skradu na rijeci Dobri.

Uređenje zelenih površina

Za potrebe društvenih aktivnosti šire zajednice uređen je okoliš kulturno-društvenih domova u Donjem Lapcu, Klancu i Kastvu, te centar sela Jopi u općini Sveti Petar u šumi, dok je Mjesnom odboru Gornje Vrhovine zajedničkom akcijom mještana uređen prostor za rad. Inicijativom udruge iz Pule uređen je okoliš Centra Rojc oblikovanjem urbanog vrta te su ujedno građani ujedno informirani o brojnim dobrobitima bavljenja vrtlarstvom.

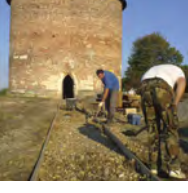
Inicijativama u Vrhovinama, Pazinu, Labinu i Crikvenici uređena su dječja igrališta te jedino dječje igralište na području Roverije.

Za osmijeh djeteta

Inicijativom u Lovranu uređena je pedijatrijska ambulanta kojom će ubuduće odzvanjati veseli dječji osmjesi, dok su djeca Grožnjana dobila prvu igraonicu u kojoj će se moći nesmetano družiti, igrati, stvarati i učiti. Inicijativa za djecu iz Cresa spojila je ekološke elemente i kreativnost djece koja su naučila od vune izrađivati likove iz poznate slikovnice te kroz vlastiti kreativni izričaj na humorističan način progovoriti o ljudskim manama.

POŠTA JE POSTALA POSTA
Članovi i volonteri Kumpanije Kosirići uredili su prostor stare pošte u Tinjanu koji će kako njima, tako i građanima koristiti za upoznavanje s instrumentima, probe, izložbe te informiranje o folklornoj baštini i tradiciji kraja.

Inicijativom Glasni tjedan u Malom Lošnju građani upoznati sa pravima djece i mladih s posebnim potrebama, potrebi njihove integracije, problemima s kojima se susreću ali i potencijalima koje imaju.

U Puli je javnom akcijom volontera usmjerenom na nesavjesne vozače koji ometaju slobodno kretanje građana te predstavljanje dobre prakse volontiranja obilježen Međunarodni dan volontera.

Zaklada za razvoj lokalne zajednice „Slagalice“, Osijek

Zaklada za razvoj lokalne zajednice financijski je podržala 30 inicijativa na području 5 županija koje su okupile velik broj volontera, potaknule lokalne poduzetnike i obrtnike kao i jedinice lokalne samouprave u pružanju podrške u provedbi inicijativa koje su pridonijele poboljšanju uvjeta života u zajednici.

Za djecu i mlade

Najveći broj inicijativa odnosio se na uređenje prostora namijenjenih djeci i mladima. Tako su uređena sportska igrališta u Pakracu i Orahovici, dvorište dječjeg vrtića u Bršadinu te igrališta u Slatini i Gornjoj Šumetlici. Za kvalitetnije provođenje slobodnog vremena provedenim inicijativama uređena su i školska igrališta u Požezi, Grabovcu, Bakiću te Viljevu. Djeca i mladi u Miholjačkom Poreču dobila su prostor u kojem će se provoditi razni kreativni, informativni i programi izobrazbe, dok je u Belišću uređen pod jednog prostora za mlade u kojem svakodnevno provode svoje slobodno vrijeme.

Turistički potencijal

Akcijama uređenja okoliša uređene su 3 deponije u Kopačkom ritu te uređen i opremljen izvor prirodne vode Studenac u Pleternici čime je unaprjeđen turistički potencijal zajednice. Mještani Borova informirani su o problemima koje izaziva ambrozija te su sudjelovali u akciji uništavanja tog problematičnog korova. U Čačincima su uređeni ribnjaci za ugodan boravak u prirodi roditelja s djecom, u Voćinu je uređen zapušteni park, dok je u Lipiku uređen Lekin brijeg koji je oštećen u Domovinskom ratu.

Briga o prostoru

Zanimljiva inicijativa u Čaglim (Latinovac) kojom je uređen javni prostor na autobusnoj stanici koji će služiti kao odmorište i sklonište od kiše, ali i oglasni prostor te mjesto razmjene seoskih proizvoda. U Slavonskom Brodu uređen je pristupni put do područja na kojem živi romska zajednica u ovom gradu. Hvalevrijedna je inicijativa uređenja okoliša jedine trolisne gotičke crkve u ovom dijelu Europe u mjestu Toranj (Pakrac).

Broj prijavljenih, upućenih na procjenu i odobrenih financijskih podrška, razvrstanih prema županijama

Županija	Broj prijavljenih građanskih inicijativa			Broj odbijenih građanskih inicijativa (propisani uvjeti)			Broj inicijativa upućenih na procjenu			Broj odobrenih građanskih inicijativa		
	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO
BRODSKO-POSAVSKA	6	6	12	1	3	4	5	3	8	1	2	3
OSJEČKO-BARANJSKA	38	30	68	7	7	14	31	23	54	4	4	8
POŽEŠKO-SLAVONSKA	18	11	29	0	1	1	18	10	28	5	4	9
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	9	5	14	2	0	2	7	5	12	3	2	5
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	11	8	19	1	2	3	10	6	16	2	3	5
UKUPNO	82	60	142	11	13	24	71	47	118	15	15	30

Za bolju zajednicu

Među inicijativama kojima je odobrena financijska podrška su i akcije uređenja prostora knjižnice u Pakracu, izgradnja plastenika za uzgoj cvijeća iz kojeg se u svibnju sadnice dijele građanima Vukovara za uređenje njihovih okućnica i balkona. U Vukovaru i Borovu naselju postavljeno je i 8 stalaka za bicikle u cilju poticanja korištenja najzdravijeg, najjeftinijeg prometa. Inicijativom udruge iz Požege oboljeli od multiple skleroze prikupili su sredstva za djecu koja trebaju asistenta u učenju. U Osijeku se inicijativom nastojao potaknuti razvoj socijalne osjetljivosti djece, učenika nižih razreda osnovnih škola, kroz njihov kontakt s osobama s mentalnom retardacijom. U Osijeku je provedena kampanja protiv nesavjesnih vozača koji parkiraju vozila na označenim mjestima za osobe s invaliditetom.

FILM, KAZALIŠTE, SCENA
Gračanima Donjeg Miholjca darovane su projekcije ne-profitnog filma tijekom ljetnih mjeseci koje su upotpunile ponudu kulturnih događanja u gradu, dok je u Vukovaru izgrađena pokretna kazališna scena za izvođenje dječjih kazališnih predstava za djecu, a u mjestu Oprisavci je uređen prostor za stalnu izložbu zbirke starih predmeta u cilju očuvanja kulturne i prirodne baštine.

Regionalna zaklada za lokalni razvoj „Zamah“, Zagreb

Na području središnje Hrvatske Regionalna zaklada za lokalni razvoj „Zamah“ iz Zagreba financijski je podržala 40 građanskih inicijativa koje su ciljanim utjecajem na različite društvene skupine pridonijele rješavanju različitih problema za opću korist zajednice.

Broj prijavljenih, upućenih na procjenu i odobrenih financijskih podrška, razvrstanih prema županijama

Županija	Broj prijavljenih građanskih inicijativa			Broj odbijenih građanskih inicijativa (propisani uvjeti)			Broj inicijativa upućenih na procjenu			Broj odobrenih građanskih inicijativa		
	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO	SVIBANJ	LISTOPAD	UKUPNO
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	12	10	22	1	2	3	11	8	19	2	1	3
KARLOVAČKA	25	20	45	3	3	6	22	17	39	5	6	11
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	2	2	4	0	0	0	2	2	4	0	0	0
KRAPINSKO-ZAGORSKA	6	4	10	0	0	0	6	4	10	2	1	3
MEĐIMURSKA	10	1	11	0	0	0	10	1	11	3	0	3
SISAČKO-MOSLAVAČKA	22	13	35	4	1	5	18	12	30	5	6	11
VARAŽDINSKA	5	1	6	0	1	1	5	0	5	0	0	0
ZAGREBAČKA	6	9	15	1	1	2	5	8	13	1	3	4
GRAD ZAGREB	27	18	45	3	2	5	24	16	40	2	3	5
UKUPNO	115	78	193	12	10	22	103	68	171	20	20	40

Za javni interes

Inicijativom udruge iz Siska mještani sela Klinac mogli su ponovno uživati u blagodatima korištenja pitkom vodom obnovom vodovoda koji je bio zapušten 15 godina, a u Majuru je na inicijativu knjižnice i čitaonice za mještane organizirano gostovanje kazališne predstave s obzirom na nedostatnu ponudu takvih sadržaja.

Razvoju civilnog društva pridonijela je inicijativa udruge iz Zagreba gdje je provedena kampanja za zaštitu javnog prostora i javnog interesa u Varšavskoj ulici. Isto tako, inicijativa u Karlovcu pridonijela je poboljšanju suradnje udruga s jedinicama lokalne samouprave u okviru koje su udruge iznijele svoje potrebe i stavove, što je rezultiralo osiguravanjem *Centra Muza* koji trenutno koristi 9 udruga. I udrugama s područja Sabroskog osiguran je i uređen prostor za rad.

Okoliš i održivi razvoj

Provedenim inicijativama uređen je centar mjesta Graboštani, zelene površine u Mihovljanu, rubni dijelovi Čakovca od sitnog i krupnog otpada i ambrozije, koz 6 malih komunalnih akcija centar mjesta Rude dok je u Jastrebarskom očišćeno odlagalište otpada u blizini vodocrpilišta.

Briga za okoliš i održivi razvoj iskazana je u inicijativama pošumljavanja autohtonim vrstama stabala u Čakovcu, postavljanja kontejnera i informiranja mještana Velike Pisanice o važnosti razvrstavanja otpada, izgradnje kompostišta i solarnih tuševa u Gvozdu, organiziranog prikupljanja plastičnih vrećica i njihove zamjene za platnene u Zagrebu te održavanja ekoloških radionica za djecu sa šireg područja općine Dvor, dok su na inicijativu osnovne škole u Karlovcu organizirani volonterski timovi koji će na biciklima obilaziti gradske četvrti te građane informirati o načinima pružanja pomoći napuštenim psima. U Vukomeriću je uređena multimedijaska knjižnica s ciljem očuvanja i širenja održivih znanja i vještina.

S obzirom da su u prošloj godini mnoga područja bila ugrožena poplavama, inicijativama u Karlovcu i Češkom Selu u Petrinji riješeni su komunalni problemi uzrokovani poplavama.

Briga o prostoru

Na inicijativu 2 udruge poboljšana je kvaliteta života stanovnika romskih naselja Capraška poljana i Palanjak, kojima je organizirano premještanje odlagališta otpada u blizini naselja te uređenje zgrade za rad vrtića i dnevnog boravka za oko 70 djece s navedenog područja.

Dječja i sportska igrališta uređena su u Karlovcu, Donjoj Stubici, Palešniku, Pregradi i Ozlju zahvaljujući provedenim inicijativama, a i mladima u Žakanju uređen je prostor za kvalitetnije provođenje slobodnog vremena.

Osobama s posebnim potrebama, korisnicima usluga terapijskog jahanja u Sisku i Zagrebu osigurana je uređenjem jahališta mogućnost neprekidnog rada, neovisno o vremenskim prilikama.

Inicijativom udruge iz Vrbovca pružena je pomoć socijalno ugroženim obiteljima i pojedincima kroz akciju prikupljanja i podjele rabljenih stvari, zajednica je upoznata sa problemima i potrebama socijalno osjetljivih sugrađana ali i osvještena za odgovorno gospodarenje otpadom i re-use koncept.

VJEVERICA MARTA I ŽIR BOCKO
Inicijativom škole iz Karlovca izrađena je slikovnica Vjeverica Marta i Žir Bocko koja daje poticaj stvaralačkom izražavanju slijepih i slabovidne djece, ali isto tako i slijepim i slabovidnim roditeljima omogućuje čitanje priča zajedno sa svojom djecom što pridonosi osnaživanju njihove roditeljske uloge i međusobnog povjerenja. Slikovnicom će se koristiti članovi svih 27 udruga slijepih i slabovidnih osoba na području Republike Hrvatskoj.

Regionalne mreže – partneri Nacionalne zaklade

Program **E-MISIJA**

PROVODE: Centar za civilne
inicijative Zagreb i IKS Petrinja
ZA ŽUPANIJE:

- Karlovačku
- Krapinsko-zagorsku
- Sisačko-moslavačku
- Zagrebačku
- Grad Zagreb

Program **JAKO**

PROVODE: ACT – Autonomni
centar Čakovec, Udruga
K.V.A.R.K. Križevci
ZA ŽUPANIJE:

- Bjelovarsko-bilogorsku
- Koprivničko-križevačku
- Međimursku
- Varaždinsku

Program **MRRAK**

PROVODE: Udruga za razvoj
civilnoga društva SMART
Rijeka, Udruga DELTA Rijeka,
Udruga POKRETAČ Korenica
ZA ŽUPANIJE:

- Istarsku
- Primorsko-goransku
- Ličko-senjsku

Program **STEP**

PROVODE: Udruga MI Split i
UTIRUŠ Trogir
ZA ŽUPANIJE:

- Dubrovačko-neretvansku
- Splitsko-dalmatinsku
- Šibensko-kninsku
- Zadarsku

Program **ŠALTER**

PROVODE: PRONI Centar za
socijalno podučavanje Vukovar,
Volonterski centar Osijek i
P.G.D.I. – Projekt građanske demo-
kratske inicijative Beli Manastir
ZA ŽUPANIJE:

- Brodsko-posavsku
- Osječko-baranjsku
- Požeško-slavonsku
- Virovitičko-podravsku
- Vukovarsko-srijemsku

E-MISIJA

Program E-misija provodi se u Karlovačkoj, Krapinsko-zagorskoj, Sisačko-moslavačkoj, Zagrebačkoj županiji i Gradu Zagrebu. Provode ga udruge Centar za civilne inicijative Zagreb i IKS Petrinja.

SOS točke informiranja

Tijekom godine provedeno je ukupno 627,5 sati informiranja. Informacije su se putem internetske stranice kontinuirano objavljivale. Ažurirana je baza podataka koja sad broji 794 organizacije. Sukladno planu radile su SOS točke u Zagrebu, Karlovcu, Petrinji i Zaboku, a mobilne točke održavale su se u Glini, Dvoru, Sisku, Ozlju, Zaprešiću i Dugom Selu. Aktivirana je i Facebook grupa koja redovito komunicira sa članovima. Mreža je mjesečno na internetskoj stranici objavljivala vijesti u obliku elektroničkih biltena. Pružene informacije odnosile su se na informiranje o programu, osnivanje udruga, mogućnost financiranja udruga, vođenje financija udruga, priprema projektnog prijedloga, izrada akcijskih planova, prijava u PADOR i slično.

Mobilni timovi

Za savjetovanje udruga utrošeno je 250,5 sati. Postavljena je i vođena virtualna SOS točka na internetskoj stranici. Udruge su imale na raspolaganju i SOS točke kao i mobilne timove. Pružena je pomoć udrugama u više aspekata djelovanja: pravni aspekti osnivanja i registracije, izrada statuta, financijsko vođenje udruge, odnosi s javnošću itd.

Radionice

Ukupan broj provedenih sati vezanih uz izobrazbu je 209, od toga 155 sati odnosi se na organizacijski razvoj, 46 sati na javno djelovanje, a 8 sati na suradnju i umrežavanje. Tijekom godine održana je jedna prezentacija i jedan okrugli stol te 21 poludnevna radionica i 13 cjelodnevni radionica.

INFORMACIJE O MREŽI
Usmenim prenošenjem, mailom, putem internetske stranice i preko internetskih stranica gradova u kojima djeluju informacijske točke.

BROJ SUDIONIKA
571 sudionik radionica odnosno oko **16** sudionika po radionici

ZASTUPLJENOST

Podjednako zastupljeni u svim županijama. Velika se pozornost pridaje da mobilni timovi idu u najzabačenije djelove svake županije u prostore djelovanja udruga.

1 od 5 programa za regionalni razvoj
civilnoga društva u Republici Hrvatskoj

PROGRAM E-MISIJA ZA ŽUPANIJE:
Karlovačka, Krapinsko-zagorska, Sisačko-moslavačka, Zagrebačka
i Grad Zagreb

PROVODE:
Centar za civilne inicijative, Zagreb / IKS Petrinja za promicanje informacija,
udruge i društveni partneri

www.e-misija.info

JAKO

Program Jako provodi se u Bjelovarsko-bilogorskoj, Koprivničko-križevačkoj, Međimurskoj i Varaždinskoj županiji. Provođe ga udruge ACT – Autonomni centar Čakovec i udruga K.V.A.R.K. Križevci.

Informiranje

Tijekom godine održano je ukupno 453,5 sati informiranja kroz infotočke u organizacijama, 16 mobilnih infotočaka, 48 brojeva e-biltena i 5 brojeva tiskano-biltena. Nadalje, na internetskoj stranici objavljeno je 405 vijesti. Održano je ukupno 64 sati savjetovanja kroz infotočke, mobilne infotočke, sastanke, e-poštu, telefonom te putem Skype-a. Savjetovanje se odnosilo na pitanja vezana uz osnivanje udruge, financijsko poslovanje udurga, socijalno poduzetništvo i organizacijski razvoj.

Područja izobrazbe

Na izobrazbu je utrošeno 202,5 sati, od toga 150,5 sati vezano uz organizacijski razvoj, 28 sati vezano uz javno djelovanje i 24 sata vezano uz suradnju i umrežavanje. Održano je 5 predavanja i 34 poludnevne radionice na teme Intrenet kao medij za promociju i komunikaciju, Osnove korištenja računala, EU fondovi, Odnosi s javnošću, Prikupljanje sredstava, Animacija, motivacija i rad volontera, Analiza problema i potreba zajednice, Izrada projektnih prijedloga, Izrada proračuna, Praćenje i evaluacija programa, Upravljanje financijama i Europa za građane. Ukupno je programe izobrazbe koristilo 389 korisnika. Mreža je korisnicima davala mogućnost i besplatnog korištenja multimedijске dvorane u ukupnom vremenu od 261 sati.

Utjecaj na javnost

Tijekom godine Mreža je imala desetak objavljenih najava u tiskanim medijima, dvadesetak najava na internetskim portalima, desetak nastupa na radio i TV postajama te je kontinuirano objavljivala informacije putem online alata. S obzirom na navedeno, može se govoriti o zadovoljavajućoj prisutnosti u javnosti.

TRAJNI UČINAK
Program doprinosi većem povlačenju sredstava iz domaćih i međunarodnih fondova

KORISNICI
389
korisnika

10
organizacija
suradnica na terenu

PODRUČJA IZOBRAZBE

Prikupljanje sredstava, upravljanje projektnim ciklusom, osnivanje udruge i organizacijski razvoj.

www.programjako.info

MRRAK

Program Mrrak provodi se u Istarskoj, Primorsko-goranskoj i Ličko-senjskoj županiji. Provođe ga udruge Udruga za razvoj civilnoga društva SMART Rijeka, Udruga Delta Rijeka i Udruga „Pokretač“ Korenica.

Informiranje

Tijekom čitave godine korisnicima su distribuirane različite informacije putem interneta, e-pošte, mjesečnog biltena MRRAK i tromjesečnog biltena Info-Smart. Distribuirane informacije odnosile su se na raspisane natječaje, mogućnost izobrazbe, informacije o skupovima i događanjima i sl. Tijekom godine objavljeno je ukupno 82 informacije na internetskoj stranici te je 99 informacija dostavljeno putem e-pošte. Liste e-pošte podijeljene su po županijama, a sadrže ukupno 549 korisnika.

Informacijske točke

Članovi mreže bili su kontinuirano dostupni korisnicima putem Info točaka u sjedištima organizacija i to u udruzi Smart svaki radni dan, u udruzi Delta svakog ponedjeljka i u udruzi Pokretač utorkom i četvrtkom. U Infotočkama tijekom 2010. godine ukupno je postavljeno 287 različitih upita.

Statistika

Vežano uz savjetovanje tijekom godine postavljen je 141 upit. Savjetovanje se najčešće koristilo za sljedeća područja: osnivanje i registracija udruge, poslovanje udruge, vođenje financijske dokumentacije, promjena statuta i prustroj, prikupljanje sredstava i sl. Provedeno je 14 cjelodnevni i 4 poludnevne radionice. Sve obrađene teme odnose se na organizacijski razvoj. Ukupno vrijeme izobrazbe iznosi 111 sati, a na radionicama je sudjelovalo 237 sudionika što je u prosjeku 13 sudionika po radionici. Sudionici radionica imali su priliku kroz evaluacijski obrazac iskazati interes za daljnje korištenje usluga.

Mobilni timovi

U cilju prezentiranja programa organizirano je 14 mobilnih timova u većim gradovima u sve tri županije. Svaki mobilni tim uključivao je sastanak s predstavnicima općine ili grada, sastanak s udrugama i poziv lokalnim medijima. Na prezentacijama je na taj način sudjelovalo 105 sudionika.

RADIJSKI SPOT

U 2010. godini izrađen je i radijski spot koji je emitiran više od 60 puta tijekom mjeseca studenog i prosinca na 4 radio postaje u 3 županije.

www.mrrak.info

ISKORACI

Učinjen je iskorak vezan uz vidljivost Programa, a odnosi se na pokretanje mjesečnog biltena Mrrak.Info.

BROJ SATI

613,5 sati
informiranja

E-POŠTA

549
primatelja

18

radionica

237

sudionika

MRRAK

1 od 5 programa za regionalni razvoj
civilnoga društva u Republici Hrvatskoj

PROGRAM MRRAK ZA ŽUPANIJE:
Istarska, Ličko-senjska i Primorsko-goranska

PROVOĐE:
Udruge SMART, Rijeka i Udruga DELTA, Rijeka i Udruga POKRETAČ, Korenica

aktivni i zapošteni

STEP

Program Step provodi se u županijama Dubrovačko-neretvanskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Šibensko-kninskoj i Zadarskoj. Provode ga udruge Udruga „MI“ Split i UTIRUŠ Trogir.

Statistika

Tijekom godine Program Step je sudjelovao u informiranju svoje ciljane javnosti, prikupljale su se i objavljivale i slale potrebite informacije putem internetske stranice, elektroničke pošte i telefonski.

Tijekom 2010. godine na internetskoj stranici objavljeno je 37 informacija o različitim natječajima, a stranica bilježi u prosjeku 200 jedinstvenih posjetitelja radnim danom.

Lista primatelja elektroničke pošte 270 adresa, proslijeđeno je 246 različitih informacija. Ukupno je na informiranje utrošeno 956 sati.

Savjetovanje

Za usluge savjetovanja utrošeno je 227 sati. Usluge su pružane u osobnom kontaktu i telefonski, a bile su vezane uz programsko, financijsko, pravno i organizacijsko funkcioniranje udruge.

Proveden je 171 sat izobrazbe. Radionice su provođene isključivo kao poludnevne i u popodnvenim satima. Teme programa izobrazbe su: odnosi s medijima, organizacijski razvoj, mogućnost financiranja udruga, udruge u poreznom sustavu, osnove neprofitnog računovodstva i izrada financijskih izvještaja. Na radionicama je ukupno sudjelovalo 335 korisnika. Održane su i 3 prezentacije Programa Step sa ukupno 42 korisnika.

Izrađen je plan osiguranja vidljivosti i javnosti rada.

Program je ravnomjerno zastupljen u svim županijama u smislu prisutnosti, odnosno broja sati.

MALA ŠKOLA ZA UDRUGE
Održana u Splitu, Zadru,
Šibeniku i Pirovcu sa
ukupno 70 polaznika.

KORISNICI
335
korisnika

E-POŠTA
270
primatelja

ZASTUPLJENOST

Program je ravnomjerno zastupljen u svim županijama s obzirom na nazočnost i održan broj sati.

www.programstep.info

ŠALTER

Program Šalter provodi se u Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj, Požeško-slavonskoj, Virovitičko-podravskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji. Provede ga udruga PRONI Centar za socijalno podučavanje Vukovar, Volonterski centar Osijek i P.G.D.I. – Projekt građanske demokratske inicijative Beli Manastir.

Odnosi s javnošću

Tijekom godine povećana je i medijska popraćenost programa i to najviše kroz elektronske medije. Naime, internetska stranica zabilježila je u 2010.g. 29253 individualne posjete.

Kroz godinu je na informiranje utrošeno 369 sati. Informacije su bile dostupne putem telefona, mailom i osobnim kontaktom. Informacije su se odnosile na raspisane natječaje i natječajnu dokumentaciju, osnivanje, registraciju i funkcioniranje udruge, obrazovne mogućnosti, socijalno poduzetništvo te informacije o Programu.

Informacije su bile dostupne i putem letaka, biltena, časopisa i priručnika dostupnih u uredima organizacija.

Savjetovanje

Savjetovanje je provedeno kroz 229,5 sati. Savjeti su se odnosili na osnivanje i djelatnost udruge, osnivanje zaklade, pisanje projektnih prijedloga, financijsko i narativno izvještavanje o provedbi aktivnosti, financijski savjeti, pravni savjeti, načini međusektorske i sektorske suradnje.

109 sati utrošeno je na izobrazbu. Od toga 98,5 sati vezano je uz organizacijski razvoj, 8,5 sati na javno djelovanje i 2 sata na suradnju i umrežavanje. Tijekom 2010. godine održana je 31 radionica za oko 510 izravnih sudionika. Teme izobrazbe bile su: Pisanje projektnih prijedloga, Metodologija timskog rada, Socijalno poduzetništvo, Organiziranje zajednice i civilne inicijative, Odnosi s medijima i odnosi s javnošću, Civilno društvo i demokracija, Komunikacija u organizaciji.

Održano je ukupno 64 sati savjetovanja kroz infotočke, mobilne infotočke, sastanke, e-poštu, telefonom te putem Skype-a. Savjetovanje se odnosilo na pitanja vezana uz osnivanje udruge, financijsko poslovanje udruga, socijalno poduzetništvo i organizacijski razvoj.

Informiranje

Tijekom godine održano je ukupno 453,50 sati informiranja kroz infotočke u organizacijama, 16 mobilnih infotočaka, 48 brojeva e-biltena i 5 brojeva tiskanog biltena. Nadalje, na internetskoj stranici objavljeno je 405 vijesti. Informacije su se većinom odnosile na prikupljanje sredstava, upravljanje projektnim ciklusom, osnivanje udruge i organizacijski razvoj.

Mreža je korisnicima davala mogućnost i besplatnog korištenja multimedijске dvorane u ukupnom vremenu od 261 sati.

Na izobrazbu je utrošeno 202,5 sati, od toga 150,5 sati vezano uz organizacijski razvoj, 28 sati vezano uz javno djelovanje i 24 sata vezano uz suradnju i umrežavanje. Održano je 5 predavanja i 34 poludnevne radionice.

TEME RADIONICA

Intrenet kao medij za promociju i komunikaciju, Osnove korištenja računala, EU fondovi, Odnosi s javnošću, Prikupljanje sredstava, Animacija, motivacija i rad volontera, Analiza problema i potreba zajednice, Izrada projektnih prijedloga, Izrada proračuna, Praćenje i evaluacija programa, Upravljanje financijama i Europa za građane.

KORISNICI

389
korisnika
programa
izobrazbe

BILTEN

48
brojeva
e-biltena

Plastično nije fantastično

Thea©2010

Jasna poruka mahnoj potrošačkoj groznici

12 minuta prosječno koristimo jednu plastičnu vrećicu, a potrebno je i do 1.000 godina da se ona razgradi

Eko torbica, ikona stila i održivosti

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 5

2. STUDENOGA 2010.

Kampanji "Plastično nije fantastično" udruge Zelena Istra priključio se i poznati modni dizajner Robert Sever koji je dizajnirao nove platnene torbe kampanje.

Radi se o odgovoru na opće prepoznati problem onečišćenja okoliša plastičnim vrećicama. Procjenjuje se da se širom svijeta svake godine

upotrijebi 500 milijardi komada plastičnih vrećica, milijun njih svake minute.

Godišnje umire milijun ptica i 100.000 morskih sisavaca zamjenjujući plastiku za hranu! Samo odbacivanje korištenja plastičnih vrećica neće "spasiti svijet", ali potaknut će nas da se zaustavimo, razmi-

slimo i shvatimo kako naše djelovanje utječe na druga živa bića i okoliš te kako na kraju to isto djelovanje djeluje i na nas same!

Plastična vrećica je 'ikona' našeg jednokratnog potrošačkog društva! I baš zato 'napad' na nju ima i simbolično značenje protivljenja takvom stilu života.

Terensko iskustvo

Branitelji iz Graboštana

Prave seoski trg

"Branitelji obnavljaju središte sela", tako se zove inicijativa za obnovu starog bunara u Graboštanima.

Udruga Hrvatskih branitelja domovinskog rata '90-'92 koja djeluje na području ovog mjesta u Sisačko-moslavačkoj županiji okuplja i članove iz obližnjeg Stublja i Majura koji su prepoznali inicijativu udruge i također žele biti aktivni u svom kraju.

Mali trg

"Školski bunar" posljednji je put obnovljen 1925. i godinama su ga koristila djeca jer se nalazi u blizini Stare škole. No, zub vremena ga je oštetio. Temelj je napukao, a gornji drveni dio i krov su se nakrivili, pa više nije siguran za korištenje. Osim toga, kako u Graboštanima ne po-

Stari školski bunar bio je veselo obojan, ali dotrajao i opasan

Branitelji izvode radove koji će promijeniti izgled središta

TRADICIJA LIPE

Pokraj bunara se nalazi mlada lipa što su je mještani sela posadili 2007. na mjestu stare stogodišnje lipe koja se osušila nakon Domovinskog rata.

stoji oglasna ploča, mnogi su odlučili na drveni dio bunara zakucavati plakate, a to je dodatno oštetilo ovaj simbol sela.

- Cijeli prostor oko bunara želimo pretvoriti u mali trg koji će biti ukras

sela i prekrasan prizor prolaznicima. Oko njega ćemo postaviti betonske ivičnjake, a u cvjetnjake posaditi cvijeće, naglašava Matija Grgić, predsjednik udruge, dodajući kako će se postaviti i

oglasna ploča na koju će se moći lijepiti plakati, a da se ne oštećuje obnovljeni bunar.

Volonteri

Iako je dolaskom vodovoda u selo bunar izgubio na važnosti, članovi udruge nisu željeli da taj simbol propadne. Sredstva za nabavku materijala su uspješno prikupili, a sve radove članovi obavljaju volonterski.

- Nakon završetka radova, koji su planirani za 30. studenoga, svim ćemo volonterima dodijeliti zahvalnice za uloženi trud.

Napravit ćemo i letke u kojima ćemo opisati što smo radili, te ih podijeliti mještanima kao primjer da se s dobrom voljom i trudom može puno toga učiniti za svoj kraj, ističe Grgić.

RADOVI

- obnova bunara
- uređenje okoliša
- uljepšavanje raskršća
- nova oglasna ploča

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 6

16. STUDENOGA 2010.

Vizija pravednijeg društva

Udruga za demokratsko društvo (UDD) već se 15 godina bavi različitim aspektima problema korupcije.

Kroz projekt "Korupcija najviše šteti siromašnima" organizirali su seminar o vezi siromaštva i korupcije za novinare radio postaja Novi radio, Jadranska mreža, Radio Nova Gradiška, Radio Slavonski Brod, Radio Našice, Radio Trsat, Radio Makarska rivijera, Radio postaja Pag, Radio Novska, Radio Drniš, Radio Imotski, Radio Knin, Radio Sisak i Radio Aktiv, te zajednički stvaraju emisije i antikorupcijske inicijative. Istovremeno, preko mreže srednjoškolskih nastavnika ova se tema obrađuje i u srednjim školama.

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 5

2. STUDENOGA 2010.

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 6

16. STUDENOGA 2010.

Naš doprinos

Tko pomaže ženama žrtvama nasilja?

Podaci Ženske sobe

Zabrinjavajući je podatak da, primjerice, Osijek nema organizaciju civilnog društva za rad sa ženama žrtvama nasilja

Ženska soba je od travnja do srpnja provela istraživanje o broju i dostupnosti udruga koje pružaju direktnu pomoć ženama žrtvama nasilja u Hrvatskoj.

Rezultati su objedinjeni u brošuri koja će javnosti biti prezentirana tijekom ovoga mjeseca.

32 organizacije

Istraživanjem smo željeli dobiti uvid u područja i oblike rada organizacija, kapacitete, educiranost kao i doprinose koje one daju u području suzbijanja nasilja protiv žena. U startu smo na popisu imali više od 80 organizacija, no nakon što smo postavili kriterije da organizacije moraju raditi dulje od dvije godine, imati najmanje 10 savjetovanja mjesečno, te da nisu crkvene ili političke organizacije, došli smo do brojke od 32 organizacije koje pružaju direktnu pomoć ženama žrtvama nasilja, ističe

Aktivisti Ženske sobe pružaju direktnu i indirektnu pomoć i podršku žrtvama seksualnog nasilja

BROŠURA NA WEBU Brošura "Organizacije civilnog društva koje pružaju specijalizirane servise ženama žrtvama nasilja kao ključni akteri u procesu demokratizacije društva" na web stranici Ženske sobe bit će dostupna od 19. studenog.

PREZENTACIJA Rezultati istraživanja Ženske sobe bit će prezentirani u Zagrebu 18. studenoga, u Čakovcu 19. studenoga, u Virovitici 30. studenoga, te u Osijeku na stručnom skupu posvećenom pitanjima nasilja (25. do 27. studenoga).

Maja Mamula, voditeljica projekta i predsjednica Udruge Ženska soba, dodajući kako u odnosu na preporuke Vijeća Europe taj broj u našoj zemlji nije dovoljan.

Najviše u Zagrebu

Mamula kaže kako je na području Zagreba

najveći broj udruga koje pomažu ženama žrtvama nasilja, dok ih je manje u Rijeci i Splitu.

Osijek je grad koji nema organizaciju civilnog društva za rad sa ženama žrtvama nasilja i to je zabrinjavajući podatak. Osim toga,

situacija je posebno loša u ruralnim područjima, dodaje Mamula, napominjući kako se takvim ženama pomoć najčešće pruža putem SOS telefona, jer se one rijetko kada mogu uputiti i doći u najbliži grad i prisustvovati savjetovalištu.

IV.D.

ANNA LINDH
FORUM 2010

ANNA LINDH
FORUM 2010

PODRŠKA KROZ
SUFINANCIRANJE
EUROPSKIH PROJEKATA

„EUROPA ZA GRAĐANE“

„Europa za građane“ program je kojime se pruža financijska podrška projektima promicanja 'aktivnog europskog građanstva', a od listopada 2007. otvoren je i za Hrvatsku. Programom se želi osnažiti sudjelovanje građana omogućavajući im da raspravljaju i razmjenjuju mišljenje o EU, ojačati europski identitet, razviti osjećaj pripadnosti EU kod građana te promicati interkulturalni dijalog među građanima.

„SURADNJA NA EURO-MEDITERANU“

Program „Suradnja na Euro-Mediteranu“ odnosi se na podrške kratkoročnim i dugoročnim projektima i programima koji su izabrani na međunarodnim natjecanjima Euro-mediteranske zaklade za dijalog među kulturama Anna Lindh (ALF). Natjecaji ALF-a služe kao sredstvo podrške provođenju aktivnosti civilnoga društva euro-mediteranske regije, s ciljem promicanja različitosti i razvijanje tolerancije kroz dijalog među kulturama.

Kratkoročnim i dugoročnim projektima i programima koji su podržani na spomenutim natjecanjima Europske komisije odnosno Zaklade Anna Lindh Nacionalna zaklada je tako bila u mogućnosti odobriti financijsku podršku u iznosu od 20% ukupne vrijednosti odobrene razvojne inicijative/projekta.

Sukladno Pravilniku o uvjetima i postupku za dodjelu sredstava za ostvarivanje svrhe Nacionalne zaklade, u okviru jednokratne podrške razvojnim inicijativama na međunarodnoj razini Nacionalna zaklada je ustrojila Program sufinanciranja odobrenih projekata iz programa „Europa za građane“ i programa „Suradnja na Euro-Mediteranu“.

7
odobrenih
projekata
290.542,38
kuna

UDIO FINANCIRANJA

Ovim oblikom suradnje Nacionalna zaklada želi podržati kvalitetne razvojne inicijative/projekte kojima je već odobrena financijska podrška iz EU i međunarodnih izvora, ali im nedostaje obvezatni 20%-tni udio sufinanciranja cjelokupne vrijednosti projekta.

U sklopu navedenih Programa, u 2010. godini odobrena je financijska podrška za projekte 7 organizacija civilnoga društva, u ukupnom iznosu od Kn 290.542,38.

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 7

30. STUDENOGA 2010.

U fokusu civilnog društva

Ususret godini volontera

Konferencija o ulozi i značaju volontera

Oko 120 volontera okupilo se na konferenciji u hotelu „Internacional“ 24. studenoga.

- Volonterke i volonteri nikako se ne smiju smatrati naprosto besplatnom radnom snagom, riječ je o motiviranim i entuzijastičnim ljudima koji su svjesni toga da najviše dobivamo upravo kad najviše dajemo drugima, rekla je Aida Bagić, savjetnica TACSO projekta u Hrvatskoj.

Konferenciju je uz Erola Akdaga, atašea za ljudska prava, manjine i civilno društvo Delegacije EU u Hrvatskoj svečano otvorio Stjepan Adanić, državni tajnik Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

ONIC

Terensko iskustvo

Udruga za razvoj i bolji život Roma, Sisak

Capraške poljane se više ne guše u smeću

Aktivisti udruge kontinuirano su primali zamolbe mještana da se trajno riješi problem odlagališta otpada

Dugi se niz godina u neposrednoj blizini naselja Capraške poljane nalaze dva odlagališta otpada.

Odlagališta su opasna za djecu budući da se nalaze u blizini nogometnog igrališta. Stoga je Udruga za razvoj i bolji život Roma još 2009. uspjela ograditi jedno odlagalište sekundarnih sirovina.

Akcije

Kako bi se ostvarili dugoročni rezultati, od 20. kolovoza do 15. listopada ove godine organizirane su četiri velike volonterske akcije kako bi se traj-

33 mještana su se volonteri priključili akciji uređenja naselja

700 stanovnika Capraške poljane više nije okruženo otpadom

no riješio problem.

- Angažirali smo potrebnu mehanizaciju za utovar i odvoz otpada, uzorali zemljište i posijali travu. Dodatno smo dvije lokacije na kojim je ranije deponiran otpad ogradili stupovima i žicom tako da ne smetaju prolasku pješaka i dječjoj igri, a

“ S odlagališta se konstantno širi neizdrživi smrad, a potencijalno je opasno i „paljenje bakra“ koje obavljaju nepoznate osobe.

“ Udruga je pokušavala urediti i odlagališta otpada, ali smo uspjeli tek djelomično jer je bacanje otpada nastavljeno u noćnim satima.

ona su ujedno i prepreka za sva vozila koja bi mogla doći i istovariti otpad, kaže Branko Nikolić, predsjednik udruge.

Svijest

U dužini od 100 metara od odlagališta postavljene su žica i stubovi kako bismo ubuduće

sprječili odlaganje otpada u neposrednoj blizini uređenih površina.

- Na obje su lokacije postavljene i klupe, pa smatramo kako će naša inicijativa povećati svijest mještana i kako će se prekinuti praksa odlaganja opasnih tvari u blizini centra naselja i naše djece, ističe Nikolić, dodajući kako su mještani podržali ovu inicijativu, a mnogi od njih su čak i samoinicijativno čistili i uređivali odlagalište otpada.

Naš doprinos Udruga ZvoniMir, Knin

Zajednica koja brine

Projekt „Oni su mali, ali su veliki“ postao je dio nastavnog programa OŠ Antuna Mihanovića u Drnišu

Partneri projekta su OŠ Antuna Mihanovića iz Drniša i Dječji vrtić Drniš.

- Problemi odrastanja djece i mladih i nasilje među djecom najakutniji su problemi cijele zajednice, tako da u sklopu projekta partnerskim pristupom prepoznamo probleme i pronalazimo rješenja, ističe Zvezdana Bajić Zeljak, predsjednica Udruge ZvoniMir.

Izgrađivanje

Ovakvim pristupom, kaže, žele izgraditi povezanost, privrženost i odgovornost prema školi, obitelji i društvu.

- Kako program naglašava da se na svaki prepoznati problem utječe intervencijom, mi smo na problem povećanja broja intervencija nastavnika na loše ponašanje učenika i alarmiranje roditelja, intervenirali na način da potičemo

Učenicima se plakat jako sviđa i potpuno im je jasna njegova poruka

CILJ Zdravo okruženje, zdravo ponašanje za svu djecu i mlade moguće je postići zdravim uvjerenjima i jasnim standardima u obitelji, školi i društvu.

prepoznavanje, isticanje i pohvaljivanje dobrog ponašanja, pristojnosti, humanih gesta, kolegijalnosti, objašnjava Bajić Zeljak.

Plakati u razredu

Rezultat ove akcije je

plakat „Javite mojim roditeljima da sam učinio nešto dobro“ koji se nalazi u svakom razredu.

- Učenicima se plakat jako sviđa jer im jasno govori da će za svaki svoj pozitivan postupak ili reakciju biti pohvaljeni.

Do sada smo imali situaciju da se škola diže na noge samo ako dijete napravi nekakav problem, dok uzorna djeca nisu bila posebno pohvaljivana i isticana od strane učitelja, dodaje Bajić Zeljak.

E-knjiga

SOCIJALNA EKONOMIJA I EU

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 7

30. STUDENOGA 2010.

IM:PACT

PODRŠKA RAZVOJU MEĐUSEKTORSKE I MEĐUNARODNE SURADNJE

IV.E.

IMPACT – EUROPSKI CENTAR ZA MEĐUSEKTORSKU SURADNJU

IMPACT – Europski centar za međusektorsku suradnju je centar izvrsnosti za izobrazbu o izgradnji suradnje i partnerstva između javnog, poslovnog i neprofitnog sektora te kao resursni centar za informiranje, razmjenu znanja i poticanje javnih rasprava o ključnim dostignućima i izazovima na području međusektorske suradnje. IMPACT provodi kontinuirane programe izobrazbe u suradnji s nizom domaćih i međunarodnih institucija.

Kalendar događanja

- 2. savjetodavna županijska radionica „Podrška u primjeni mehanizama praćenja i evaluacije mjera Nacionalne strategije izjednačavanju mogućnosti za osobe s invaliditetom do 2007.-2015. godine“, 15. ožujka 2010. godine
- Sastanak Mreže zaklada – podržavatelja razvoja filantropije, lokalnih zajednica i civilnoga društva u Jugoistočnoj Europi, od 14. do 16. ožujka 2010. godine
- Izobrazba za udruge korisnice financijske podrške Nacionalne zaklade: Prvi seminar „Izobrazba o provođenju programa samofinanciranja“, od 18. do 20. ožujka 2010. Drugi modul „Izobrazba o društvenom poduzetništvu udruga“, od 29. do 31. ožujka 2010.
- Radionica za izradu studije izvodljivosti, analize troškova i koristi prema Pravilniku Europske unije, od 8. do 9. travnja 2010.
- Europski tjedan u Zadarskoj županiji, od 3. do 7. svibnja 2010.
- Regionalni seminar „Europeanisation of National Policies: Introduction to Policy Analysis“, od 21. do 23. svibnja 2010.
- Seminar o upravljanju projektnim ciklusom PRINCE2, od 26. do 28. svibnja 2010.
- Okrugli stol – Sjednica Sektorskog nadzornog odbora Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“, 27. svibnja 2010.
- Radionica „Zonacija morskih zaštićenih područja“, od 7. do 11. lipnja 2010.
- Ljetna škola Mlada MIRamida, od 3. do 9. lipnja 2010.
- 4. Godišnja konferencija Akademije za politički razvoj „Leadership kao ključ za promjene“, od 3. do 5. rujna 2010.
- Međunarodna konferencija „Business as unusual – Putokaz prema zelenoj ekonomiji“, od 24. do 26. rujna 2010.
- Seminar o primjeni Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, 8. studenoga 2010.
- Strateško planiranje udruga, od 13. do 15. prosinca 2010.

IMPACT – Europski centar za međusektorsku suradnju u 2010. godini nastavio je razvijati aktivnosti u području izobrazbe o međusektorskoj suradnji. Organizirano je niz događanja: seminara, radionica, okruglih stolova, programa izobrazbe, konferencija a sve vezano uz izgradnju suradnje i partnerstva između javnog, poslovnog i neprofitnog sektora.

IMPACT djeluje u prostoru bivše vojarne u Zadru na 1400 m². Centar čini potpuno suvremeno opremljen prostor za izobrazbu s 20 jedinica smještajnog kapaciteta (14 soba i 2 apartmana), kongresna dvorana, multimedijalni centar, izložbeni prostor, knjižnica i klupski prostor.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Hrvatska mreža za suradnju na Euro-Mediteranu

Hrvatska mreža za suradnju na Euro-Mediteranu osnovana je u siječnju 2009. godine, s Nacionalnom zakladom kao nacionalnim koordinatorom Mreže. Aktivnosti Hrvatske mreže za suradnju na Euro-Mediteranu odvijaju se kroz Euro-mediteransku zakladu za dijalog među kulturama Anna Lindh (ALF), sa sjedištem u Aleksandriji, u Egiptu, kao okvir multilateralnog partnerstva u okviru Unije za Mediteran koji se institucionalno nadovezuje na Euro-mediteransko partnerstvo, poznatije pod nazivom Barcelonski proces.

Zadaće koordinatora

Nacionalna zaklada, u ulozi koordinatora Hrvatske mreže, tijekom 2010. godine upravljala je nacionalnom mrežom, pružala članstvu i široj javnosti informacije o aktivnostima i natječajima ALF-a, olakšavala pronalaženje projektnih partnera i prijavu projekata, osiguravala promidžbu aktivnosti, organizirala koordinacijske sastanke za članove Hrvatske mreže, svakodnevno održavala komunikaciju sa Tajništvom ALF-a te pridonosila razvoju godišnjih i trogodišnjih programa ALF-a.

86 članova Mreže

Zainteresiranost i velik broj novih članova i u drugoj godini postojanja svrstalo je Hrvatsku mrežu u najbrže rastuće nove nacionalne mreže Zaklade Anna Lindh, sa 86 članova krajem 2010. godine. Hrvatska mreža je otvorena za sve institucije, organizacije i druge partnere koji se pridržavaju načela i misije Hrvatske mreže, a djeluje na načelu demokratskih, pluralističkih i multilateralnih vrijednosti te u prvom redu predstavlja dionike civilnoga društva.

Aktivnosti u 2010. godini

U protekloj godini, predstavnici Nacionalne zaklade te 6 drugih organizacija članica Hrvatske mreže sudjelovali su u radu *ALF Foruma 2010*, održanog u ožujku 2010. godine u Barceloni te predstavili projekt pod nazivom *Lica Mediterana* ('Faces of the Mediterranean'). Trodnevni forum bio je kombinacija rasprava o ključnim pitanjima koja se tiču međukulturnih odnosa među ljudima u regiji, kao i prva platforma za brojne mreže nacionalnih organizacija civilnoga društva za razmjenu ideja, razvijanje novih partnerstva i pripremu novih aktivnosti na lokalnoj i međunarodnoj razini.

Lica Mediterana

Lica Mediterana međunarodna je izložba fotografija lica, prizora iz svakodnevnog života, krajolika, spomenika i tradicije zajedničkog mediteranskoga naslijeđa kojoj je cilj potaknuti ljude da propitaju vlastitu percepciju Mediterana i usvojenih stereotipa te interaktivno zabilježe vlastito propitivanje i promjenu percepcije. Projekt je nastao u sklopu suradnje nekoliko nacionalnih mreža ALF-a (Bugarska, Cipar, Crna Gora, Grčka i Libanon) s ciljem povećanja međukulturne razmjene i suradnje te zalaganja za smanjivanje stereotipa i predrasuda, odnosno razvoj tolerancije. Izložba je svečano otvorena 24. travnja 2010. godine u Zagrebu, kao i odabranim gradovima partnera. Za vrijeme otvorenja izložbe organizirano je i prigodno učenje hebrejskog, arapskog, grčkog, turskog i bugarskog jezika te predstavljanje promotivnog video-urataka posvećenog izložbi.

HRVATSKA
MREŽA
ZA SURADNJU NA EURO-MEDITERANU

SASTANAK U NACIONALNOJ ZAKLADI
U listopadu 2010. u Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnoga društva organiziran je sastanak članova Hrvatske mreže za suradnju na Euro-Mediteranu s g. Andreu Claretom, izvršnim direktorom Euro-mediteranske zaklade za dijalog među kulturama.

IZLOŽBA LICA MEDITERANA
„Je li to jedinstvo sazdano na helenističkoj tradiciji, ili je ta raznolikost usađena u segmente regionalne tisućljetne povijesti? Poetika fotografskih slika nije sadržana u onome što se u slici na prvi pogled vidi, već u onome što kriju njeni dublji metaforički slojevi.“
– iz predgovora izložbi, tekst Želimir Kočević

KATALOG – LICA MEDITERANA

Potkraj 2010. godine koordinatori šest nacionalnih mreža organizacija civilnoga društva povezanih u mrežu Zaklade Anna Lindh, koji su tijekom iste godine zajednički organizirali međunarodnu izložbu fotografija Lica Mediterana, objavili su katalog izložbe. U sklopu te suradnje, nacionalne mreže Bugarske, Cipra, Crne Gore, Grčke, Libanona i Hrvatske prikupile su, odabrale i objavile sve fotografije pripremljene za izložbu uz osnovne biografske podatke o 16 autora iz svih zemalja uključenih u provedbu izložbe te objavile katalog na engleskom jeziku.

U katalogu su objavljene sve fotografije s izložbe čiji autori su i profesionalci i fotoamateri, dočaravajući različita kulturna okruženja u kojima su nastale i različite umjetničke senzibilitete autora. Istovremeno, katalog donosi presjek komentara posjetitelja izložbi, koji dodatno oslikavaju multikulturalni kontekst nastanka same izložbe, naglašavajući tako cilj cijelog projekta - povećanje međukulturne razmjene i suradnje te zalaganja za smanjivanje stereotipa i predrasuda, odnosno razvoj tolerancije.

U Dubrovniku 43 delegacije ALF-a

Nakon Zagreba, izložba *Lica Mediterana* gostovala je u Puli, Rijeci, Petrinji, Omišu, Velikoj Gorici i Delnicama, na koncu gostovala je: u Dubrovniku čime je ostvaren još veći utjecaj na zainteresiranu javnost u Republici Hrvatskoj. U okviru održavanja 30. sjednice Upravnog odbora Zaklade Anna Lindh (ALF) u Dubrovniku, izložba je otvorena uz nazočnost svih 43 delegacije zemalja-članica ALF-a te predsjednika ALF-a g. André Azoulay, izvršnog direktora g. Andreu Claret, kao i predstavnika i predstavnica Tajništva ALF-a iz Aleksandrije.

MEĐUKULTURNI TRENDOVI I VRIJEDNOSTI U EUROMEDITERANSKOJ REGIJI

Zaklada Anna Lindh objavila je u 2010. godini izvještaj istraživanja „Međukulturni trendovi i vrijednosti u euromediterranskoj regiji“.

Izvještaj je rezultat istraživanja o međukulturnim odnosima koje je provedeno u 13 zemalja Europe, južnog i istočnog Mediterana, a pokazuje da ispod duboko ukorijenjenih stereotipa mogu biti mnoga zajednička gledišta, želja za zajedničkim mirnim suživotom, rekli su govornici na javnom predstavljanju Izvještaja, na skupu „Načini dijaloga“ održanom u Bruxellesu 15. rujna 2010. godine, a koji su zajednički organizirali Zaklada Anna Lindh i Zaklada King Baudouin.

Izvještaj Zaklade Anna Lindh podijeljen je u četiri glavna dijela: „Istraživanje javnog mnijenja“ (uključuje i kvantitativne analize Gallupa), „Stručne analize i dobre prakse“ (uključuje i članke stručnjaka), „Tematski fokusi medija“ (uključuje nacionalne studije slučaja stručnjaka za medije) i „Zaključak“ (uključuje i prijedloge za akciju).

Indeks održivosti civilnoga društva

Istraživanje pod nazivom *Indeks održivosti civilnoga društva za središnju i istočnu Europu i Euro-Aziju* dio je višegodišnjeg operativnog djelovanja USAID-ovog Ureda za Europu i Euro-Aziju, a koje se provodi u svrhu procjenjivanja stupnja razvijenosti civilnoga društva u zemljama navedene regije – od Baltika do središnje Azije.

Prikupljeni i obrađeni podaci za svaku zemlju predstavljaju tako značajan izvor informiranja, kako samog USAID-a, tako i svih drugih zainteresiranih dionika: međunarodnih organizacija i donatora, mreža organizacija civilnoga društva, kao i istraživača ili drugih zainteresiranih pojedinaca.

Sedam dimenzija održivosti

Kroz analizu sedam dimenzija važnih za ostvarivanje održivosti civilnoga društva, istraživanje omogućuje naglašavanje prednosti, ali i nedostataka u razvoju civilnoga društva. Istovremeno, indeksacija olakšava usporedbe rezultata s drugim zemljama, kao i unutar iste zemlje u dužem vremenskom razdoblju. Na ovaj način, iako uz određena metodološka ograničenja, Indeks predstavlja značajno oruđe u razumijevanju i praćenju održivosti civilnoga društva.

Suradnja s USAID-om

Sukladno vlastitim ciljevima i dosadašnjoj praksi prema kojoj USAID (Američka agencija za međunarodni razvoj) u provedbi istraživanja Indeks održivosti civilnoga društva teži operativni dio poslova prenijeti na lokalne partnere, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva preuzela je provedbu godišnje procjene razvijenosti civilnoga društva (Indeksa). Indeks se provodi u suradnji s USAID-om i njihovim provedbenim organizacijama, a uz uključenost predstavnika organizacija civilnoga društva i ostalih relevantnih dionika. U protekloj godini tako je dovršen izvještaj o održivosti civilnoga društva u Republici Hrvatskoj u 2009. godini, za potrebe godišnje publikacije u izdanju USAID-a. Publikacija je dostupna i na sljedećoj internetskoj stranici: http://www.usaid.gov/locations/europe_eurasia/dem_gov/ngoindex/index.htm.

RAST INDEKSA

Prema rezultatima istraživanja, ukupna ocjena održivosti civilnoga društva blago je poboljšana u odnosu na prethodnu godinu, nastavljajući trend postupnog, ali stabilnog rasta Indeksa, odnosno kontinuiranog približavanja razvijenijim društvima u Europi. Time se procjena civilnoga društva u Republici Hrvatskoj približava statusu stabilnog, strukturiranog i održivog sustava.

KATEGORIJE ISTRAŽIVANJA

U istraživanju su navedene procjene o razvijenosti prema sljedećim kategorijama/dimenzijama: pravno okruženje; organizacijski kapacitet; financijska održivost; zagovaranje; pružanje usluga; infrastruktura; javni imidž.

Beskućnici i ovisnici

Projekt demokratizacija državnih institucija i zagovaranje ljudskih prava beskućnika i ovisnika u lokalnoj zajednici

Osnovna svrha projekta je smanjenje diskriminacije, smanjenje kršenja ljudskih prava, povećanje poštovanja te poboljšanje socijalnog statusa beskućnika i ovisnika (o drogama i alkoholu).

Djelovanje je usmjereno kroz podršku državnim institucijama edukativnim treninzima i suradnjom te zagovaranjem prava beskućnika i ovisnika u područjima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja, socijalne, zdravstvene i pravne zaštite.

Okrugli stol

Na okruglom stolu "Ljudska prava ovisnika i beskućnika" održanom 17. studenog u Rijeci predstavljani su neki slučajevi diskriminacije ovisnika. Tako se intravenozni korisnici droga često susreću s diskriminacijom od strane zdravstvenog osoblja pa

nije rijetkost da su liječnici i stomatolozi odbili liječiti takvog pacijenta, a mnogi poslodavci daju otkaze radnicima za koje su saznali da su bivši ovisnici. Beskućnici, s druge strane, mnoga svoja prava ne mogu ostvariti, jer zbog činjenice da nemaju stalno prebivalište ne mogu imati osobne dokumente.

Tribina

Smanjenje stigmatizacije i negativnog stava prema ovisnicima, beskućnicima, osobama zaraženim HIV-om ili hepatitisom neobično je važno. Na tribini "Društvo bez stigme" (Rijeka, 1. prosinca) je istaknuto da je stigma nešto što se najteže i najspornije iskorenjuje. U sklopu tribine održana je i predstava forum kazališta u kojoj je prikazan problem s kojim se mnogi ovisnici susreću - predrasuda „Jednom ovisnik - uvijek ovisnik“.

Na tribini je istaknuto da strah od stigme i diskriminacije obeshrabruje stigmatizirane osobe

INICIJATIVA
Valja inicirati izmjene zakona koje će jasnije definirati zdravstveno osiguranje, ali i ostvarivanje prava koje su beskućnici izgubili - prava na prebivalište i osobne dokumente.

REFORME
Projekt je usklađen s Memorandumom o socijalnom uključivanju i nacionalnom politikom antidiskriminacije koji predstavljaju sastavni dio reforme za ulazak u EU.

Stajališta

VESNA KEŠIĆ

U našem medijskom zakonodavstvu nema obvezujućih odredbi o poticanju alternativnih medija.

Neprofitni mediji i kriza mainstreama

Drugečiji mediji, treći mediji, neovisni, aktivistički, taktički, mediji u zajednici, lokalni, alternativni, građanski - svi ti nazivi mogu se svesti pod jedan zajednički nazivnik: neprofitni mediji. Oni nisu, dakako, ništa novo unutar epohe masovnih komunikacija. No, ono što ovaj trenutak čini različitim od dosadašnje paralelne povijesti komercijalnih i neprofitnih/alternativnih medija, je to da se kulminacija decentralizacije i demokratizacije informacijsko-

EU parlament pozvao je države članice da osiguraju radijske i TV frekvencije za lokalne medije.

komunikacijskih kanala događa simultano sa sveprisutnom krizom etabliranih, mainstream tiskanih i elektroničkih medija. Pod udarom krize, ali i zbog razvoja internetske tehnologije, mainstream mediji sve više gube svoju primarnu društvenu ulogu - svestrano informiranje, educiranje i uklju-

Mediji u zajednici trebaju biti neprofitni i nezavisni od političkih i komercijalnih središta moći.

čivanje građana u javni dijalog kako bi mogli informirano sudjelovati u odlučivanju o važnim društvenim i političkim pitanjima. Takvo stanje poozbiljuje odgovornost neprofitnih medija - da budu odgovorni zajednici kojoj su posvećeni.

VIŠE: www.civilnodrustvo.hr

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 8

14. PROSINCA 2010.

PODRŠKA KROZ INFORMIRANJE I IZDAVAŠTVO

DANI UDRUGA 2010.

13. – 15. svibnja 2010.
Zadar

FONDOVI EUROPSKE UNIJE –
ULOGA I DOPRINOS UDRUGA

IV.F.

Savjetovanja, radionice, informiranje i izdavaštvo

Nacionalna je zaklada u 2010. godini nastavila rad na Programu informiranja i izdavaštva kojemu je cilj prikupiti i diseminirati stručna znanja i informacije koji su važni za jačanje sposobnosti i razvoj organizacija civilnoga društva. U okviru toga programa provedene su sljedeće aktivnosti: organizacija javnih savjetovanja, okruglih stolova, uređivanje i izdavanje promidžbenih elektroničkih publikacija, prikupljanje i diseminacija službenih i stručnih informacija putem internetske stranice i elektroničkim biltenom, izgradnja fonda stručne i digitalne knjižnice, te uređivanje sadržaja internetske stranice i portala.

Javna savjetovanja o unaprijeđenju sustava podrške razvoju civilnoga društva

Nacionalna je zaklada tijekom veljače i ožujka 2010. godine u Splitu, Zagrebu, Rijeci i Osijeku provela regionalna savjetovanja s organizacijama civilnoga društva o unaprijeđenju sustava i oblika podrške razvoju civilnoga društva koju pruža kroz svoj Program dodjele financijskih podrška i operativno djelovanje. U istom razdoblju savjetovanje je bilo dostupno i elektroničkim putem.

Prijedloge organizacija civilnoga društva Nacionalna zaklada je razmotrila i nakon rasprave većinu uvažila i uključila među nove uvjete i kriterije u natječajima i pozivima za iskaz interesa koji su raspisani u 2010. godini.

USVOJENI PRIJEDLOZI UNAPRIJEĐENJA NATJEČAJA I POZIVA ZA ISKAZ INTERESA:

- iste prilike za ostvarivanje financijske podrška razvijenijim udrugama i onima koje djeluju većinom volonterski i na lokalnoj razini;
- ujednačenija regionalna dodjela financijske podrške;
- sufinanciranje, predfinanciranje i međufinanciranje projekata koji se financiraju iz fondova i programa Europske Unije;
- internetsko povezivanje organizacija civilnoga društva, stvaranje baza znanja i baza podataka;
- podrška razvoju lokalnih zajednica, volonterstva i međusektorske suradnje;
- dostupnost svih usluga koje nudi Program regionalnog razvoja Nacionalne zaklade i u manjim ruralnim sredinama;
- prilagodljiv obvezni postotak samofinanciranja za udruge korisnice institucionalne podrške Nacionalne zaklade uz mogućnost dodatne izobrazbe o programima samofinanciranja;
- unaprijeđeni standardi za provođenje Programske suradnje u području neprofitnih medija.

Suorganizacija Dana udruga

U IMPACT centru u Zadru od 13. do 15. svibnja održavani su Dani udruga 2010. čiji su organizatori bili Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, Savjet za razvoj civilnog društva, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva te projektni tim TACSO (Tehnička pomoć organizacijama civilnog društva) Hrvatska.

Središnja tema Dana udruga bila je posvećena ulozi i doprinosu udruga u uspješnom povlačenju sredstava iz fondova Europske unije. Udruge su protekle godine iskoristile gotovo sva sredstva koja su bila na raspolaganju iz prepristupnih fondova EU, u ukupnom iznosu preko 9 milijuna eura. Na okruglim stolovima u okviru Dana udruga razgovaralo se o nizu aktualnih tema vezanih uz važnosti fondova EU za podizanje razine socijalne uključenosti, mogućnosti i poticanje razvoja volonterstva kroz fondove EU, važnosti izmjena Zakona o pravu na pristup informacijama za suzbijanje korupcije,

Predstavljani rezultati istraživanja Modeli dobrog upravljanja u organizacijama civilnoga društva na polju demokratizacije i ljudskih prava

Koncept godišnjeg izvješća za 2009. godine polučio je brojne pozitivne ocjene, iskazane od tijela javne vlasti, organizacija civilnoga društva, davatelja financijskih podrška, stoga je Nacionalna zaklada odlučila i u izvješću za 2010. slijediti isti koncept.

održivi razvoj otoka i priobalja uz očuvanje biološke raznolikosti, zaštitu okoliša i održivi razvoj i promicanje ljudskih prava u Hrvatskoj.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva i Udruga za građansko obrazovanje i društveni razvoj – DIM organizirali su predstavljanje rezultata istraživanja pod nazivom „Modeli dobrog upravljanja u organizacijama civilnoga društva na polju demokratizacije i ljudskih prava“, koje je provedeno uz financijsku podršku Nacionalne zaklade. Rezultati istraživanja objavljeni su u studiji pod nazivom „Vrednote u praksi – Upravljanje i aktivizam civilnog društva za demokratizaciju i ljudska prava“.

Studija se sastoji od dvije ključne teme: Pregled upravljačkih praksi organizacija civilnoga društva koje rade na ljudskim pravima i demokratizaciji i organizacija civilnoga društva kao akteri policy procesa, izvaninstitucionalnog obrazovanja i direktne zaštite ljudskih prava.

U okviru druge teme prikazane su studije slučaja pojedinačnih udruga s iznimnim iskustvom i postignućima u zagovaračkim aktivnostima na području zakonodavstva i osvještavanja javnosti te pružanju socijalnih usluga kao što su besplatne pravne pomoći i neformalno obrazovanje.

Hrvatski sabor prihvatio Godišnji izvještaj o radu Nacionalne zaklade za 2009. godinu

Hrvatski je sabor većinom glasova 12. srpnja 2010. prihvatio Godišnji izvještaj o radu Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za 2009. godinu.

Svi su saborski klubovi podržali izvješće ističući da je Nacionalna zaklada napravila iznimno mnogo na poticanju volonterstva i filantropije, te poticanju razvoja organizacija civilnoga društva.

Godišnji izvještaj za 2009. godinu u sadržajnom smislu donio je novine:

1. prvi put je uvedena statistika koja daje usporedni prikaz ukupnog broja stanovnika po županijama s brojem registriranih udruga u odnosu na broj odobrenih podrška Nacionalne zaklade i ukupnih iznosa odobrenih za njihovu provedbu;
2. dat je prikaz najčešćih razloga odbijanja prijave udruga na natječajima Nacionalne zaklade s prikazom aktivnosti koje se poduzimaju kako bi se taj broj smanjio.

Susret donatora i zaklada

Nacionalna je zaklada u suradnji s Uredom British Council-a i Veleposlanstvom Sjedinjenih Američkih Država u Republici Hrvatskoj organizirala 2. konferenciju Foruma zaklada i donatora koja je održana od 30. rujna do 2. listopada 2010. godine u IMPACT – Europskom centru za međusektorsku suradnju u Zadru.

Konferencija je nastavak 1. nacionalne konferencije davatelja financijskih podrška i donatora, održane u Dubrovniku 2008. godine, na kojoj je osnovan neformalni forum zaklada i donatora – *Forum Za Dobro.BIT!*

Predavači na drugoj konferenciji bili su ugledni hrvatski i međunarodni stručnjaci. *Dr. Christopher M. Harris*, međunarodni stručnjak za filantropiju iz Sjedinjenih Američkih Država; *John Bromley* iz Nacionalnog centra za društveni marketing (The National Social Marketing Centre) iz Velike Brita-

nije; *Philip Tulba* iz britanske Zaklade za mlade (The Young Foundation); *prof. dr. sc. Nenad Prelog* profesor na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu te na Sveučilištu u Zadru; *Marina Buza-Vidas*, iz Ureda za udruge Vlade RH.

Na konferenciji je sudjelovalo 60 sudionika, predstavnika zaklada registriranih u Republici Hrvatskoj, predstavnika tijela državne uprave, predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

E-bilten Civilno društvo.eu

Tijekom 2010. godine Nacionalna je zaklada, već četvrtu godinu zaredom, na svojoj internetskoj stranici nastavila s kontinuiranom objavom vijesti o civilnome društvu u Europskoj uniji.

Cilj je toga informiranja priprema organizacija civilnoga društva u Hrvatskoj na buduće okruženje u kojem će i same morati djelovati. Tako je domaća javnost imala prigodu pratiti informacije o djelovanju europskih organizacija civilnoga društva u području ljudskih prava, prava žena, osoba s invaliditetom, LGBTQ osoba, ljudi u potrebi, djece i mladih, okoliša, prava potrošača, zaštite životinja te vijesti iz institucija Europske unije, a vezanih uz civilno društvo.

Sažetci izabranih vijesti o civilnome društvu u Europskoj uniji diseminirani su putem elektroničke pošte na liste primatelja e-pošte Nacionalne zaklade u redovitom dvotjednom kontinuitetu.

Elektroničke novine Civilno društvo

Nacionalna je zaklada je u 2010. godini u cilju pravovremenog informiranja organizacija civilnoga društva i sveukupne javnosti počela izdavati elektroničke novine *Civilno društvo*. Elektroničke novine su djelomičan nastavak izdavanja stručnog časopisa *Civilno društvo* koji je izlazio u razdoblju od 2004. do 2009.

Razlozi za pokretanje elektroničkih novina su dvojaki: časopis u papirantome izdanju je privremeno prestao izlaziti zbog nužnog restrukturiranja proračuna uzrokovanog smanjenjem priljeva sredstava, a nagli razvoj drugih medija u tom vremenu tražili su brže, dostupnije i češće informiranje.

Imajući u vidu potrebe koje u javnosti postoje za informacijama vezanim uz rad civilnog društva u Hrvatskoj, Nacionalna zaklada je odlučila pokrenuti informativnu inačicu e-biltena *Civilno društvo.eu*, kako bi istom vrstom medija ponudila informacije koje se odnosi na civilno društvo u Republici Hrvatskoj.

Novim informacijskim medijem javnost ima prigodu svaka dva tjedna upoznati se aktualnostima vezanim uz građanske inicijative, kampanje, stajališta i intervju, reagiranja, medijske projekte, prikaze projekata, konferencija, javnih događanja u organizaciji udruga.

U 2010. proširen je krug primatelja elektroničke pošte Nacionalne zaklade uključujući u krug primatelja kreatora javnih politika, druge davatelje financijskih podrška, donatore, novinare, organizacije civilnoga društva na lokalnim i regionalnim razinama, tijela lokalne vlasti i *zainteresiranu javnost*.

600 vijesti o civilnome društvu u Europskoj uniji

TEME

Ljudska prava, prava žena, osoba s invaliditetom, LGBTQ osoba, ljudi u potrebi, djece i mladih, okoliša, prava potrošača, zaštite životinja

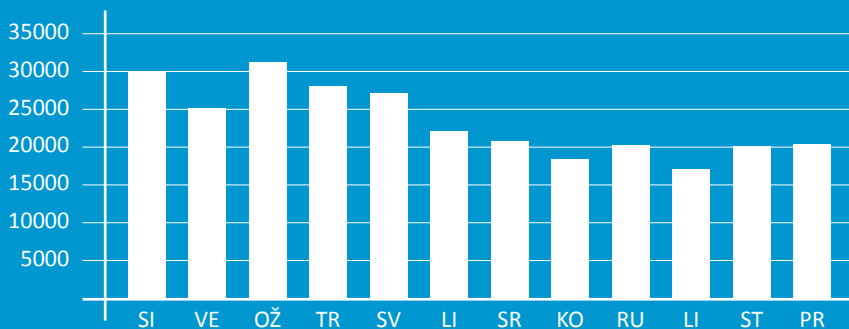
E-POŠTA
2000
primatelja

Posjećenost internetskoj stranici u 2010. godini

Nacionalna je zaklada u 2010. godini zabilježila znatan porast broja posjeta svojoj internetskoj stranici koji u godišnjem prosjeku iznosi porast za 20% posjetitelja više, a to znači da je mjesečno stranica zabilježila prosječno do 25.000 posjetitelja.

Posjećenost internetskim stranicama
Nacionalne zaklade u 2010. godini

Mjesec	Broj jedinstvenih posjetitelja
1 SIJEČANJ	29901
2 VELJAČA	25022
3 OŽUJAK	31189
4 TRAVANJ	27942
5 SVIBANJ	27006
6 LIPANJ	22007
7 SRPANJ	20691
8 KOLOVOZ	18338
9 RUJAN	20106
10 LISTOPAD	17062
11 STUDENI	19974
12 PROSINAC	20258
UKUPNO	279496

Broj jedinstvenih posjetitelja/mjesec 2010. godine

Studenac na Klikunu

Radovi na uređenju su započeli 3. kolovoza, a pristup nadstrešnica i most bili su dovršeni već 16. listopada 2010.

Na prirodnom izvoru vode "Studenac", koji zbog nepristupačnosti i neodržavanja nije bio iskorišten - danas teče čista, bistra i hladna vode.

Izgrađen je potporni zid od prirodnog kamena koji štiti izvor od zarušavanja i slijevanja oborinskih voda u izvoru.

Volonteri

U provedbi ove inicijative sudjelovalo je 50-ak osoba - članova udruge mladih, mještana Požeške Koprivnice i vinogradara koji su volonteri radili na uređenju izvora.

- Prilaz smo nasuli tucanicom, dok smo preko potocića instalirali hrastovi masivni drveni most sa rukohvatima kojim smo osigurali siguran prolaz i pristup izletištu i izvoru. Pokraj

Složni mještani brzo su uredili okoliš prirodnog izvora

izvora izgradili smo nadstrešnicu, pokrili je biber crijepom, a ispod sjenice instalirali hrastovi stol sa dvije klupe, ističe Nada Milosavljević, voditeljica inicijative.

Raj za izletnike

- Osim dolaska po vodu, izletnici, planinari i drugi prolaznici ovdje navraćaju u hladovinu hrastove šume kako bi

se družili i odmarali uz žubor vode, dodaje.

- Zbog izuzetno povoljnih vremenskih prilika i dobrog odaziva mještana i ostalih sudionika, uspjeli smo projekt dovršiti i prije krajnjeg roka, napomije voditeljica inicijative, naglašavajući kako je opravdanost postojanja izvora Studenac došla do izražaja

KORISNO Na izvor po vodu dolaze brojni mještani Požeške Koprivnice, ali i okolnih sela jer im voda nije za piće ili im u ljetnim mjesecima presuše bunari.

FENOMEN Mjerenjem protoka vode u sušnim i kišnim mjesecima ustanovili smo da je, bez obzira na količinu oborinskih voda, protok vode na izvoru uvijek isti - jedna litra u trideset sekundi.

već ove jeseni. Naime, zbog izuzetno kišnog razdoblja, poplavljeni su bunari, pa su brojni mještani dolazili na Studenac po izvorsku vodu.

U drugim medijima

splitki portal

Volonerska inicijativa

Učenička zadruga Bosut (Nijemci)

Nagrade - ni Učenici OŠ „Ivan Kozarac“ okupljeni u zadrugi svojom kreativnošću i poduzetničkim duhom priskrbuju sredstva za pomoć obiteljima učenika slabijeg imovinskog statusa kojih na žalost ima u ovome mjestu koje još trpi sve posljedice i stradanja tijekom Domo-vinskoga rata.

Zadruga djeluje kroz tri grupe u kojima učenici izrađuju razne predmete

Učenici zajednički pomažu obiteljima kolega slabijeg imovinskog statusa

i slike, koje zatim prodaju na sajmovima, kao dio turističkih suvenira na raznim kulturnim i gospodarskim skupovima. Mali zadrugari sav novac ulažu u humanitarne svrhe za potrebite u svojoj lokalnoj zajednici.

Zadruga je osnovana u školskoj godini 2008./2009. i sudjeluje u razvojnim projektima svoje općine.

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 8

14. PROSINCA 2010.

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 9

28. PROSINCA 2010.

Socijalna samoposluga

Čak 400 socijalno-ugroženih obitelji u samoposluzi biraju artikle prikupljene i kupljene zahvaljujući akciji „A di si ti!“, bez ikakve naknade

Desetu, jubilarnu akciju „A di si ti!“ splitska Udruga Most provela je sredinom prosinca. Zahvaljujući njima brojne će socijalno ugrožene obitelji blagdane dočekati dostojanstveno.

Povijest

Akcija „A di si ti“ se tradicionalno održava pred božićne i uskršnje blagdane. Udruga danas broji stotine volontera, a uplate donatora stižu gotovo svakodnevno.

- Do 2009. paketi su se pripremali i dostavljali na adrese obitelji. Prve ih je godine poslano 20, dok ćemo ove godine opskrbiti čak 400 obitelji. Prošle smo godine otvorili prvu socijalnu samoposlugu na području Hrvatske, tako da obitelji sada imaju priliku izabrati u samoposluzi artikle koje žele, bez ikakve naknade, ističe Đordana Barbačić, vo-

diteljica akcije, dodajući kako su korisnici samoposluge teško socijalno ugrožene obitelji i samci s velikim brojem djece.

Odziv

Posebno je zadovoljna odzivom osnovnih i srednjih škola, čiji su učenici sudjelovali u prikupljanju prehrambenih proizvoda.

- Prve godine nije sudjelovala niti jedna škola, dok je ove godine sudjelovalo više od 30. To su pozitivne promjene koje su se dogodile u ovih deset godina otkako akcija traje, dodaje Barbačić. Napominje kako je predigra akciji „A di si ti!“ Buvljak u Marmontovoj ulici, koji se održava početkom prosinca, a na kojem građani po povoljnim cijenama mogu kupiti knjige, CD-e i igračke, te na taj način pomoći opremanje socijalne samoposluge.

Đordana Barbačić je u ime udruge Most preuzela nagradu Oskar humanosti za projekt „A di si ti!“

VIŠE: www.most.hr

TRAGIČNO

Ove smo godine primijetili kako je porastao broj mladih obitelji koje su se opskrbile u socijalnoj samoposluzi. To je velika tragedija.

ADRESA

Socijalna samoposluga nalazi se u Hercegovačkoj 67, u dvorištu iza zgrade Doma za odgoj djece i mladeži na Brdima.

Zarađujemo u turizmu

Počeli su raditi s osmoškolcima, a danas već imaju i ozbiljne programe za poslovnjake

Zlatna Greda d.o.o. prva je eko turistička agencija u Hrvatskoj, a osnovana je 2006.

U vlasništvu je Udruge za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek, pa sredstvima zarađenim iz rada agencije udruga osigurava dio sredstava neophodnih za svoje aktivnosti.

Kroz brojne je eko-turističke programe prilagodene različitim uzrastima i interesima, u ovoj godini prošlo oko 2.000 posjetitelja, većinom osnovnoškolaca s područja Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije, ali i domaćih i stranih turista.

- S osnovnim školama tradicionalno surađujemo od 2001. kada je Zeleni Osijek počeo raditi prve škole u prirodi. Danas nudimo tri različita programa škole u prirodi Eko centra Zlatna Greda, od osnovnih tro-

2.000

posjetitelja tijekom 2010., a u 2011. očekuju povećanje do 30 posto

VIŠE: zlatna-greda.org

Današnju agencijsku djelatnost iznjedrile su škole u prirodi

satnih, do cjelodnevnih programa koji nude različite sadržaje, radionice i obilaske, ističe Jasmin Sadiković, direktor Zlatne Grede d.o.o..

Dodaje kako u ponudi imaju i teambuilding i inventive programe za tvrtke, organizacije i udruge, te brojne individualne i grupne programe prilagođene željama posjetitelja.

- Za strane turiste

UČENJE Edukaciju o biljnom i životinjskom svijetu Srednjeg podunavlja i timske igre u prirodi.

OPUŠTANJE Lagane šetnje i uživanje u prirodnim ljepotama Kopačkog rita, te cjelodnevne ekspedicije u dubinu dunavskih šuma.

uglavnom radimo kombinaciju programa, pa je u sklopu njega uvijek i posjeta Kopačkom ritu. Pripremamo i nove programe, a u sljedećoj bi

godini trebale zaživjeti i višednevne ture po Slavoniji i Baranji. Nudimo i zimski program koji obuhvaća pješačke ture, napominje Sadiković.

Volonerska inicijativa

Volonerski odaziv

Elektroničke novine
Civilno društvo

BR. 9
28. PROSINCA 2010.

JEDNA JE OD GLAVNIH ULOGA ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA DATI PRAVO GLASA ONIM LJUDIMA KOJI SU U VEĆINI ONIM LIŠENI MOGUĆNOSTI DA SLUČAJEVA LIŠENI TI DA UTJEČU NA JAVNE ODLUKE U DESETLJEĆIMA KOJA DOLAZE BILO BI SJAJNO KAD BI SE ČOVJEČANSTVO OCJENJIVALO NE NA TEMELJU USPJEHA ONIH KOJI SU USPJEŠNI I MOĆNI, NEGO NA TEMELJU POSTIGNUĆA I POLOŽAJA ONIH KOJI SU NAJBRANJIVLIJ.

Sretan Božić i uspješnu novu 2011. godinu želi Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva.

V.
FINANCIJSKI
POKAZATELJI
Tablični prikazi

PRIKAZ
ODOBRENIH
PODRŠKI
RAZVRSTANIH
PREMA
ŽUPANIJAMA

88

FINANCIJSKI
IZVJEŠTAJ ZA
2010. GODINU

90

ODOBRENO U
2010. GODINI:
NATJEČAJI,
POZIVI NA
SURADNJU,
NAGRADE

92

VIŠEGODIŠNJE
PODRŠKE,
PARTNERSTVO
I PROGRAMSKA
SURADNJA

110

SUFINANCIRANJE
EUROPSKIH
PROJEKATA

119

Prikaz odobrenih podrški razvrstanih prema županijama

Županija	Ukupan broj odobrenih potpora	Ukupno odobreni iznosi (kn)
Bjelovarsko-bilogorska	4	45.000,00
Brodsko-posavska	5	235.823,00
Dubrovačko-neretvanska	6	538.170,00
Istarska	26	1.399.058,00
Karlovačka	17	735.592,00
Koprivničko-križevačka	4	65.764,00
Krapinsko-zagorska	4	44.650,00
Ličko-senjska	9	113.770,00
Međimurska	7	280.775,10
Osječko-baranjska	23	2.410.840,77
Požeško-slavonska	11	128.755,00
Primorsko-goranska	19	770.264,00
Sisačko-moslavačka	13	242.272,00
Splitsko-dalmatinska	22	1.516.956,99
Varaždinska	3	254.000,00
Virovitičko-podravska	8	165.658,00
Vukovarsko-srijemska	14	997.880,98
Zadarska	10	232.995,30
Zagrebačka	8	266.888,00
Šibensko-kninska	16	647.228,76
Grad Zagreb	82	9.750.390,21

Godišnje financijsko izvješće Nacionalne zaklade

za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2010. godine

UKUPNI PRIHODI	42.181.745,44
Prihodi od igara na sreću po Uredbi iz 2010. godine (siječanj-studenj)	33.120.942,17
Prihod od igara na sreću – uplata za prosinac 2009. godine	7.189.948,73
Poslovna suradnja – uplate međunarodnih institucija i vlada (ALF, MSI, SAD)	177.713,17
Prihodi od djelatnosti	600,00
Ostali prihodi (povrat sredstava zbog neizvršavanja ugovornih obveza)	421.942,56
Prihodi od tečajnih razlika	64.436,77
Prihodi od upravljanja zakladnom imovinom	1.206.162,04
RASHODI	42.181.745,44
1. IZDACI POSLOVANJA	3.852.959,73
1.1. Izdaci za zaposlene (14 zaposlenika)*	2.644.670,97
Plaće za redovan rad neto	1.355.192,80
Poseban porez iz neto plaće	39.754,22
Doprinosi za zdravstveno, MIO I i II, porezi, prirezi	1.136.756,17
Doprinos za zapošljavanje	36.641,46
Naknada za prijevoz na posao i s posla	49.020,00
Premija osiguranja zaposlenika	1.993,46
Ostale naknade zaposlenicima	25.312,86
1.2. Ostali izdaci poslovanja	1.152.575,83
Službena putovanja	121.039,24
Stručno usavršavanje zaposlenika	29.824,83
Stručna literatura i priručnici	12.083,55
Utošeni materijal (uredski, za tekuće održavanje i dr.)	62.454,58
Potrošena energija	38.641,13
Komunalne usluge	33.034,17
Izdaci za sitni inventar	47.712,39
Prijevozne usluge	27.523,57
Usluge telefona, poštarina	143.993,34
Usluge tekućeg održavanja postrojenja i opreme	213.977,42
Prigodno uređenje prostora	12.591,38
Zakupnine poslovnog prostora	50.257,32
Naknada štete zakupodavcu	26.134,88
Grafičke usluge	20.592,80
Usluge promidžbe i informiranja	5.265,22
Usluge studentskog servisa i sl.	24.316,63
Intelektualne i osobne usluge i (odvjetničke, revizorske i druge usluge)	105.896,96
IT podrška i ostale računalne usluge	31.216,16
Članarine u udruženjima	400,00
Premije osiguranja imovine	19.605,58
Bankarske i usluge platnog prometa	6.499,79
Reprezentacija	1.749,00
Amortizacija	115.900,43
Negativne tečajne razlike i zatezne kamate iz poslovnih odnosa	1.865,46
1.3. Izdaci za stručna tijela i Upravni odbor	55.712,93
Troškovi dolaska na sjednice i ostali izdaci za rad Upravnog odbora	5.660,52
Naknade troškova članovima stručnih procjenjivačkih tijela	50.052,41

2. PROGRAMI I TRANSFERI	29.691.431,73
2.1. Program financijskih potpora (natječaji)	20.658.579,65
Podrške demokratizaciji i razvoju civilnoga društva	4.752.019,73
Institucionalne potpore stabilizaciji i/ili razvoju udruga – 2007., 08. i 09.	15.717.143,75
Nagrada za razvoj volonterstva – Osnovne i srednje škole (novčani dio nagrade)	100.000,00
Troškovi dodjele nagrada za volonterstvo i sudioničku demokraciju (plakete, putni troškovi, najam dvorane)	39.550,16
Vrednovanje financiranih projekata/institucionalnih potpora	49.866,01
2.2. Program suradnje (pozivi za iskaz interesa)	1.939.444,88
Neprofitni medijski projekti	981.740,97
Istraživanja	291.610,00
"Znanje bez granica" - sufinanciranje prijenosa znanja i iskustava (RH - međunarodna razina)	139.414,00
"Suradnjom do razvoja"- međunarodna razvojna pomoć	502.612,40
Vrednovanje odobrenih projekata suradnje	24.067,51
2.3. Program partnerstva	5.804.434,42
Provedba Decentraliziranog modela financiranja: 4 regionalne zaklade	1.090.000,00
Program usavršavanja zaposlenika 4 regionalne zaklade i IT podrška	129.326,59
Financiranje građanskih inicijativa po Decentraliziranom modelu	1.785.107,83
Program regionalnog razvoja: sporazumi o pružanju usluga 5 regionalnih mreža	2.800.000,00
2.4. Programska i razvojna suradnja	1.288.972,78
Programska suradnja u području neprofitnih medija	774.224,00
Uvođenje sustava kvalitete djelovanja u rad udruga – SOKNO, 2. faza	88.206,40
Referalni i specijalizirani centar za društvena istraživanja-Kuća ljudskih prava	100.000,00
Stipendiranje predstavnika udruga za sudjelovanje u Akademiji za politički razvoj	36.000,00
Sufinanciranje europskih projekata – Program "Europa za građane"	270.214,52
Sufinanciranje europskih projekata – "Suradnja na Euro-Mediteranu"	20.327,86
3. OPERATIVNO DJELOVANJE ZAKLADE	1.560.126,24
3.1. Međusektorska, međunarodna suradnja i EU	971.907,15
IMPACT – Europski centar za međusektorsku suradnju u Zadru	406.165,59
Poslovna suradnja s ECAS-om: IMPACT ured	293.679,47
Hrvatska mreža za suradnju na Euro-Mediteranu*	133.812,42
Sudjelovanje na međunarodnim skupovima	109.071,64
Članarine	29.178,03
3.2. Izobrazba, informiranje, promidžba i izdavaštvo	222.191,58
Časopis "Civilno društvo" (tiskano i e-novine)	68.571,40
E-bilten "Civilnodruštvo.eu"	40.590,00
Usluge prijevoda, prijepisa, lektoriranja	15.429,12
Promidžba, priprema izrade multimedijalne platforme	30.053,90
Letci, brošure, knjige, godišnji izvještaj	65.677,16
Izobrazba predstavnika JLS o primjeni Kodeksa pozitivne prakse	1.870,00
3.3. Programi podrške umrežavanju i razvoju civilnoga društva	366.027,51
Suorganizacija Dana udruga 2010.	66.267,49
Regionalna mreža donatora JIE i Forum zaklada i donatora*	94.417,67
Istraživanja: Procjena stanja razvoja OCD u RH i Vrednote u praksi	205.342,35
4. ZAKLADNA FINACIJSKA IMOVINA	7.077.227,74
4.1. Sustavna podrška razvoju civilnoga društva	5.901.687,32
Program "Europa plus" (predfinanciranje i međufinanciranje europskih projekata)	2.000.000,00
Program razvoja društvenog poduzetništva "Za Dobro.BIT!"	2.000.000,00
Program inovativnih modela financiranja djelovanja za opće dobro	1.901.687,32
4.2. Program samofinanciranja i održivosti aktivnosti Zaklade	1.175.540,42
Provedba Programa samofinanciranja aktivnosti Zaklade	1.033.336,83
Unapređenje poslovanja i održivosti aktivnosti Zaklade (licence, certifikati, ISO)	142.203,59

* Sufinancirano od Zaklade Anna Lindh (ALF), MSI (USAID) i Veleposlanstva SAD-a u Zagrebu

Pregled odobrenih financijskih potpora za projekte demokratizacije i razvoja civilnoga društva u 2010. godini

Demokratizacija
i razvoj civilnoga
društva

A: AKTIVNO SUDJELOVANJE U DRUŠTVENIM PROCESIMA

Partnerske organizacije	Sjedište	Naziv zajedničkog projekta	Voditelji /voditeljice projekta	Odobreni iznos(kn)
1. Udruga "Zelena Istra"	Pula	Zajedničkim zagovaranjem do održivog lokalnog prostornog razvoja	Dušica Radojčić	72.180,00
Pravo na grad	Zagreb		Tomislav Domes	71.960,00
Art radionica Lazareti	Dubrovnik		Đuro Capor	70.000,00
Ekološka udruga "Krka"	Knin		Inga Kukulj	35.660,00
Udruga Filmaktiv	Rijeka		Marin Lukanović	31.860,00
Ukupno:				281.660,00
2. Društvo za oblikovanje održivog razvoja	Zagreb	Javno zagovaranje i praćenje politika vezanih za obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost u RH	Maja Božičević Vrhovčak	66.300,00
Eko-Liburnia, Udruga za razvitak eko-turizma, ekološke poljoprivrede i zaštite okoliša	Rijeka		Ranko Tadić	50.200,00
Udruga za promicanje ekološke proizvodnje hrane i zaštite okoliša "Eko-Zadar"	Zadar		Atana Grbić Martinović	57.600,00
Društvo za promicanje kulture življenja "Zvono uz Kupu"	Karlovac		Marina Cvetković Žafa	52.060,00
Press centar za okoliš Hrvatske	Osijek		Kruno Kartus	49.400,00
Ukupno:				275.560,00
3. ZUM – Udruga za poticanje zapošljavanja i stručno usavršavanje mladih ljudi	Pula	Demokracija za 5!	Ana Žužić	129.300,00
Domaći - Udruga za kreativni razvoj	Karlovac		Denis Mikšić	19.000,00
Klub mladih Bršadin	Bršadin		Slađana Jelić	13.600,00
Centar za neformalnu edukaciju mladih - Kreatori ne konzumatori	Osijek		Nemanja Spasenovski	57.900,00
Nezavisna udruga mladih	Lepoglava		Marina Marković	44.000,00
Ukupno:				263.800,00

4.	Hrvatska udruga za promicanje prava pacijenata	Split	Savjetovanje korisnika zdravstvenih usluga	Đula Rušinić Sunara	126.940,00
	Centar za edukaciju i informiranje potrošača	Bilje		Tanja Popović	50.260,00
	Udruga za zaštitu prava potrošača "Zadarski potrošač"	Zadar		Zoran Knežević	30.000,00
	Udruga za zaštitu prava potrošača "Varaždinski potrošač"	Varaždin		Monika Dominko	30.000,00
	Hrvatska udruga za zaštitu potrošača	Zagreb		Tomislav Lončar	26.000,00
Ukupno:					263.200,00
5.	Hrvatski institut za lokalnu samoupravu	Osijek	Građansko sudjelovanje u ruralnom razvoju	Irena Gluhak	146.320,00
	Europski dom Slavonski Brod	Slavonski Brod		Božica Sedlič	33.894,00
	Europski dom Vukovar	Vukovar		Nevenka Gvero	32.696,00
	Agencija lokalne demokracije	Sisak		Paula Raužan	33.892,00
	S.O.S. telefon - Poziv u pomoć	Virovitica		Jelena Kolesarić	33.658,00
Ukupno:					280.460,00
Ukupan broj odobrenih zajedničkih projekata					5
Ukupan broj podržanih udruga					25
Ukupno odobrena sredstva					1.364.680,00

C: ULAGANJE U LOKALNO DJELOVANJE

	Naziv organizacije	Sjedište	Naziv zajedničkog projekta	Voditelji /voditeljice projekta	Odobreni iznos(kn)
1.	Centar za zdravo odrastanje Idem i ja	Mali Lošinj	Štitimo suhozid - glas zajednice protiv degradacije okoliša	Bojana Genov	55.200,00 kn
2.	Gradska radionica	Pula	Banka vremena	Danijel Poropat	50.380,00 kn
3.	Društvo za kulturu i suživot s prirodom - Kneja	Čakovec	Održivost u praksi - permakultura rješenja za lokalnu zajednicu	Igor Lesar	54.200,00 kn
4.	Udruga za civilno društvo i kvalitetu življenja SRMA	Sinj	Volontiranje u Cetinskoj krajini	Snježanka Jadrijević	51.000,00 kn
5.	Udruga Suncokret Pula	Pula	Volonterski centar Istarske županije (VCIŽ)	Suzana Fraberger	42.250,00 kn
6.	Udruga za terapijsko jahanje "Pegaz" Rijeka	Rijeka	Vrtić u prirodi	Mirjana Stojnović	48.100,00 kn
7.	Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj "Sunce"	Split	Znanje za pravovremeno sudjelovanje	Patricija Granić	43.700,00 kn
8.	Portal alfa, udruga za kreativni razvoj	Belišće	Stop nasilju među djecom	Aleksandra Todorović	30.342,66 kn
9.	Novi svijet, gradska udruga za brigu o djeci i mladeži	Sisak	Zlostavljanje djece u obitelji - prepoznajte i pravilno postupite	Gabrijela Kramarić Eid	47.500,00 kn
10.	ANST 1700	Split	I mi smo dio zajednice	Nikša Džanko	54.800,00 kn
Ukupan broj odobrenih potpora					10
Ukupno odobrena sredstva					477.472,66 kn

ODOBRENO U 2010. GODINI: NATJEČAJI

Pregled odobrenih institucionalnih potpora u 2010. godini

“A” KATEGORIJA DO KN 60.000,00

	Naziv organizacije	Sjedište	Odgovorna osoba	Odobreni iznos (kn)
1	Pravo na grad	Zagreb	Tomislav Domes	57.000,00
2	Društvo za promicanje kulture življenja "Zvono uz Kupu"	Rečica	Jasmina Cvetković	57.000,00
3	Ekološka udruga "Krka" Knin	Knin	Ante Burnać	56.800,00
4	Pragma	Zagreb	Nedjeljko Marković	56.900,00
5	Hrvatska udruga za promicanje prava pacijenata	Split	Đula Rušinić-Sunara	55.000,00
6	Udruga Sokolarski centar	Šibenik	Alemka Škugor	56.876,00
7	Centar za neohumanističke studije - CNS	Karlovac	Romana Leko	57.000,00
8	Udruga za promicanje ekološke proizvodnje hrane i zaštite okoliša "EKO - ZADAR"	Zadar	Atana Grbić-Martinović	54.000,00
9	Lezbijska grupa Kontra	Zagreb	Sanja Juras	57.000,00
10	Hrvatska mreža za ruralni razvoj - HMRR	Zagreb	Višnja Jelić Muck	46.000,00
Ukupan broj odobrenih potpora				10
Ukupan iznos institucionalnih potpora				553.576,00 kn

“B” KATEGORIJA DO KN 170.000,00

	Naziv organizacije	Sjedište	Odgovorna osoba	Odobreni iznos (kn)
1	Transparency International Hrvatska	Zagreb	Nikola Kristić	157.000,00
2	Udruga ZvoniMir	Knin	Zvezdana Bajić-Zeljak	120.500,00
3	Centar za građanske inicijative Poreč	Poreč	Silvia Žufić Dujmović	116.600,00
4	Udruga za promicanje kultura "Kulturtreger"	Zagreb	Vanja Bjelić Pavlović	141.300,00
5	Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć Vukovar	Vukovar	Ankica Mikić	132.000,00
6	Labin Art Express XXI	Labin	Dean Zahtila	145.550,00
7	Udruga Zora	Čakovec	Marina Kolar	142.400,00
8	Agencija lokalne demokracije	Osijek	Miljenko Turniški	147.500,00
9	Savez udruga "Operacija grad"	Zagreb	Miljenka Buljević	142.700,00
10	Udruga Plavi telefon	Zagreb	Miroslav Vučenović	119.481,24
Ukupan broj odobrenih potpora				10
Ukupan iznos institucionalnih potpora				1.365.031,24 kn

"C" KATEGORIJA DO KN 380.000,00

	Naziv organizacije	Sjedište	Odgovorna osoba	Odobreni iznos (kn)
1	Udruga za kreativni razvoj "Slap"	Osijek	Sonja Vuković	296.500,00
2	Ženska soba - Centar za seksualna prava	Zagreb	Maja Mamula	300.400,00
3	Centar za ženske studije	Zagreb	Radojka Borić	342.000,00
4	Mreža mladih Hrvatske - MMH	Zagreb	Emina Bužinkić	342.000,00
5	Roditelji u Akciji - RODA	Zagreb	Ivana Zanze	292.217,50
6	Volonterski centar Zagreb	Zagreb	Jela Tomanjik	280.300,00
7	Centar za žene žrtve rata - ROSA	Zagreb	Nela Pamuković	299.200,00
8	Savez izviđača Hrvatske	Zagreb	Jasmin Čelić	296.890,00
9	Deša - Dubrovnik, humanitarna i mirotvorna organizacija	Dubrovnik	Jany Hansal	342.000,00
10	Vukovarski institut za mirovna istraživanja i obrazovanje	Vukovar	Gordana Bujišić	296.420,00

Ukupan broj odobrenih potpora 10

Ukupan iznos institucionalnih potpora 3.087.927,50 kn

SVEUKUPAN BROJ ODOBRENIH POTPORA

30

SVEUKUPAN IZNOS INSTITUCIONALNIH POTPORA A+B+C

5.006.534,74 kn

ODOBRENO U 2010. GODINI: GRAĐANSKE INICIJATIVE

Decentralizacija

Pregled odobrenih građanskih inicijativa prema Decentraliziranome modelu u partnerstvu s regionalnim zakladama

Regionalna zaklada za lokalni razvoj "ZAMAH", Zagreb

	Naziv organizacije	Sjedište	Naziv građanske inicijative	Voditelj/ica inicijative	Odobreni iznos
1.	Projekt građanskih prava-Sisak	Sisak	Povratak u kapi vode	Aleksandra Kojić	15.000,00
2.	Pravo na grad	Zagreb	Ne damo Varšavsku	Tomislav Domes	15.000,00
3.	Udruga Hrvatskih banitelja domovinskog rata "90-92 Graboštani"	Hrvatska Kostajnica	Branitelji obnavljaju središte sela	Matija Grgić	14.988,00
4.	Udruga MRAZ	Zabok	Mladi na zadatku	Ivan Zadro Ferdelja	14.650,00
5.	Dječiji vrtić Karlovac	Karlovac	Za radost i osmjeh, igralište bolje, uz malo volje	Vladimir Štranjger	15.000,00
6.	Ozaljska udruga za kulturnu aktivnost "Kulturna epidemija"	Ozalj	Ljetna radionica	Stjepan Peretin	6.432,00
7.	Klub žena Dvor	Dvor	Djeca čuvari općine	Đurđica Borčić	15.000,00
8.	Društvo za kulturu i suživot s prirodom KNEJA	Čakovec	Početak- pošumljavanje djela Knejinog edukativnog centra	Igor Lesar	15.000,00
9.	Udruga umirovljenika Međimurske županije	Čakovec	Korisni zajednici i u trećoj životnoj dobi	Đurđa Posedi	8.796,00
10.	Krila terapijsko jahanje za osobe s invaliditetom	Zagreb	Obnova okoliša i jahališta udruge Krila	Saša Tuksar	15.000,00
11.	Osnovna škola Barilović	Barilović	Tiskanje taktilne slikovnice za slijepu i slabovidnu djecu Vjeverica Marta i žir Bocko učenice 3.r. OŠ	Branka Dojčinović	15.000,00
12.	Udruga za razvoj i bolji život Roma	Sisak	Uređenje romskog naselja Capraške poljane	Ranko Nikolić	14.920,00
13.	Društvo naša djeca "Donja Stubica"	Donja Stubica	Pustodolsko mjesto za dječju igru	Renata Dolenc	15.000,00
14.	Udruženje Roma Bajaša Sisačko-moslavačke županije	Sisak	Romski vrtić u Sisku	Slobodan Nikolić	14.772,00
15.	Udruga mladih Žakanje	Žakanje	Skupimo mlade-pokrenimo svijet	Krunoslav Ferko	15.000,00
16.	KUD Slavko Kolar	Palešnik	Malo igralište za veliki osmjeh	Mirjana Čuk	15.000,00
17.	Slobodna škola- društvo za promicanje demokratskog obrazovanja	Karlovac	Mostovi suradnje	Dragana Bolješić-Knežević	14.340,00
18.	Vrbovečka udruga mladih- VUM	Vrbovec	Božična akcija ponovne upotrebe-reUSE	Matija Fukat	6.300,00
19.	Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom	Čakovec	Kam se koje smeće meće	Jasenka Šalomon	15.000,00

20.	Udruga SreganeeT-udruga za potporu, poticanje i razvoj mladih	Bjelovar	Sreganee-T Powerful Generation	Marijana Vuk	15.000,00
21.	Gradska četvrt Petrinja IV- Češko selo	Petrinja	Kiše jesenje	Miroslav Petrak	11.200,00
22.	Udruga Zagreb Pride	Zagreb	Glasovi ponosa – 10. godina LGBTIQ aktivizma u Zagrebu	Karla Horvat Crnogaj	15.000,00
23.	Gradska četvrt Rakovac	Karlovac	Rakovac – turbina promjena	Jelena Laić	15.000,00
24.	Mjesni odbor Rude	Samobor	Zajedno do cilja	Josip Lebegner	14.996,00
25.	Društvo za promicanje kulture življenja „Zvono uz Kupu“	Karlovac	Zaštita Centra za mlade Zamršje od poplavlivanja	Nikolina Ivinac	14.600,00
26.	Udruga za terapijsko i rekreacijsko jahanje Kas Sisak	Sisak	Uređenje boksova za smještaj konja	Anita Trstenjak	15.000,00
27.	Zelena mreža aktivističkih grupa	Dubranec	Uređenje multimedijalne knjižnice u selu Vukomerić	Sunčana Pešak	11.500,00
28.	Lovačko društvo „Sokol“ iz Petrovine	Jastrebarsko	Smeće šume neće, a voda sve pokreće	Željko Šošarić	15.000,00
29.	Osnovna škola Velika Pisanica	Velika Pisanica	Klinika za otpad	Ivana Gregorić	15.000,00
30.	Mjesni odbor Rečica	Rečica	Oživimo našu Luku!	Ana Banić	15.000,00
31.	Suncokret-Centar za razvoj zajednice	Gvozd	Zajedno do volonterskog centra	Maja Turniški	15.000,00
32.	Udruga Budi zelen	Zagreb	Zbogom plastičnim vrećicama u Dubravi	Tatjana Lisac	14.980,00
33.	OŠ Dragojle Jarnević	Karlovac	Budimo prijatelji životinja	Branka Bijelić	11.000,00
34.	Ženska akcijska grupa Ruža	Glina	Info panoi	Gordana Bogović	15.000,00
35.	Glazbeni centar 'Papandopuline'	Zagreb	Od djece djeci – darujmo pjesmu i osmijeh	Iva Rem	15.000,00
36.	Centar za žene Adela	Sisak	Izrada letaka s uputama o napuštanju nasilnog partnera.	Lahorka Zec	15.000,00
37.	Klub Kostelska pištola	Pregrada	Uređenje igrališta u Kostelu	Karolina Novak	15.000,00
38.	Osnovna škola „Slava Raškaj“ Ozalj	Ozalj	Uređenje školskog prostora za bolje uvjete održavanja nastave, radionica za djecu, mlade i osobe s invaliditetom	Suzana Škrak	15.000,00
39.	Ženska akcija Saborsko "ŽAS"	Saborsko	Naš mali raj!	Ana Conjar	15.000,00
40.	Narodna knjižnica i čitaonica Majur	Majur	Gostovanje kazališne predstave	Suzana Tumurad	15.000,00

Ukupan broj odobreni potpora	40
Ukupno odobrena sredstva	563.474,00

Pregled odobrenih građanskih inicijativa prema Decentraliziranome modelu u partnerstvu s regionalnim zakladama

Zaklada "Kajo Dadić", Split

	Naziv organizacije	Sjedište
1	Udruga DRVO mladih Bonsai	Dubrovnik
2	Udruga za promoviranje humanosti i urbane kulture – HUK	Knin
3	Udruga za zaštitu prirode i okoliša - ARGONAUTA	Murter
4	Splitski skautski zbor	Split
5	Eko – Zadar	Zadar
6	Mjesni odbor mjesta Tisno	Tisno, Murter
7	Osnovna škola Stjepana Radića Bibinje	Bibinje
8	Ekološka udruga "Krka"	Knin
9	Mjesni odbor Kruševo	Kruševo
10	Eko-omblići	Mokošica, Dubrovnik
11	Šibenski građanski forum	Šibenik
12	Kulturno-ekološka udruga "Kostela"	Zmijavci, Imotski
13	Udruga hrvatskih branitelja oboljelih od posttraumatskog stresnog poremećaja	Zadar
14	Udruga za pomoć osobama sa mentalnom retardacijom "Kamenčići"	Šibenik
15	Udruga invalida "Sv. Bartolomej"	Knin
16	Udruga za zaštitu okoliša „Hippocampus“	Biograd N/M
17	Udruga „Hrapoćuša“	Dol, Postira
18	Udruga Gluhoslijepih osoba Grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije	Split
19	Udruga za sport, ekologiju, kulturu i razvoj civilnog društva Tvornica ideja Split	Split
20	Udruga Mladih Ista	Ist
21	Udruga "Rusmarin"	Stomorska
22	Udruga "Pravna pomoć"	Drniš
23	Osnovna škola Sv. Filip i Jakov	Sv. Filip i Jakov
24	Udruga mladih "Mladi u EU"	Šibenik
25	Osnovna škola Stjepana Radića Metković	Metković
26	Udruga roditelja djece i odraslih s poremećajem iz autističnog spektra udruga "Pogledaj me"	Split
27	Osnovna škola Srinjine	Srinjine
28	Udruga Lavurat za poja	Podšpilje, Vis
29	Ekološka udruga Čuvita	Grohote
30	KUD Kralj Zvonimir Knin	Knin

Ukupan broj odobrenih potpora

Ukupno odobrenih sredstava

Naziv inicijative	Voditeljica/Voditelj inicijative	Odobreni iznos (Kn)
Naranča	Antonio Bratoš	8.560,00
Za grad mladih u kojem odlučuju mladi	Mihailo Kragulj	7.000,00
Zajedno oživljavamo priču antičkog grada Colentuma	Snježana Fernežir	15.000,00
Marjan EKO NORD	Boris Bulović	13.700,00
Zeleni čarobnjaci	Atana Grbić -Martinović	15.000,00
Tišnjanske stare gusterne	Kristijan Jareb	12.000,00
Rascvitano Bibinje	Iva Zidar	11.650,00
Eko beba	Inga Kukolj	11.498,00
Uređivanje okoliša oko igrališta	Verica Jurjević	11.750,00
Neka zapuštena mokoška „Šumica“ bude omiljena šetnica	Jadranka Šimunović	13.970,00
Pećina sv. Ante	Veljko Paklar	15.000,00
Samoniklo jestivo bilje Imotske krajine	Mario Šuto	10.450,00
Stop samoubojstvima	Marina Raspović	12.595,30
Podrškom građana lakše do cilja	Martina Kulušić	13.780,00
Uređenje parka kod poludnevnog boravka za tjelesno i/ili mentalno oštećenu djecu i mladež	Jelica Šimunović	14.400,00
Čisto more	Željko Domitrović	14.400,00
Igralište za najmlađe	Jerko Gospodnetić Kralj	14.650,00
I mi smo tu	Vedrana Popović	9.156,00
Recreativo	Boris Bulović	11.760,00
Uređenje boćališta	Dragan Komać	11.000,00
Obnova stare fontane s parkom	Zvezdana Jelinčić	10.520,13
Stop –divljim odlagalištima otpada na planini Promini	Marija Vukušić	10.600,00
Uredimo školski vrt	Danijela Deković	15.000,00
Očuvajmo igrališta	Martin Mrša	13.700,00
Narona	Ivana Čarapina	14.500,00
Odrastimo i živimo zajedno	Indira Asanović	12.000,00
Knjigom na knjigu (čitanjem upoznajemo svijet)	Tea Radić	13.300,00
Izrada otvorenog boćališta	Joško Repanić	15.000,00
Boje maslina i lavande	Edo Bezić	6.000,00
Bina na krovu Knina	Tvrtko Kaić	15.000,00

Pregled odobrenih građanskih inicijativa prema Decentraliziranome modelu u partnerstvu s regionalnim zakladama

Zaklada za poticanje partnerstva i razvoj civilnog društva, Pula

	Naziv organizacije	Sjedište
1	Ruta - grupa za kvalitetniji život na otoku Cresu	Cres
2	DV Radost, Crikvenica	Crikvenica
3	Udruga umirovljenika i starijih osoba Kastav	Kastav
4	Lokalna akcijska grupa, LAG Gorski kotar	Skrad
5	Centar za održivi razvoj "Gerbin"	Rijeka
6	Udruga za terapijsko jahanje "Pegaz"	Rijeka
7	Mjesni odbor Zalužnica	Vrhovine
8	Narodna knjižnica SS Kranjčević	Vrhovine
9	OŠ Karlobag	Karlobag
10	Mjesni odbor Gornje Vrhovine	Vrhovine
11	Mjesni odbor Pazin	Pazin
12	Gradska udruga umirovljenika Pazin	Pazin
13	Miramida cetnar -regionalne razmjene mirovnih iskustava	Grožnjan
14	Roverija - polet	Svetvinčenat
15	Udruga Labin - Zdravi grad	Labin
16	Centar za zdravo odrastanje IDEM i JA	Mali Lošinj
17	Udruga Suncokret Pula	Pula
18	Eko udruga Borsa, Kastav	Kastav
19	Udruga Jezero, Malinska	Malinska
20	Mjesni odbor Čovići, Otočac	Ličko Lešće
21	Udruga ZiiD, Buje	Buje
22	Kumpanija Kosirići Tinjan, Tinjan	Tinjan
23	Hrvatski centar za autohtone vrste riba i rakova krških voda, Otočac	Otočac
24	Udruga Zelena Istra	Pula
25	Udruga za ekologiju i unaprijeđenje kvalitete življenja AADI, Pula	Pula
26	Mjesni odbor Bokordići, Svetvinčenat	Svetvinčenat
27	Društvo "Novaki 1341", Cerovlje	Cerovlje
28	KUD "Kraljica Katarina", Donji Lapac	Donji Lapac
29	Mjesni odbor Klanac, Gospić	Gospić
30	Društvo "Naša djeca" Opatija, Opatija	Opatija

Ukupan broj odobrenih potpora

Ukupno odobrena sredstva

Naziv građanske inicijative	Voditelj/Voditeljica inicijative	Odobreni iznos (Kn)
Vunodlak Odluk	Vesna Jakić	10.840,00
Veselo i sigurno - dvorište iz naših snova	Sandra Erceg	14.999,00
Oprema prostora za rad Kluba Brnčići	Miodrag Blagojević	14.800,00
Uređenje starog kupališta na rjeci Dobri	Petar Mamula	15.000,00
Kako čitati "Gerbin" - put grabovice	Marijana Dlačić	15.000,00
Uređenje jezera u slivu Draškog potoka kao pedagoškog sadržaja za djecu s teškoćama u razvoju	Mirjana Stojanović	15.000,00
Uređenje vodotoka "Krajinovac"	Stojan Ivančević	14.000,00
Neka se dječji smijeh u Vrhovinama ponovno čuje	Miroslav Mašić	14.800,00
Čišćenje stare šterne	Mladen Kukin	15.000,00
Uređenje prostora kao preduvjet unapređenja rada mjesnog odbora Gornje Vrhovine	Veljko Vukmirović	14.900,00
Sretna Dršćevka	Martin Čotar	15.000,00
Centar svita	Davor Komar	15.000,00
Da izgradimo igraonicu u Grožnjanu	Ana Bitoljanu	13.300,00
Roveriji za sutra	Iva Živolić	14.800,00
Idemo na ljuljačke	Manuela Licul Martinčić	14.000,00
Za zajednicu koja brine - Glasni tjedan	Ljiljana Živković	15.000,00
Obilježavanje Međunarodnog dana volontera	Suzana Fabreger	9.520,00
Plavo zeleni eko prsten	Renata Prpić	15.000,00
Osigurajmo dom sovama	Andrej Radalj	11.100,00
Antistress inicijativa - izgradnja bočališta Glavičica	Irena Banić	15.000,00
Slatkovodni svijet u Bujama	Mate Lešina	6.000,00
POSTA	Marina Jakus	14.970,00
Za zdravije sutra - čistim korakom uz Gacku!	Denis Lončar	11.070,00
Urbani vrt Rojc	Iva Rukavina	9.080,00
Oživimo lučicu "Delfin"	Sanda Letonja-Marjanović	15.000,00
Putevima starine	Dino Buršić	15.000,00
Uredimo našu plažu	Kamenko Opatić	15.000,00
Uređenje okoliša kulturnog doma	Miro Tomić	14.000,00
Uređenje parka i staza oko Društvenog doma u Klancu	Perica Baričević	15.000,00
Za veseli osmijeh kod doktora	Maja Bećar	15.000,00

ODOBRENO U 2010. GODINI: GRAĐANSKE INICIJATIVE

Pregled odobrenih građanskih inicijativa prema Decentraliziranome modelu u partnerstvu s regionalnim zakladama

Zaklada za razvoj lokalne zajednice "Slagalice", Osijek

	Naziv organizacije	Sjedište
1	Klub mladih Bršadin	Bršadin
2	Glazbeni program "Osječka škola"	Osijek
3	Udruga mladih "Mali most"	Pakrac
4	Borovska udruga mladih	Borovo
5	Udruga "Zeleni Osijek"	Osijek
6	Udruga mladih "Oppidum"	Pleternica
7	OŠ "Dobriša Cesarić"	Požega
8	SS Stjepan Ivišić	Orahovica
9	OŠ "Kneževi Vinogradi"	Kneževi Vinogradi
10	DND Slatina	Slatina
11	Udruga građana "Migra"	Donji Miholjac
12	Povijesno društvo Pakrac - Lipik	Pakrac
13	Omladinski klub Roma grada Slavonskog Broda	Slavonski Brod
14	Pro vita 4+	Slatina
15	Samostalna narodna knjižnica i čitaonica	Pakrac
16	MO Lipik	Lipik
17	Dječji vrtić Vukovar 1	Vukovar, Borovo naselje
18	Društvo Naša djeca Vukovar	Vukovar
19	Vukovarski institut za mirovna istraživanja i obrazovanje - VIMIO	Vukovar
20	MO Gornja Šumetlica	Pakrac, Gornja Šumetlica
21	OŠ Eugena Kumičića Slatina	Slatina
22	OŠ Ante Starčevića Viljevo	Viljevo
23	Brodsko ekološko društvo-BED	Slavonski Brod
24	Društvo Naša djeca Čačinci	Čačinci
25	Društvo multiple skleroze Požega	Požega
26	Eko centar Latinovac	Čaglin, Latinovac
27	Društvo za pomoć mentalno retardiranim osobama Osijek	Osijek
28	Udruga mladih "Miholjački Poreč"	Miholjački Poreč
29	Udruga gluhih i nagluhih Brodsko-posavske županije	Slavonski Brod
30	Centar mladih Belišće	Belišće

Ukupan broj odobrenih potpora

Ukupno odobrenih sredstava

Naziv inicijative	Voditeljica/Voditelj inicijative	Odobreni iznos (Kn)
Mali+veliki svijet= :-)	Sladana Jelić	12.650,00
Ako ste uzeli moje parkirno mjesto, uzmite i moju invalidnost	Filip Lažeta	14.998,40
Kroz zajedništvo i rad uljepšajmo naš grad	Sven Zerdin	14.747,00
Zajedno u borbi protiv ambrozije	Senka Romić	15.000,00
Priroda bez divljih odlagališta	Jasmin Sadiković	15.000,00
Studenac na Klikunu	Nada Milosavljević	15.000,00
Uređenje školskog dvorišta	Kornelija Sabljak	15.000,00
Zaigraj i odmori se	Danijel Stojković	15.000,00
Uređenje školskog dvorišta	Sofija Petrović	15.000,00
Izlet u nepoznato	Božica Majhen	15.000,00
Svi u kino	Boris Kiš	15.000,00
Uređenje okoliša oko gotičke crkve u Tornju	Stjepan Benković	14.500,00
Cesta mira	Vid Lukić	15.000,00
Zeleni S.O.S.	Klementina Najcer	15.000,00
Knjižnica u bojama	Monika Lucić Fider	9.746,00
Oživimo srce parka	Josip Ždralović	15.000,00
Svijet oko mene	Kristina Zorić Beslema	10.470,00
Dajmo djeci kazalište	Dejana Kojić	14.900,00
Biciklom u grad	Ivona Nešić	14.900,00
Izgradnja dječjeg igrališta	Željko Srbljan	14.762,00
Sport za sve	Elica Prebeg	15.000,00
U školu i kad ne moram	Mirna Petrović	14.978,00
Volimo i čuvamo našu baštinu	Ines Beneš	14.964,00
Sretna obitelj - sretna djeca	Kristina Krmpotić	15.000,00
Omogućimo djeci oboljeloj od malignih bolesti asistenta u učenju	Marijana Šijan	15.000,00
Sklonište od kiše u selu Latinovac	Andrea Rutnik	15.000,00
Možemo zajedno	Svetlana Marinković	15.000,00
Kad se male ruke slože	Josip Lukačević	15.000,00
Pedesetpet nam je godina već	Tomica Pavić	14.900,00
Putokaz - roditelji za mlade Belišća	Anita Andrašek - Mihaljević	15.000,00

Pregled odobrenih istraživanja

Istraživanja

	Naziv organizacije	Sjedište	Naziv projekta	Voditeljica/voditelj projekta	Odobreni iznos (kn)
1.	GONG Mreža mladih Hrvatske	Zagreb Zagreb	LOTUS 2011. – istraživanje otvorenosti i transparentnosti jedinica lokalne samouprave u RH, s naglaskom na otvorenost spram organizacija civilnog društva i građanskih inicijativa te savjeta mladih	Sandra Pernar Nikola Buković	119.967,15

Ukupan broj odobrenih potpora

1

Ukupno odobrena sredstva

119.967,15 Kn

Pregled odobrenih projekata međunarodne suradnje i razvojne pomoći

Suradnjom
do razvoja

	Naziv organizacije	Sjedište	Naziv projekta	Voditeljica/voditelj projekta	Država - primateljica pomoći	Odobreni iznos (kn)
1	DEŠA - Dubrovnik, humanitarna i mirovna organizacija	Dubrovnik	Znanjem do bolje budućnosti	Ana Cvjetković	BiH	89.140,00
2	Zelena mreža aktivističkih grupa	Dubranec	Obrazovanje za održivi razvoj	Bruno Motik	Makedonija	104.360,00
3	Centar za ženske studije	Zagreb	Ženski doprinosi demokratizaciji zajednice	Vesna Fabris	Crna Gora	105.576,60
4	Mirovna grupa mladih "Dunav"	Vukovar	Suradnja danas - partnerstvo sutra	Siniša Stanivuk	Srbija, BiH	84.908,00
Ukupan broj odobrenih potpora						4
Ukupno odobrena sredstva						383.984,60 Kn

Pregled odobrenih neprofitnih medijskih projekata

Naziv organizacije	Sjedište	Naziv projekta	Voditeljica/voditelj projekta	Odobreni iznos (kn)
1. Udruga "Zelena Istra" Gradska radionica	Pula Pula	Anatomija društva (Grad Rojc)	Ivica Petrinić Danijela Poropat	150.000,00
2. Domaći - udruga za kreativni razvoj	Karlovac	Sektor 3	Denis Mikšić	75.100,00
3. Udruga za promoviranje humanosti i urbane kulture	Knin	Portal za demokratizaciju i civilno društvo	Ivica Šimić	94.014,76
4. Domino	Zagreb	Queer.hr	Karla Horvat Crnogaj	92.280,80
5. Udruga tjelesnih invalida TOMS	Trogir	Pružimo im ruke	Ivica Bašić	76.675,00

Ukupan broj odobrenih potpora	5
Ukupno odobrena sredstva	488.070,56 Kn

ODOBRENO U 2010. GODINI: POZIVI NA SURADNJU

Pregled odobrenih potpora za sufinanciranje odlazaka na međunarodne skupove "Znanje bez granica" - A

Znanje bez granica

	Naziv organizacije	Sjedište	Naziv skupa, mjesto	Odobreni iznos (kn)
1	Koalicija udruga u zdravstvu	Zagreb	4th Global Patient Congress - Strengthening Healthcare System Globally: The Value of Patient Engagement	4.091,68
2	Hrvatska udruga za ranu dijagnostiku oštećenja sluha	Zagreb	International conference on neonatal hearing screening (NHS): Infant and childhood hearing in science and clinical practice	9.818,50
3	Hrvatski savez za esperanto	Zagreb	95. Svjetski kongres esperantista	3.263,00
4	Hrvatska udruga paraplegičara i tetraplegičara	Zagreb	6th Congress SCI - Cure and Assistive Technology	11.343,66
5	Hrvatsko društvo za Ujedinjene narode	Zagreb	International Conference "UN - Connecting the World"	2.500,00
6	Udruga za promicanje inkluzije	Zagreb	15th World Congress of Inclusion International	7.036,22
7	Plavi svijet institut za istraživanje i zaštitu mora	Veli Lošinj	2nd International Conference on the Effects of Noise on Aquatic Life	6.165,75
8	CESI – Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje	Zagreb	Economic Crisis: The Turning Point for Women	7.153,00
9	Udruga P.O.I.N.T. - Promicanje obrazovanja, informiranja, novinarstva i tehnologija	Križevci	2nd IEEE Region 8 Conference on the History of Telecommunications: A Century of Broadcasting	7.000,00
10	Društvo "Naša djeca" Prelog	Prelog	XXVI World Congress "Children – Citizens in a Challenged World"	4.331,10
11	Savez izviđača Hrvatske	Zagreb	European Guide and Scout Conference	5.156,00
12	Urbana kultura i edukacija	Križevci	Content Art	1.764,00
13	Hrvatska mreža za ruralni razvoj – HMRR	Zagreb	PREPARE Gathering 2010	3.750,00
14	Potrošač - Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača	Zagreb	Glavna skupština ANEC-a	3.659,00
15	Društvo "Naša djeca" Opatija	Opatija	Child in the City 2010	5.563,69
16	Društvo za socijalnu podršku	Zagreb	Socijalni rad i borba protiv siromaštva i socijalne isključivosti – profesionalna usmjerenost zaštiti i promicanju ljudskih prava	1.952,19
17	Transparency International Croatia	Zagreb	Annual Membership Meeting (AMM) - 14th International Anti-Corruption Conference (IACC) 2010	9.010,00
18	Mreža mladih Hrvatske	Zagreb	European Youth Forum General Assembly	3.448,00

Ukupno:

97.005,79

Pregled odobrenih potpora za sudjelovanje inozemnih stručnjaka u Hrvatskoj "Znanje bez granica" - B

Znanje bez granica

	Naziv organizacije	Sjedište	Naziv skupa, mjesto	Odobreni iznos (kn)
1	Udruga za rad s mladima 'Breza'	Osijek	Nemoguća djeca, kako s njima?	4.169,51
2	Udruga za promicanje istih mogućnosti - UPIM	Zagreb	Kampanja upozoravanja na dostupnost parkirališnih mjesta za osobe s invaliditetom	4.811,00
3	Klub članova 'Selo'	Zagreb	Drugi hrvatski kongres o ruralnom turizmu s međunarodnim sudjelovanjem	7.420,00
4	Centar za žene žrtve rata - ROSA	Zagreb	Dokumentiranje povreda u slučajevima nasilja protiv žena	2.782,80
5	Udruga PET +	Zagreb	Socijalno-kulturni kontekst razvoja poremećaja prehrane	13.724,00
6	Zelena mreža aktivističkih grupa	Dubranec	Dani permakulture u Hrvatskoj	1.604,40
7	Autonomna ženska kuća Zagreb	Zagreb	Žene protiv nasilja nad ženama	5.491,50
8	Platforma 9,81 – Institut za istraživanja u arhitekturi	Zagreb	Program javnih predavanja i diskusija "Kultura i kvadratura"	2.405,00

Ukupno:

42.408,21

ODOBRENO U 2010. GODINI: NAGRADE

Pregled odobrenih nagrada "Škola - prijatelj zajednice"

Regionalni
razvoj

Naziv škole	Sjedište	Iznos nagrade
1 Osnovna škola kralja Tomislava	Našice	10.000,00
2 Osnovna škola "Ivan Kozarac"	Nijemci	10.000,00
3 Osnovna škola Ivan Lacković Croatia	Kalinovac	10.000,00
4 Osnovna škola Sućidar	Split	10.000,00
5 Osnovna škola Matije Gupca	Zagreb	10.000,00
6 Srednja škola Bedekovčina	Bedekovčina	10.000,00
7 Gimnazija Petra Preradovića	Virovitica	10.000,00
8 Turističko-ugostiteljska i prehrambena škola	Bjelovar	10.000,00
9 Ugostiteljsko-turistička škola	Osijek	10.000,00
10 I. gimnazija	Zagreb	10.000,00

Ukupan broj nagrada	10
Ukupno odobrena sredstva	100.000,00

Pregled odobrenih nagrada "Zajedno za bolje" u 2010. godini

Sudionička
demokracija

Naziv jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Međimurska županija

Grad Sisak

Općina Šolta

Ukupan broj odobrenih nagrada	3
--------------------------------------	----------

RAZVOJNA SURADNJA

Pregled odobrene razvojne suradnje sustavnim ulaganjem u razvoj civilnoga društva

	Naziv organizacije	Sjedište	Naziv projekta	Voditeljica/ voditelj projekta	Odobreni iznos (kn)
1.	Kuća ljudskih prava	Zagreb	Referalni i specijalizirani neovisni centar za društvena istraživanja u području promicanja i zaštite ljudskih prava u Republici Hrvatskoj	Sanja Sarnavka	100.000,00

Ukupan broj odobrenih potpora: 1

Ukupno: 100.000,00 kn

Pregled odobrene Programske suradnje u području neprofitnih medija u 2010. godini

Naziv organizacije	Sjedište	Programska suradnja: medij	Voditeljica/ voditelj	Odobreni iznos (kn)
1. Udruga za promicanje ljudskih prava i medijskih sloboda - CENZURA PLUS	Split	TV emisija CENZURA	Blagica Kujundžić	180.000,00
2. Kurziv – Platforma za pitanja kulture, medija i društva	Zagreb	Portal "Kulturpunkt"	Dea Vidović	200.000,00
3. Studio razvojnih inicijativa	Split	Splitski.portal - split.com.hr	Goran Biličić	100.000,00
4. Udruga za razvoj radijskih programa Radio mreža	Zagreb	Javni radijski servis Radio mreža - RadioNET	Siniša Bogdanić	170.000,00
Ukupan broj sporazuma o Programskoj suradnji				4
Ukupna sredstva za Programsku suradnju				650.000,00

NASTAVAK FINANCIRANJA VIŠEGODIŠNJIH POTPORA U 2010. GODINI

Nastavak financiranja institucionalnih potpora, odobrenih 2008.

"A" KATEGORIJA DO KN 60.000,00

Naziv organizacije	Sjedište	Odgovorna osoba	Odobreni iznos (kn)
1 Udruga za razvoj audio vizualne umjetnosti "Metamedij"	Pula	Marino Jurcan	57.000,00
2 Zelena mreža aktivističkih grupa	Dubranec	Dražen Šimleša	56.247,60
3 Portal Alfa - Udruga za kreativni razvoj	Belišće	Mladen Kajganić	56.925,00
4 Udruga za razvoj i jačanje civilnog društva i poboljšanje kvalitete življenja SRMA	Sinj	Snježanka Jadrijević	56.920,00
5 Udruga žena "Hera"	Križevci	Marina Švagelj	57.000,00
6 Miramida centar - Regionalne razmjene mirovnih iskustava	Grožnjan	Goran Božičević	57.000,00
7 Regionalna adresa za nenasilno djelovanje	Sesvete	Otto Raffai	56.880,00
8 Kontejner/Biro suvremene umjetničke prakse	Sesvete	Sunčica Ostoić	57.000,00
9 "Poticaj" Udruga za poticanje kvalitetnog razvoja djece i mladeži	Zagreb	Josip Janković	57.000,00
10 Europski dom Vukovar	Vukovar	Sandra Cvikić	55.290,00

Ukupan broj odobrenih potpora	10
Ukupan iznos institucionalnih potpora	567.262,60 kn

"B" KATEGORIJA DO KN 170.000,00

Naziv organizacije	Sjedište	Odgovorna osoba	Odobreni iznos (kn)
1 Udruga "Zelena Istra"	Pula	Dušica Radojčić	157.250,00
2 Documenta - Centar za suočavanje s prošlošću	Zagreb	Vesna Teršelič	157.250,00
3 Otvorena medijska grupacija	Zagreb	Maja Vukić	156.434,75
4 Mirovna grupa Oaza	Beli Manastir	Jelena Opačić-Matijević	152.570,00
5 Što, kako i za koga	Zagreb	Sabina Sabolović	128.512,30
6 Društvo "Naša djeca" Opatija	Opatija	Sanja Škorić	139.487,56
7 Prijatelji životinja	Zagreb	Luka Oman	148.460,00
8 Brodsko ekološko društvo - BED	Slavonski Brod	Šimo Beneš	157.065,00
9 PET (priroda, energija, transformacija) + slobodan izbor svakog pojedinca	Zagreb	Marijo Bandić	147.200,00

Ukupan broj odobrenih potpora	9
Ukupan iznos institucionalnih potpora	1.344.229,61 kn

NASTAVAK FINANCIRANJA VIŠEGODIŠNJIH POTPORA U 2010. GODINI

Nastavak financiranja institucionalnih potpora, odobrenih 2008.

Institucionalna
potpora

"C" KATEGORIJA DO KN 380.000,00

	Naziv organizacije	Sjedište	Odgovorna osoba	Odobreni iznos (kn)
1	Zelena akcija	Zagreb	Tomislav Tomašević	342.000,00
2	Centar za mir, nenasilje i ljudska prava	Osijek	Miljenko Šmit	342.000,00
3	Multimedijalni institut	Zagreb	Tomislav Medak	342.000,00
4	Ekološko društvo "Zeleni Osijek"	Osijek	Jasmin Sadiković	266.215,20
5	CESI - Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje	Zagreb	Gordana Obradović Dragišić	307.540,80
6	ODRAZ - Održivi razvoj zajednice	Zagreb	Lidija Pavić Rogošić	294.469,00
7	Udruga "Most"	Split	Đordana Barbarić	342.000,00
8	Udruženje za razvoj kulture "URK"	Zagreb	Kornel Šeper	342.000,00
9	Domaći-Udruga za kreativni razvoj	Karlovac	Vesna Šikić	324.060,00
10	Udruga za unapređenje kvalitete življenja "LET"	Zagreb	Iva Jovović	339.037,20

Ukupan broj odobrenih potpora	10
Ukupan iznos institucionalnih potpora	3.241.322,20 kn

SVEUKUPAN BROJ POTPORA
SVEUKUPAN IZNOS INSTITUCIONALNIH POTPORA A+B+C (Kn)

29
5.152.814,41 kn

NASTAVAK FINANCIRANJA VIŠEGODIŠNJIH POTPORA U 2010. GODINI

Nastavak financiranja institucionalnih potpora, odobrenih 2009.

“A” KATEGORIJA DO KN 60.000,00

Naziv organizacije	Sjedište	Odgovorna osoba	Odobreni iznos (kn)
1 Društvo "Naša djeca" Pazin	Pazin	Ivana Pilat	56.969,00
2 Udruga Bacači sjenki	Zagreb	Boris Bakal	56.994,00
3 Gradska radionica	Pula	Marjan Sinošić	57.000,00
4 S.O.S. - Poziv u pomoć	Virovitica	Desa Kolesarić	57.000,00
5 Hrvatska Paneuropska unija	Zagreb	Pavo Barišić	52.250,00
6 Ambidekster klub	Zagreb	Ana Habdija-Šorša	57.000,00
7 Sirius - Centar za psihološko savjetovanje, edukaciju i istraživanje	Zagreb	Lovorka Brajković	57.000,00

Ukupan broj odobrenih potpora	7
Ukupan iznos institucionalnih potpora	394.213,00 kn

“B” KATEGORIJA DO KN 170.000,00

Naziv organizacije	Sjedište	Odgovorna osoba	Odobreni iznos (kn)
1 Udruga roditelja "Korak po korak"	Zagreb	Jagoda Novak	144.466,24
2 Forum za slobodu odgoja	Zagreb	Lino Veljak	154.475,00
3 DIM - Udruga za građansko obrazovanje i društveni razvoj	Zagreb	Martina Stažnik	136.826,00
4 Udruga za zaštitu prirode i okoliša te promicanje održivog razvoja "Argonauta"	Murter	Martina Markov Podvinski	155.400,00
5 Lokalna baza za osveživanje kulture	Zagreb	Sonja Soldo	137.491,16
6 Udruga za poticanje zapošljavanja i stručno usavršavanje mladih ljudi ZUM	Pula	Denis Sgagliardi	150.909,00
7 Udruga za mlade "Korak ispred"	Rijeka	Mirna Karzen	141.525,00
8 Hrvatski helsinški odbor za ljudska prava	Zagreb	Ivan Zvonimir Čičak	153.754,00
9 Drugo more	Rijeka	Davor Mišković	150.423,00
10 Centar za razvoj neprofitnih organizacija - CERANEO	Zagreb	Gojko Bežovan	157.250,00

Ukupan broj odobrenih potpora	10
Ukupan iznos institucionalnih potpora	1.482.519,40 kn

NASTAVAK FINANCIRANJA VIŠEGODIŠNJIH POTPORA U 2010. GODINI

Nastavak financiranja institucionalnih potpora, odobrenih 2009.

Institucionalna
potpora

"C" KATEGORIJA DO KN 380.000,00

	Naziv organizacije	Sjedište	Odgovorna osoba	Odobreni iznos (kn)
1	GONG	Zagreb	Sandra Pernar	342.000,00
2	B.a.b.e. - "Budi aktivna - budi emancipiran"	Zagreb	Sanja Sarnavka	341.989,04
3	Institut za razvoj obrazovanja	Zagreb	Ninoslav Šćukanec	259.965,00
4	Organizacija za građanske inicijative	Osijek	Ksenija Plantak	335.520,00
5	Centar za mirovne studije	Zagreb	Gordan Bosanac	342.000,00
6	Hrvatski pravni centar	Zagreb	Vesna Grubić	296.100,00
7	Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj "Sunce"	Split	Ljiljana Prebanda	293.058,00
8	Udruženje za mir i ljudska prava "Baranja"	Bilje	Milorad Nenadović	318.042,00
9	Zajedničko vijeće općina	Vukovar	Dragan Crnogorac	296.677,34
10	Udruženje "Djeca prva"	Zagreb	Sanja Orešković	336.060,00

Ukupan broj odobrenih potpora	10
Ukupan iznos institucionalnih potpora	3.161.411,38 kn

SVEUKUPAN BROJ POTPORA
SVEUKUPAN IZNOS INSTITUCIONALNIH POTPORA A+B+C (Kn)

27
5.038.143,78 kn

PARTNERSKI PROGRAMI

Nastavak partnerstva u području provedbe Decentraliziranog modela financiranja razvoja civilnoga društva u RH

Decentralizacija

Naziv partnerske zaklade	Područje provedbe Decentraliziranog modela	Odobreni iznos (kn)
1. Regionalna zaklada za lokalni razvoj "ZAMAH", Zagreb	Središnja Hrvatska	232.000,00
2. Zaklada "Kajo Dadić", Split	Dalmacija	232.000,00
3. Zaklada za poticanje partnerstva i razvoj civilnog društva, Pula	Istarska, Primorsko-goranska i Ličko-senjska županija	200.000,00
4. Zaklada za razvoj lokalne zajednice "Slagalice", Osijek	Slavonija i Baranja	232.000,00
Ukupan broj sporazuma o partnerstvu		4
Ukupna sredstva za Decentralizirani model		896.000,00 kn

PARTNERSKI PROGRAMI

Nastavak partnerstva u provedbi Programa regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva na lokalnoj i regionalnoj razini

Regionalni
razvoj

Partnerske organizacije/sjedište	Naziv programa	Županije u kojima se program provodi	Vrijednost sporazuma
Udruga za razvoj civilnoga društva SMART Rijeka, Udruga Delta Rijeka, Udruga "Pokretač" Korenica	MRRAK	Istarska, Primorsko-goranska i Ličko-senjska	600.000,00
PRONI Centar za socijalno podučavanje Vukovar, Volonterski centar Osijek i P.G.D.I. - Projekt građanske demokratske inicijative Beli Manastir	ŠALTER	Brodsko-posavska, Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Virovitičko-podravska i Vukovarsko-srijemska	600.000,00
ACT - Autonomni centar Čakovec, Udruga K.V.A.R.K. Križevci	JAKO	Bjelovarsko-bilogorska, Koprivničko-križevačka, Međimurska i Varaždinska	400.000,00
Centar za civilne inicijative Zagreb i IKS Petrinja	EMISIJA	Karlovačka, Krapinsko-zagorska, Sisačko-moslavačka, Zagrebačka i Grad Zagreb	600.000,00
Udruga "MI" Split i UTIRUŠ Trogir	STEP	Dubrovačko-neretvanska, Splitsko-dalmatinska, Šibensko-kninska i Zadarska	600.000,00
Ukupan broj odobrenih potpora			5
Ukupan iznos institucionalnih potpora			2.800.000,00 kn

Nastavak Programske suradnje u području neprofitnih medija u 2010. godini

	Naziv suradne organizacije	Sjedište	Programska suradnja: medij	Voditeljica/ voditelj	Odobreni iznos (kn)
1	Udruga za nezavisnu medijsku kulturu	Zagreb	Portal "H-alter (Hrvatska alternativa)"	Toni Gabrić	294.824,00
2	Udruga za zaštitu i unaprijeđenje čovjekovog okoliša "Franjo Koščec"	Varaždin	TV emisija "DEMOKracija-razvoj civilnog društva"	Dora Radosavljević	179.400,00
3	Fantastično dobra institucija - FADE IN	Zagreb	TV emisija "Civilno društvo na malom ekranu – Treći sektor"	Morana Komljenović	300.000,00

Ukupan broj sporazuma o Programskoj suradnji **3**

Ukupna sredstva za Programsku suradnju **774.224,00 kn**

Odobrena sufinanciranja europskih projekata u 2010. godini u okviru programa "Europa za građane"

Naziv Programa (aktivnost/mjera)	Naziv organizacije/sjedište	Naziv projekta/programa	Ukupno odobreni iznos ili udio u kojem sudjeluje organizacija (kn)	Odobreni iznos sufinanciranja Nacionalne zaklade (do 20%) (kn)
1. EUROPA ZA GRAĐANE (Aktivnost 2: Aktivno civilno društvo u Europi - Mjera 3: Potpora projektima organizacija civilnoga društva)	Savez udruga Operacija grad, Zagreb	Open Institutions – New Meeting Points for Culture & Citizens	139.859,21	27.816,88
2. EUROPA ZA GRAĐANE (Aktivnost 2: Aktivno civilno društvo u Europi - Mjera 3: Potpora projektima organizacija civilnoga društva)	Centar za mirovne studije, Zagreb	Re-integrated: Slovenia and Croatia in Joint Framework of EU Values and Supranational Identity	328.798,95	65.700,00
3. EUROPA ZA GRAĐANE (Aktivnost 1: Aktivni građani za Europu - Mjera 2: Projekti građana i mjere potpore – Mjera 2.2 Mjere potpore)	Autonomni centar, Čakovec	Twinning cities – A step towards better and united Europe	502.911,30	41.048,00
4. EUROPA ZA GRAĐANE (Aktivnost 2: Aktivno civilno društvo u Europi - Mjera 3: Potpora projektima organizacija civilnoga društva)	Mreža mladih Hrvatske, Zagreb	Youth Policy Backpack	400.400,00	80.080,00
5. EUROPA ZA GRAĐANE (Aktivnost 2: Aktivno civilno društvo u Europi - Mjera 3: Potpora projektima organizacija civilnoga društva)	Centar za neformalnu edukaciju mladih – Kreatori ne konzumatori, Osijek	Life is calling... how far will you go?	186.307,28	37.200,00
6. EUROPA ZA GRAĐANE (Aktivnost 2: Aktivno civilno društvo u Europi - Mjera 3: Potpora projektima organizacija civilnoga društva)	Europski dom Vukovar	Die EU ein Friedensprojekt – Kroatien und Serbien auf den Weg in die EU	91.848,21	18.369,64

Ukupan broj odobrenih potpora	6
Ukupno odobrena sredstva	270.214,52 kn

Odobrena sufinanciranja europskih projekata u 2010. godini u okviru programa "Suradnja na Euro-Mediteranu"

Naziv Programa (aktivnost/mjera)	Naziv organizacije/sjedište	Naziv projekta/programa	Ukupno odobreni iznos ili udio u kojem sudjeluje organizacija (kn)	Odobreni iznos sufinanciranja Nacionalne zaklade (do 20%) (kn)
1. SURADNJA NA EURO-MEDITERANU (Small projects)	inicijativa, Omiš	Women's Pathways to Peace	104.040,68 Kn	20.327,86 Kn

Ukupan broj odobrenih potpora

1

Ukupno odobrena sredstva

20.327,86 kn

NASLOV:

Godišnji izvještaj o radu za 2010. godinu

PODNASLOV:

Važno je imati podršku!

IZDAVAČ:

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva
Zagreb, Štrigina 1a
<http://zaklada.civilnodrustvo.hr>

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:

Cvjetana Plavša-Matić, mag. oec.

GRAFIČKO OBLIKOVANJE I PRIJELOM:

BBiro

NAKLADA:

500

TISAK:

Tiskara Zelina

ISSN 1848-0519

U Zagrebu, ožujak 2011.

Impresum

<http://zaklada.civilnodrustvo.hr>